



SLUŽBENE NOVINE TUZLANSKOG KANTONA

GODINA 9 • TUZLA, 19. 8. 2002. GODINE • IZDANJE NA BOSANSKOM I HRVATSKOM JEZIKU • BROJ 11

193

Na osnovu člana 31. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnoj školi ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 3/02) i člana 71. stav 1. Poslovnika Skupštine Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 16/00 i 13/01), Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Tuzlanskog kantona, na sjednici od 1. 7. 2002. godine, utvrdila je prečišćeni tekst Zakona o osnovnoj školi.

Broj: 01-02-312-3/02
1. juli 2002. godine
Tuzla

Predsjednik
Zakonodavno-pravne komisije
Skupštine Tuzlanskog kantona
Dževad Mujkić

ZAKON

O OSNOVNOJ ŠKOLI (PREČIŠĆENI TEKST)

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se obavljanje djelatnosti osnovnog obrazovanja, osnivanja, organizacija i finansiranje rada osnovne škole, organizovanje i izvođenje obrazovno-odgojnog rada u osnovnoj školi, način imenovanja i nadležnost organa osnovne škole, status nastavnika, stručnih saradnika i saradnika, status učenika, stručni nadzor i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti osnovnog obrazovanja.

Član 2.

Osnovna škola je ustanova u kojoj se obavlja osnovni odgoj i obrazovanje učenika normalnog psihičkog i fizičkog razvoja i učenika sa poremećajima u psihičkom i fizičkom razvoju, osnovno muzičko obrazovanje, dodatno obrazovanje nadarenih učenika, obrazovanje učenika sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju i osnovno obrazovanje odraslih.

Osnovna škola može biti: redovna, škola za odgoj i obrazovanje učenika sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju i paralelna.

Osnovna škola ima status pravnog lica.

Član 3.

Pohađanje redovne osnovne škole obavezno je u trajanju od osam godina za djecu od navršanih šest i po do petnaest godina života, a pohađanje osnovne škole za odgoj i obrazovanje učenika

sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju od navršanih šest i po do osamnaest godina života djeteta, prema nalazu i mišljenju Komisije za ocjenu sposobnosti djeteta (u daljem tekstu: školski obveznici).

Škola koja ima prostorne i kadrovske mogućnosti može, uz prethodnu saglasnost Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, kroz pripremnu nastavu obuhvatiti djecu sa navršanih 5 i po godina života.

Član 4.

U osnovnoj školi nastava se izvodi na službenim jezicima Tuzlanskog kantona.

Nastava u osnovnoj školi se odvija uz upotrebu latiničnog pisma, s tim što su učenici dužni da u toku prva tri razreda osnovne škole savladaju i ćirilčno pismo u toj mjeri da bi se njime mogli služiti.

Kada u osnovnoj školi ima najmanje 20 učenika jednog razreda pripadnika jedne etničke zajednice, škola organizuje i nastavu jezika etničke zajednice.

U osnovnoj školi, u kojoj se obrazuju samo učenici pripadnici jedne etničke zajednice, cjelokupna nastava izvodi se na jeziku te etničke zajednice.

Član 5.

Državljeni Bosne i Hercegovine imaju pravo da stiču osnovno obrazovanje i odgoj u osnovnim školama Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton), po odredbama ovog zakona.

Strani državljani i lica bez državljanstva imaju pravo da stiču osnovno obrazovanje i odgoj u Kantonu, po odredbama ovog zakona, u skladu sa konvencijama i ugovorima koje je država Bosna i Hercegovina zaključila sa drugim državama ili međunarodnim organizacijama.

Član 6.

Osnovno obrazovanje i odgoj je djelatnost od posebnog društvenog značaja.

II. OSNIVANJE I RAD OSNOVNE ŠKOLE

Član 7.

Osnovnu školu može osnovati domaće i strano lice i fizičko lice u svim oblicima svojine, u skladu sa zakonom.

Redovnu osnovnu školu, specijalnu osnovnu školu, paralelnu (muzičku i drugu) školu, dom učenika i specijalni zavod u kome se organizuje odgojno-obrazovni rad za određenu kategoriju djece

ometene u psihičkom i fizičkom razvoju (u daljem tekstu: osnovna škola) kao javnu ustanovu osniva Skupština Kantona i općinsko vijeće, kada obezbijedi sredstva potrebna za osnivanje i rad osnovne škole.

Izuzetno, osnovnu školu kao javnu ustanovu može osnovati i vjerska zajednica samostalno ili sa drugim pravnim, odnosno fizičkim licem, kada Skupština Tuzlanskog kantona ocijeni da za njeno osnivanje postoji javni interes.

Međusobna prava i obaveze osnivača i osnovne škole uređuju se ugovorom.

Osnovna škola se osniva u skladu sa dugoročnim programom razvoja i koncepcijom osnovnog odgoja i obrazovanja, koji donosi Skupština Kantona.

Osnovnu školu mogu osnovati dva ili više osnivača. Ako osnovnu školu osnivaju dva ili više osnivača, njihova međusobna prava, obaveze i odgovornosti uređuju se ugovorom.

Prije donošenja akta o osnivanju osnovne škole iz stava 1. ovog člana osnivač je dužan pribaviti saglasnost Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 8.

Osnivač osnovne škole obezbjeđuje sredstva potrebna za osnivanje i rad u skladu sa Pedagoškim standardima za osnovni odgoj i obrazovanje (u daljem tekstu: Pedagoški standardi) na području Kantona i Normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila.

Pedagoške standarde i normative iz stava 1. ovog člana donosi ministar obrazovanja, nauke, kulture i sporta (u daljem tekstu: ministar), nakon obavljene javne rasprave i uz stručno mišljenje Pedagoškog zavoda.

Član 9.

Osnovna škola može se organizovati, ako:

- postoji dovoljan broj učenika za formiranje 16 odjeljenja za redovnu osnovnu školu, 8 odjeljenja za specijalnu osnovnu školu i 12 odjeljenja za osnovnu muzičku školu

- je obježbeđen odgovarajući stručni nastavni kadar u skladu sa nastavnim planovima i programima za osnovnu školu

- su obezbijedene odgovarajuće školske prostorije, oprema, nastavna sredstva i učila u skladu sa odgovarajućim normativima

- su obezbijedeni uslovi za rad u skladu sa Pedagoškim standardima.

Izuzetno, od odredaba stava 1. alineja 1. ovog člana, osnovna škola koju osniva fizičko lice, može se organizovati ako postoji dovoljan broj učenika za formiranje 8 odjeljenja.

Redovna osnovna škola može se osnovati i kada nije obezbijeden dovoljan broj učenika za formiranje 16 odjeljenja, uz prethodnu saglasnost Ministarstva, u skladu sa odgovarajućim kriterijima.

Bliži propis o utvrđivanju kriterija iz prethodnog stava donosi ministar.

Član 10.

Osnivač je dužan, prilikom osnivanja osnovne škole, da formira komisiju, koja će, u skladu sa ovim zakonom, izvršiti pripreme za početak rada i izvršiti izbor prvih nastavnika škole.

Član 11.

Pored upisa u sudski registar, osnovna škola se upisuje u Registar osnovnih škola (u daljem tekstu: Registar), koji vodi Ministarstvo.

U Registar se može upisati samo osnovna škola koja ispunjava uslove iz člana 9. ovog zakona.

Član 12.

Provjeru uslova za upis u Registar osnovne škole vrši Ministarstvo na zahtjev osnovne škole.

Osnovna škola može početi sa radom nakon upisa u Registar. Novoosnovana škola počinje sa radom početkom školske godine.

Član 13.

Osnovna škola, upisana u Registar, može izdavati svjedodžbe i druge javne isprave o završenom obrazovanju.

Član 14.

Osnovna škola briše se iz Registra kada prestane da ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

Bliži propis o postupku utvrđivanja uslova i o sadržaju i načinu vođenja Registra donosi ministar.

Član 15.

Osnovna škola može vršiti statusne promjene.

Odluku o statusnim promjenama osnovne škole donosi osnivač.

Član 16.

Skupština Kantona utvrđuje školsko područje sa kojeg je redovna osnovna škola obavezna da primi školske obveznike.

Redovna osnovna škola može na svom školskom području organizovati područne škole sa jednim ili više odjeljenja, u skladu sa Pedagoškim standardima.

Član 17.

Rad osnovne škole je javan.

Osnovna škola ima pečat u skladu sa aktom o osnivanju te škole.

Osnovna škola, čiji je osnivač ili prema kojoj je pravo osnivača preuzela Skupština Kantona, ima pečat sa grbom Tuzlanskog kantona.

Član 18.

Osnovne škole mogu sarađivati i međusobno udruživati određene poslove, s tim da svaka osnovna škola zadržava svojstvo pravnog lica.

Član 19.

Osnovna škola prestaje sa radom ako ne ispunjava uslove i zadatke radi kojih je osnovana ili ako ne postoji potreba za njenim daljim radom.

Akt o prestanku rada osnovne škole donosi osnivač. Kada Ministarstvo utvrdi da osnovna škola ne ispunjava uslove koji su propisani ovim zakonom, odredit će rok u kome će osnivač otkloniti utvrđene nedostatke.

Ukoliko nedostaci ne budu otklonjeni, Ministarstvo će predložiti osnivaču donošenje akta o prestanku rada osnovne škole.

Ako osnivač osnovne škole koja nema status javne ustanove ne donese akt o prestanku rada osnovne škole u roku od tri mjeseca od dana podnošenja prijedloga iz stava 3. ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje o prestanku rada osnovne škole.

Ukoliko se Skupština Kantona kao osnivač, u roku od tri mjeseca ne izjasni o prijedlogu iz stava 3. ovog člana, Ministarstvo će donijeti rješenje o prekidu rada u osnovnoj školi, koje će važiti do konačne odluke Skupštine.

Aktom o prestanku, odnosno prekidu rada osnovne škole odredit će se rok prestanka rada, koji ne može biti prije završetka školske godine.

U slučaju prestanka, odnosno prekida rada osnovne škole, osnivač je dužan da zatečenim učenicima omogući nastavak i završavanje započetog obrazovanja i odgoja.

Donošenjem akta o prestanku rada škole, pokreće se postupak brisanja škole iz Registra osnovnih škola.

Akt o prestanku rada osnovne škole objavljuje se u "Službenim novinama Tuzlanskog kantona".

Osnovna škola prestaje sa radom i u drugim slučajevima utvrđenim Zakonom o ustanovama i aktom o osnivanju.

III. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD OSNOVNE ŠKOLE

Član 20.

Odgojno-obrazovni rad ostvaruje se na osnovu nastavnog plana i programa za osnovne škole (u daljem tekstu: nastavni plan i program).

Nastavnim planom i programom utvrđuju se ciljevi i zadaci, sadržaj, oblici i postupci odgojno-obrazovnog rada, kao i izvođenje razredne, odnosno predmetne nastave u pojedinim razredima, ili drugi oblici organizovanog rada.

Član 21.

U redovnoj osnovnoj školi realizuje se nastavni plan i program za učenike normalnog psihičkog i fizičkog razvoja, posebni dodatni program za nadarene učenike, kao i nastavni plan i program za odrasle.

U specijalnoj osnovnoj školi realizuje se nastavni plan i program za učenike sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju.

U osnovnoj muzičkoj školi realizuje se nastavni plan i program za osnovno muzičko obrazovanje i posebni dodatni program za nadarene učenike.

Član 22.

Osnovna muzička škola traje šest godina.

Pravo na upis u prvi razred osnovne muzičke škole učenik stiče nakon završenog drugog razreda redovne osnovne škole.

Član 23.

U redovnoj osnovnoj školi može se ostvariti nastavni plan i program za učenike sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju, nastavni plan i program za osnovno muzičko obrazovanje, nastavni program za nadarene učenike svih vrsta obrazovanja, program predškolskog odgoja i obrazovanja, te nastavni planovi i programi raznih vrsta kurseva.

Realizacija nastavnih planova i programa iz prethodnog stava vrši se u specijalnim odjeljenjima.

Broj učenika u specijalnim odjeljenjima utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Ministarstvo, u sporazumu sa osnivačem, određuje školu u kojoj se obrazuju specijalna odjeljenja.

Član 24.

Nastavne planove i programe donosi Ministarstvo nakon provedene javne rasprave i uz stručno mišljenje Pedagoškog zavoda.

Do donošenja nastavnih planova i programa iz stava 1. ovog člana, mogu se koristiti nastavni planovi i programi Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 25.

Broj učenika u odjeljenju osnovne škole utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Osnovna škola može organizovati rad kombiniranih odjeljenja od I do IV razreda za istovremeno izvođenje nastave sa više razreda, a najviše za četiri razreda.

Za učenike od V do VIII razreda škola može organizovati kursnu nastavu.

Kursna nastava se organizuje za više razreda u jednom odjeljenju, ako u osnovnoj školi nema dovoljan broj učenika za organizovanje odjeljenja jednog razreda.

Osnovna škola može organizovati produženi ili cjelodnevni boravak učenika, u skladu sa Pedagoškim standardima, po programu koji donosi Pedagoški zavod.

Član 26.

Školska godina traje od 1. septembra tekuće do 31. avgusta naredne godine.

Nastava u redovnoj i specijalnoj osnovnoj školi izvodi se po polugodištima i traje 37 radnih sedmica, s tim da se nastavni programski sadržaji planiraju i realizuju u okviru 35 nastavnih sedmica.

Nastava u završnom razredu škole, iz prethodnog stava ovog člana, traje 34 sedmice, s tim da se nastavni programski sadržaji planiraju i realizuju u okviru 32 nastavne sedmice.

Razlika u broju radnih i nastavnih sedmica koristi se za realizaciju posebnih programskih sadržaja, obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnih, sportskih i drugih aktivnosti škole, utvrđenih godišnjim programom rada.

Član 27.

Nastava u prvom polugodištu počinje prvog ponedjeljka u septembru.

Zimski odmor za učenike redovne i specijalne osnovne škole traje tri sedmice, a ljetnji odmor od završetka drugog polugodišta do početka naredne školske godine. Zimski odmor koristi se nakon završetka prvog polugodišta.

Redovna osnovna škola i specijalna osnovna škola može odrediti da se dio zimskog odmora za učenike koristi u toku prvog ili drugog polugodišta.

Član 28.

Osnovna škola organizuje nastavni proces u petodnevnoj radnoj sedmici.

Nastavni sat u osnovnoj školi traje 45 minuta, a u specijalnoj osnovnoj školi 40 minuta.

Broj nastavnih sati u toku radne sedmice utvrđuje se nastavnim planom i programom, s tim da u toku dana učenici od I do III razreda ne mogu imati više od 4, učenici od IV do VI razreda više od 5, a učenici od VII do VIII razreda više od 6 nastavnih sati redovne nastave.

Član 29.

Osnovna škola dužna je da u toku školske godine ostvari nastavni plan i program, odnosno godišnji fond nastavnih sati.

Ako se utvrdi da osnovna škola nije ostvarila u okviru predviđenog broja nastavnih sedmica godišnji fond nastavnih sati, mora produžiti nastavu dok se ne ostvari godišnji fond nastavnih sati.

Član 30.

Odgojno-obrazovni rad se ne smije prekidati u toku polugodišta, odnosno školske godine, izuzev uslijed elementarnih nepogoda, epidemije zarazne bolesti i drugih posebno opravdanih razloga, o čemu odlučuje Ministarstvo.

Ministarstvo može odobriti, u zavisnosti od klimatskih ili drugih uslova, produžetak zimskog odmora najduže jednu radnu sedmicu, s tim da u toku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih sati, predviđen nastavnim planom i programom i realizovani programski sadržaji.

Završetak prvog polugodišta i trajanje zimskog odmora za učenike osnovnih škola na području jedne općine mora biti istovremen.

Član 31.

Odgojno-obrazovni rad provodi se, pored nastavnog plana i programa i na osnovu godišnjeg programa rada osnovne škole (u daljem tekstu: godišnji program).

Godišnjim programom rada primjenom jedinstvene metodologije koju usvaja Pedagoški zavod, utvrđuju se nastavne obaveze, rad na profesionalnoj orijentaciji učenika, slobodne aktivnosti učenika, oblici, sadržaji, obim i raspored odgojno-obrazovnog rada i druge aktivnosti u osnovnoj školi.

Osnovna škola može organizovati manifestaciju koja nije utvrđena godišnjim programom rada, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Prijedlog godišnjeg programa rada škole utvrđuje nastavničko vijeće, a donosi ga Upravni odbor škole, najkasnije do 1. oktobra za tekuću školsku godinu.

Izveštaj o radu i godišnji program rada škola dostavlja Pedagoškom zavodu koji vrši stručni nadzor.

Izveštaj o uspjehu u učenju i vladanju škola je dužna dostaviti Pedagoškom zavodu i osnivaču na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine.

Član 32.

Osnovna škola je dužna, u okviru godišnjeg programa rada škole, dostaviti Pedagoškom zavodu i Ministarstvu evidenciju o podjeli predmeta i odjeljenja na nastavnike, te ostalih zaposlenih lica u školi.

Član 33.

U osnovnoj školi organizuju se slobodne aktivnosti učenika radi razvijanja i produblivanja njihovih stvaralačkih sposobnosti i sticanja pozitivnih navika i vještina.

Zadaci i programski sadržaji slobodnih aktivnosti utvrđuju se odgojno-obrazovnim programom i godišnjim programom u skladu sa Pedagoškim standardima.

Slobodne aktivnosti učenika ostvaruju se preko društava, sekcija, klubova, družina, grupa, učeničkih zadruga i drugih oblika na principu dobrovoljnosti učenika.

Član 34.

Izleti, posjete, ekskurzije, logorovanja, društveno-korisni rad, škola u prirodi i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada predviđeni godišnjim programom, organizuju se i izvode u okviru radnih dana, u skladu sa načelima koja utvrđuje Pedagoški zavod.

Član 35.

Radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada na prijedlog Pedagoškog zavoda, Ministarstvo može jednu ili više osnovnih škola proglasiti eksperimentalnom ili osnovati eksperimentalnu osnovnu školu.

Za eksperimentalnu školu može se odobriti odstupanje od odredbe ovog zakona o primjeni nastavne norme, dnevnog i sedmičnog opterećenja učenika časovima, načinu ocjenjivanja, obrazovanja odjeljenja i realizaciji nastavnog plana i programa.

Osnivanje i rad eksperimentalnih osnovnih škola i proglašavanje postojećih škola eksperimentalnim uređuje se bližim propisom koji donosi ministar.

Član 36.

Za obavljanje pedagoško-metodičke prakse studenata nastavničkog smjera Univerziteta u Tuzli, Ministarstvo određuje osnovne škole za izvođenje pedagoško-metodičke prakse studenata.

Za obavljanje pedagoško-metodičke prakse mogu se odrediti i druge škole na području Kantona ako se za to ukaže potreba.

Uslovi obavljanja pedagoško-metodičke prakse iz stava 1. i 2. ovog članka uređuju se posebnim propisom koji donosi ministar.

Član 37.

U nastavnom procesu osnovne škole koriste se školski udžbenici i nastavna sredstva koje odobrava Ministarstvo.

Školski udžbenik je osnovno nastavno sredstvo koje obuhvata sadržaje iz nastavnog plana i programa za osnovne škole i koji je urađen na osnovu koncepcije udžbenika.

U osnovnoj školi pored udžbenika, koristi se zbirka zadataka, priručnik, radna sveska i druga literatura koja zamjenjuje udžbenik, a koja je izrađena u skladu sa koncepcijom školskog udžbenika.

Nastavni plan i program ne može se primjeniti ako nisu obezbijedeni odgovarajući udžbenici: novi, adaptirani, preuzeti ili prevedeni.

Član 38.

Osnovna škola ima pravila koja usvaja Upravni odbor.

Pravila osnovne škole sadrže odredbe koje se odnose na: naziv i sjedište osnovne škole, osnivača osnovne škole, obaveze osnovne škole prema osnivaču, djelatnost osnovne škole, način i uslove obavljanja djelatnosti, odnos prema korisnicima usluga, statusne promjene, način sticanja i raspoređivanja sredstava za rad, utvrđivanje vrste i oblika organiziranja odgojno-obrazovnog rada, utvrđivanje oblika i načina osnovnog obrazovanja odraslih, uslove za prijem nastavnika, stručnih saradnika i saradnika, način donošenja pravila o kućnom redu, način ostvarivanja saradnje škole sa roditeljima odnosno starateljima učenika, sticanje i raspoređivanje sredstava, postupak i utvrđivanje specifičnih sadržaja u okviru nastavnih planova i programa, organizovanje rada učeničkih zadruga u školi, postupak stručnog usavršavanja nastavnika, vrednovanje rada nastavnika, ocjenjivanje i postupak sticanja višeg stručnog zvanja, nadležnosti, prava, obaveze i odgovornosti, način izbora i broj članova Upravnog odbora, postupak imenovanja i razrješenja direktora, stručni organi škole i njihove nadležnosti, opšti akti i način njihovog donošenja, lica ovlaštena da pored direktora zastupaju školu i njihova ovlaštenja i odgovornosti, način ostvarivanja javnosti rada, ostvarivanje prava, obaveza i odgovornosti radnika osnovne škole i druga pitanja značajna za rad osnovne škole.

IV. UČENICI

Član 39.

Upis u redovnu osnovnu školu obavlja se na osnovu spiska školskih obveznika koji školi dostavlja nadležni organ općine i izvoda iz matične knjige rođenih.

Upis iz prethodnog stava ovog člana vrši se tokom mjeseca aprila.

Upis u specijalnu osnovnu školu vrši se na osnovu nalaza i mišljenja Komisije za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanja djece

sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju i rješenja o kategorizaciji djeteta, koje donosi služba socijalne zaštite u općini.

Upis iz prethodnog stava traje od početka mjeseca maja do kraja septembra.

Upis odraslih polaznika u redovnu osnovnu školu vrši se najkasnije deset dana prije početka nastave za odrasle.

Član 40.

Ocjenu sposobnosti djece pri upisu u redovnu osnovnu školu obavlja komisija sastavljena od pedagoga, psihologa i nastavnika škole.

Komisiju iz prethodnog stava imenuje nastavničko vijeće osnovne škole.

Od obaveze upisa u redovnu osnovnu školu može se privremeno osloboditi školski obveznik normalnog psihičkog i fizičkog razvoja na prijedlog nastavnika razredne nastave na osnovu mišljenja komisije iz stava 1. ovog člana.

Član 41.

U specijalnu osnovnu školu može se, izuzetno, upisati i školski obveznik sa navršenih deset godina života, na osnovu ocjene iz člana 40. stava 1. ovog zakona.

Član 42.

Redovna osnovna škola dužna je obaviti upis školskih obveznika normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja sa određenog školskog područja i osnivaču i Pedagoškom zavodu podnijeti izvještaj o upisu do 30. juna tekuće godine.

Redovna osnovna škola podnosi osnivaču izvještaj o upisu odraslih najkasnije deset dana nakon početka nastave.

Član 43.

Za upis školskih obveznika, redovno pohađanje nastave i uredno izvršavanje obaveza učenika prema školi odgovorni su roditelji, odnosno staratelji učenika.

Član 44.

Kada u toku školovanja u razvoju učenika nastupe promjene koje zahtijevaju prijelaz iz specijalne u redovnu ili iz redovne u specijalnu osnovnu školu, škola će uputiti učenika u toj školskoj godini Komisiji za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanje djece sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju.

Na osnovu nalaza i mišljenja Komisije iz prethodnog stava ovog člana, učenik se upisuje u odgovarajuću osnovnu školu, o čemu se obavještava Ministarstvo.

Član 45.

Osnovna škola učeniku na početku školovanja izdaje učeničku knjižicu kojom se potvrđuje status učenika.

U toku školovanja učenik može, na zahtjev roditelja ili staratelja, prelaziti iz jedne u drugu osnovnu školu. Prijelaz se vrši na osnovu pisanog akta - prijevodnice, koja se dostavlja službenim putem.

Kada učenik promijeni prebivalište, osnovna škola iz stava 2. ovog člana u novom mjestu prebivališta dužna je upisati učenika.

Član 46.

Kada učenik duže vrijeme ne pohađa nastavu zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga, može polaganjem ispita ili drugim

oblikom nastavnog rada nadoknaditi izgubljeno vrijeme i steći osnovno obrazovanje u redovnom roku.

Razredni ispiti za učenike se organizuje ako je učenik izostao više od jedne polovine planiranih časova u drugom polugodištu.

Polaganjem ispita osnovno obrazovanje mogu steći i odrasli. U slučaju nepravilno provedenih ispita nastavničko vijeće može ispit poništiti.

Bliže propise o organizovanju, načinu polaganja i poništavanja ispita osnovnog obrazovanja donosi ministar.

Član 47.

Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje u osnovnoj školi je stalno, u toku cijele školske godine.

Ocjene su brojčane.

Brojčane ocjene iz predmeta su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Bliže propise o napredovanju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika donosi ministar.

Član 48.

Uspjeh učenika i rezultati napredovanja učenika iz nastavnih predmeta svode se sredinom i na kraju svakog polugodišta.

Opšti uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu zaključenih ocjena iz predmeta.

Zaključnu ocjenu u razrednoj nastavi utvrđuje učitelj - nastavnik razredne nastave.

Za učenike prvog razreda ne utvrđuje se opšti uspjeh sredinom prvog polugodišta.

Zaključne ocjene u predmetnoj nastavi utvrđuje razredno vijeće na prijedlog predmetnog nastavnika.

Prijedlog ocjene predmetnog nastavnika iz prethodnog stava ovog člana, po pravilu, treba potvrditi.

Zaključne ocjene na kraju drugog polugodišta u muzičkoj školi utvrđuje komisija koju obrazuje nastavničko vijeće.

Nastavničko vijeće nakon svake klasifikacije analizira rad i rezultate rada odjeljenja, razrednih vijeća, nastavnika i škole u cjelini.

Član 49.

Opšti uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu prosjeka prolaznih ocjena iz svih predmeta, iz kojih su ocjene brojčane.

Učenik je sa uspjehom završio razred:

- odličan (5) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50

- vrlo dobar (4) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 3,50

- dobar (3) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,50

- dovoljan (2) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,00, a nema nedovoljnih ocjena.

Učenik koji ima jednu ili više nedovoljnih ocjena utvrđuje se opšti uspjeh nedovoljan.

Opšti uspjeh učenika utvrđuje se aritmetičkom sredinom svih nastavnih predmeta izračunatom na dvije decimale.

Na osnovu opšteg uspjeha utvrđuje se redosljed uspjeha učenika u odjeljenju, razredu i školi.

Učenik, koji završi razred po najslabijem programu i ima najbolji opšti uspjeh, proglašava se učenikom generacije (odjeljenja, razreda, škole, općine ili Kantona).

Kriterije za proglašenje učenika generacije iz stava 6. ovog člana, donosi ministar.

Član 50.

Učenik od I do IV razreda, koji na kraju školske godine ima jednu nedovoljnu ocjenu, može nastaviti obrazovanje u narednom razredu, uz saglasnost razrednog vijeća i roditelja.

Ukoliko učenik iz stava 1. ovog člana sa uspjehom završi naredni razred, smatra se da je savladao i gradivo prethodnog razreda, a u protivnom učenik ponavlja posljednji pohađani razred.

Učenik od V do VIII razreda koji na kraju školske godine ima jednu ili dvije nedovoljne ocjene upućuje se na popravni ispit.

Učenik koji na kraju drugog polugodišta ima tri i više nedovoljnih ocjena upućuje se da ponovi razred.

Učenik koji je upućen da ponovi razred, može zadržati status učenika do navršene 17. godine života, a u slučaju neprimjerno odnosa prema učenju, nastavnicima, drugim učenicima, te školskoj imovini, može po odluci nastavničkog vijeća, izgubiti status učenika osnovne škole kada navršši 15. godina života.

Član 51.

Roditelj, odnosno staratelj učenika, ima pravo prigovora na utvrđenu ocjenu ili opšti uspjeh na kraju drugog polugodišta, odnosno na kraju školske godine.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću škole u roku od tri dana od dana saopštavanja uspjeha učenika, učeniku, roditelju ili staratelju učenika.

Nastavničko vijeće u roku od tri dana odlučuje o prigovoru iz prethodnog stava.

Kada nastavničko vijeće usvoji prigovor, obrazovaće komisiju koja će provjeriti znanje učenika u roku od dva dana.

Ocjena komisije je konačna.

Prigovorom se može zahtijevati izuzeće predmetnog nastavnika u radu komisije.

Član 52.

Učenik koji pokazuje izuzetne sposobnosti i ima odličan uspjeh, može u toku jedne školske godine završiti dva razreda, pod uslovom i na način utvrđen pravilima škole.

Član 53.

U osnovnoj školi ocjenjuje se i vladanje učenika.

Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljava i loše.

Ocjenu iz vladanja u razrednoj nastavi utvrđuje nastavnik razredne nastave, a u predmetnoj nastavi odjeljsko vijeće na prijedlog razrednika.

Član 54.

O završenom osnovnom obrazovanju po odgovarajućem nastavnom planu i programu osnovne škole, učeniku se izdaje svjedodžba.

Uz svjedodžbu škola izdaje i uvjerenje o završenom V, VI i VII razredu osnovne škole, te list profesionalne orijentacije.

Član 55.

Učeniku, koji u toku osmogodišnjeg osnovnog obrazovanja i odgoja po najsloženijem nastavnom planu i programu postigne, pored odličnog uspjeha iz svih nastavnih predmeta i primjerno vladanja, vrhunske rezultate, izdaje se i posebna diploma za postignute rezultate.

Najsloženiji nastavni plan i program osnovne škole podrazumijeva program redovne nastave u kojem je postignut odličan uspjeh iz svih nastavnih predmeta i primjerno vladanje u svim razredima osnovne škole, program dodatne nastave, program slobodnih aktivnosti kao i postignuti značajni rezultati na takmičenjima, smotrama i drugim vannastavnim aktivnostima.

Obrazac posebne diplome iz stava 1. ovog člana utvrđuje ministar.

Član 56.

Osnovna škola je obavezna voditi dokumentaciju i evidenciju o odgojno-obrazovnom radu osnovne škole.

Podaci u matičnoj knjizi su trajne vrijednosti.

Bliže propise o sadržaju svjedodžbe, uvjerenja, učeničke knjižice, lista profesionalne orijentacije i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi donosi ministar.

Član 57.

Radi podsticanja na što kvalitetniji uspjeh u odgojno-obrazovnom radu, učeniku se dodjeljuju pohvale i nagrade pod uslovom i na način utvrđen pravilima škole.

Član 58.

Učeniku koji se neprimjerno odnosi prema učenju, nastavnicima, drugim učenicima, slobodnim aktivnostima, te školskoj imovini, mogu se izreći odgojno-disciplinske mjere.

Odgojno-disciplinske mjere su:

- ukor razrednika
- ukor razrednog vijeća
- ukor direktora
- ukor nastavničkog vijeća i premještaj u drugo odjeljenje iste škole
- premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području iste općine.

Izrečena odgojno-disciplinska mjera povlači snižavanje ocjene iz vladanja.

Odgojno-disciplinska mjera vrijedi za školsku godinu u kojoj je izrečena, a može se u toku školske godine ublažiti ili ukinuti.

Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, naknadi pričinjene materijalne štete, trajanju izrečene odgojno-disciplinske mjere, ublažavanju i ukidanju, te posljedičnom odnosu na ocjene iz vladanja učenika utvrđuju se pravilima osnovne škole.

Član 59.

Učenici osnovne škole obrazuju zajednicu učenika odjeljenja i zajednicu učenika škole.

Bliže odredbe o obrazovanju i radu zajednice učenika iz prethodnog stava, kao i o drugim pravima, obavezama učenika u odgojno-obrazovnom radu utvrđuju se pravilima osnovne škole.

Član 60.

U ostvarivanju uticaja na poboljšanje kvaliteta odgoja i obrazovanja, roditelji učenika formiraju savjet roditelja.

Bliži propis o formiranju i radu savjeta roditelja donosi ministar.

V. NASTAVNICI, STRUČNI SARADNICI I SARADNICI

Član 61.

Nastavnim planom i programom, u zavisnosti od vrste osnovne škole, utvrđuje se odgovarajuća visoka, viša i srednja stručna sprema nastavnika razredne i predmetne nastave i stručnog saradnika.

Za nastavnika razredne nastave, nastavnim planom i programom iz stava 1. ovog člana, utvrđuje se najmanje VI stepen stručne spreme razredne nastave.

Izuzetno, od odredbi stava 2. ovog člana, učitelj sa završenom srednjom učiteljskom školom (IV stepen stručne spreme), koji ima najmanje 20 godina radnog iskustva neposredno u nastavi u školi i ima položen stručni ispit, može obavljati poslove nastavnika razredne nastave u nastavi od I do IV razreda osnovne škole.

Nastavnik razredne i predmetne nastave koji ispunjava uslove utvrđene nastavnim planom i programom za redovnu osnovnu školu i specijalnu osnovnu školu može obavljati i poslove odgojitelja u domovima učenika.

Za obavljanje pedagoških i pedagoško-psiholoških poslova osnovna škola ima pedagoga, stručnog saradnika i bibliotekara, a može imati psihologa, socijalnog radnika, ljekara i saradnika-medicinskog tehničara i sl.

Broj stručnih saradnika i obavljanje njihovih poslova u osnovnoj školi utvrđuje se u skladu sa Pedagoškim standardima.

Član 62.

Za učestvovanje u odgojno-obrazovnom radu i obavljanju poslova a pod neposrednim rukovodstvom nastavnika, osnovna škola može imati i saradnika: zdravstvenog tehničara, bibliotekara, saradnika u nastavi i drugo lice koje ima srednju stručnu spremu.

Član 63.

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici se biraju na osnovu konkursa, koji raspisuje Upravni odbor osnovne škole.

Član 64.

Svi zaposlenici osnovne škole obavezni su izvršiti ljekarski sistematski pregled najkasnije do 30. septembra tekuće školske godine, koji organizuje osnovna škola.

Lica koja boluju od zarazne ili nervne bolesti ne mogu raditi u osnovnoj školi.

Ako se u toku školske godine ustanovi da je nastavnik obolio od zarazne ili nervne bolesti ili ima ozbiljne psihičke poremećaje, biće oslobođen izvođenja nastave, odnosno obavljanja svog posla.

Troškovi ljekarskog pregleda padaju na teret Vlade Kantona, a odluku o visini troškova donosi Vlada na prijedlog resornog Ministarstva.

Član 65.

Pravilima osnovne škole utvrđuje se raspored radnog vremena nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u okviru 40-satne radne sedmice i korištenje godišnjeg odmora u skladu sa Pedagoškim standardima.

Nastavnik u okviru 40-satne radne sedmice može imati najviše 25 nastavnih sati svih vrsta i oblika neposrednog odgojno-obrazovnog rada koji se ostvaruju u osnovnoj školi.

Izuzetno, nastavnik može najduže za jednu školsku godinu, pod uslovom utvrđenim pravilima škole, imati do 35 nastavnih sati sedmično neposrednog odgojno-obrazovnog rada sa učenicima.

Norme nastavnih sati u nastavi utvrđuju se Pedagoškim standardima.

Član 66.

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici koriste godišnji odmor po pravilu u toku ljetnjeg odmora učenika.

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici koji zbog bolovanja i drugih opravdanih razloga ne iskoriste godišnji odmor u toku ljetnog odmora, mogu ga koristiti u trajanju od 30 radnih dana do 30. juna naredne godine.

Član 67.

Nastavnici imaju pravo i obavezu da organizuju i obavljaju neposredan odgojno-obrazovni rad, prate, podstiču i pomažu razvoj učenika, stručno se usavršavaju i izvršavaju druge zadatke, utvrđene ovim zakonom i pravilima osnovne škole.

Član 68.

Za samostalno i uspješno izvršavanje poslova i zadataka i ostvarivanje odgojno-obrazovnog rada nastavnici, stručni saradnici i saradnici ocjenjuju se jedanput u dvije godine.

Rezultati ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u osnovnoj školi omogućavaju sticanje zvanja i napredovanje pod odgovarajućim uslovima.

Ocjenjivanje, napredovanje i stručno usavršavanje nastavnika, stručnih saradnika i saradnika utvrđuje se bližim propisom, koji donosi ministar.

Član 69.

Nastavnik, stručni saradnik i saradnik, koji prvi put zasniva radni odnos u školi, obavezan je da nakon isteka najmanje jedne, a najviše dvije godine neposrednog odgojno-obrazovnog rada, odnosno rada u osnovnoj školi, položi stručni ispit.

Stručni ispit polaže se pred stručnom komisijom koju imenuje ministar.

Program stručnog ispita, imenovanje i sastav komisije, način polaganja i izdavanje uvjerenja o položenom stručnom ispitu i vođenju evidencije o stručnom usavršavanju regulišu se bližim propisom koji donosi ministar.

Član 70.

Verifikovanje nastave nastavnika, stručnog saradnika i saradnika za vrijeme obavljanja odgojno-obrazovnog rada prije položenog stručnog ispita, vrši mentor.

Do momenta sticanja uslova za samostalan odgojno-obrazovni rad nastavnik, stručni saradnik i saradnik radi po instrukcijama i pod nadzorom mentora.

Član 71.

Nastavnik koji bude dva puta uzastopno ocijenjen nezadovoljavajućom ocjenom gubi pravo na dalji rad u nastavi.

Član 72.

Nastavnik može izgubiti pravo na dalji rad u nastavi ako nastavničko vijeće, Pedagoški zavod, koji vrši stručni nadzor ili prosvjetna inspekcija, utvrde da nastavnik ne izvršava svoje obaveze u skladu sa nastavnim planom i programom, ovim zakonom, drugim propisima i pravilima škole.

Član 73.

U slučaju prestanka prava nastavnika da obavlja neposredno odgojno-obrazovni rad u osnovnoj školi, takav se nastavnik može rasporediti na druge poslove, odnosno radne zadatke koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Kada nastavnik kome je prestalo pravo da izvodi nastavu ne bude raspoređen na druge poslove, odnosno radne zadatke, ostaje u osnovnoj školi sve dok ne zasnije radni odnos u drugoj ustanovi ili dok mu ne prestane radni odnos po drugom osnovu, ali najduže jednu godinu od prestanka prava na izvođenje nastave, nakon čega mu prestaje radni odnos.

Za vrijeme dok se nalazi u školi, nastavniku pripadaju sva prava iz radnog odnosa.

VI. STRUČNI NADZOR

Član 74.

Stručni nadzor se vrši nad radom, organizacijom, izvođenjem nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada, radom nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u svim osnovnim školama radi kontinuiranog unapređenja odgojno-obrazovnog rada.

Stručni nadzor, pored ostalog, obuhvata:

- praćenje primjene nastavnih planova i programa, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja, obima, oblika, metoda i postupaka odgojno-obrazovnog rada

- praćenje rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi, kao i rada direktora osnovne škole

- pružanje stručne pomoći u planiranju, programiranju i organizovanju odgojno-obrazovnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika, a posebno nadarenih učenika.

Član 75.

Stručni nadzor vrši Pedagoški zavod Tuzla.

Osnovna škola dužna je omogućiti nesmetano obavljanje stručnog nadzora i uvid u dokumentaciju i evidenciju koja se vodi u školi.

Član 76.

O obavljenom stručnom nadzoru Ministarstvu i nastavničkom vijeću osnovne škole podnosi se izvještaj, koji utiče na ocjenjivanje rada i napredovanje nastavnika, stručnog saradnika i saradnika.

Bliži propis o vršenju stručnog nadzora donosi ministar.

VII. UPRAVLJANJE

Član 77.

Organ upravljanja u osnovnoj školi je Upravni odbor, a organ rukovođenja je direktor osnovne škole.

Organ kontrole poslovanja osnovne škole je Nadzorni odbor.

Član 78.

Osnovnom školom upravlja Upravni odbor koji broji tri člana.

Članove Upravnog odbora osnovne škole imenuje osnivač.

Jedna trećina članova Upravnog odbora imenuje se iz reda nastavnika i stručnih saradnika, jedna trećina iz reda roditelja i staratelja učenika, a jedna trećina su predstavnici osnivača.

Direktor i pomoćnik direktora osnovne škole ne mogu biti imenovani u Upravni odbor osnovne škole.

Prilikom imenovanja Upravnog odbora, Vlada Kantona dužna je voditi računa o ravnopravnoj zastupljenosti polova.

Članove Upravnog odbora osnovne škole, čiji je osnivač Skupština Kantona, imenuje i razrješava u ime osnivača Vlada Kantona.

Članovi Upravnog odbora imenuju se na period od četiri godine.

Po isteku ovog perioda isto lice može biti ponovo imenovano za člana Upravnog odbora.

Osnivač, odnosno Vlada Kantona, može razriješiti člana Upravnog odbora osnovne škole i prije vremena na koje je imenovan ako utvrdi da je odgovoran za neuspješan i nezakonit rad osnovne škole, na njegov lični zahtjev i u drugim slučajevima predviđenim pravilima škole.

Član 79.

Upravni odbor škole, pored poslova utvrđenih u ovom zakonu, obavlja i slijedeće poslove:

- utvrđuje potrebu za prijemom radnika u radni odnos, uz saglasnost Ministarstva

- odlučuje o prestanku prava nastavnika, stručnih saradnika i saradnika na dalji odgojno-obrazovni rad

- razmatra izvještaje direktora osnovne škole o upisu učenika u prvi razred osnovne škole

- donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun

- razmatra ostvarivanje godišnjeg programa rada i realizaciju nastavnog plana i programa

- usvaja izvještaje o finansijskom poslovanju

- usmjerava, kontroliše i ocjenjuje rad direktora

- odlučuje o prigovoru roditelja, odnosno staratelja učenika na rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika

- odlučuje na prijedlog nastavničkog vijeća i direktora osnovne škole, o prigovorima nastavnika i stručnih saradnika izjavljenim na ocjenu o radu

- razmatra prijedloge i preporuke nastavničkog vijeća

- odlučuje o prigovoru radnika na rješenje kojim je odlučeno o pravima i obavezama radnika iz radnog odnosa u osnovnoj školi

- odlučuje o prigovorima zaposlenika na odluke direktora o pravima i obavezama iz radnog odnosa

- donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i zadataka i druge opšte akte škole

- rješava pitanja odnosa sa osnivačem

- odgovara osnivaču za rezultate rada osnovne škole

- podnosi osnivaču najmanje jedanput godišnje izvještaj o poslovanju osnovne škole

- vrši druge poslove utvrđene pravilima osnovne škole.

Član 80.

Osnovnom školom rukovodi direktor, koji se imenuje na vrijeme od četiri godine i može biti ponovo imenovan.

Za direktora osnovne škole može biti imenovano lice koje, pored opštih uslova, u pogledu stručne spreme, ispunjava i uslove za nastavnika ili pedagoga i ima najmanje pet godina radnog iskustva u nastavi, odnosno u osnovnoj školi na pedagoško-psihološkim poslovima, a naročito se ističe svojim radom u pedagoškoj teoriji i praksi.

Član 81.

Upravni odbor raspisuje konkurs za direktora osnovne škole koji se objavljuje u sredstvima javnog informisanja.

Konkurs za direktora osnovne škole sadrži odgovarajuće uslove iz prethodnog člana, trajanje konkursa, postupak i trajanje izbora kandidata i način obavještanja kandidata o rezultatima konkursa.

Kandidat za direktora osnovne škole, uz prijavu na konkurs, dostavlja i svoj program razvoja škole za period na koje se imenuje.

Direktora osnovne škole imenuje i razrješava Upravni odbor, uz saglasnost osnivača i uz prethodno pribavljeno stručno mišljenje Pedagoškog zavoda koji vrši stručni nadzor.

Prethodnu saglasnost za imenovanje direktora osnovne škole, čiji je osnivač Skupština Kantona, daje Vlada Kantona na prijedlog ministra.

Izuzetno, za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti, direktora osnovne škole čiji je osnivač Skupština Kantona imenuje Vlada Kantona.

Direktor osnovne škole imenuje se na period od četiri godine.

Isto lice može biti imenovano za direktora osnovne škole najviše dva puta uzastopno.

Član 82.

Ako se na konkursu ne izabere direktor, Upravni odbor osnovne škole imenuje vršioca dužnosti bez konkursa.

Vršilac dužnosti ima sva prava i dužnosti direktora škole. Vršilac dužnosti imenuje se na period od šest mjeseci.

Član 83.

Direktor osnovne škole, pored poslova i zadataka utvrđenih zakonom, obavlja i slijedeće poslove:

- predlaže program odgojno-obrazovnog rada i aktivnosti za unaprijeđivanje tog rada u okviru godišnjeg programa rada
- odlučuje o prijemu zaposlenika u radni odnos
- odlučuje o raspoređivanju zaposlenika na poslove u skladu sa opštim aktima škole
- podnosi izvještaj o uspjehu i postignutim rezultatima odgojno-obrazovnog rada, kao i materijalnom poslovanju osnovne škole, Upravnom odboru škole, osnivaču, Pedagoškom zavodu i Ministarstvu
- obavlja i druge poslove i radne zadatke predviđene pravilima škole i ovim zakonom.

Član 84.

Osnovna škola koja ima preko 25 odjeljenja, kao i škola koja nastavu organizuje i u područnim odjeljenjima, može na poslovima rukovođenja, opštim aktom utvrditi poslove pomoćnika direktora.

Za pomoćnika direktora osnovne škole može biti imenovano lice koje ispunjava uslove za direktora osnovne škole iz člana 78. stava 2. ovog zakona.

Izbor pomoćnika direktora vrši Upravni odbor škole, na prijedlog direktora, iz reda nastavnika škole.

Postupak izbora pomoćnika direktora i ovlaštenja i dužnosti utvrđuju se opštim aktom škole.

Član 85.

Nadzorni odbor osnovne škole ima tri ili pet članova.

Predsjednika i članove Nadzornog odbora imenuje i razrješava osnivač.

Ako je osnivač škole Skupština Kantona, predsjednika i članove Nadzornog odbora osnovne škole imenuje i razrješava u ime osnivača Vlada Kantona.

Predsjednik i članovi Nadzornog odbora osnovne škole imenuju se na period od četiri godine i mogu biti ponovo imenovani.

Jedan član Nadzornog odbora imenuje se iz reda stručnih radnika zaposlenih u osnovnoj školi.

Broj članova Nadzornog odbora određuje Vlada Kantona.

Jedan Nadzorni odbor može se imenovati za više škola na području općine.

Član 86.

Nadzorni odbor osnovne škole:

- analizira izvještaje o poslovanju osnovne škole
- vrši nadzor nad upotrebom sredstava za rad
- pregleda i kontroliše godišnje izvještaje o poslovanju i godišnji obračun
- pregleda i provjerava urednost i zakonitost vođenja poslovnih knjiga
- izvještava osnivača, Upravni odbor i direktora o rezultatima nadzora i
- vrši i druge poslove u skladu sa zakonom i pravilima osnovne škole.

Član 87.

U općinama na području Kantona koje imaju pet i više osnovnih škola, Ministarstvo obrazuje aktiv direktora osnovnih škola.

Aktiv direktora osnovnih škola može se formirati za dvije ili više općina.

Aktive direktora čine direktori osnovnih škola sa područja jedne ili više općina.

Aktom o obrazovanju aktiva direktora utvrđuje se sastav i poslovi aktiva direktora.

Aktiv direktora donosi poslovnik o radu kojim se uređuje način rada.

VIII. STRUČNI ORGANI

Član 88.

U osnovnoj školi obrazuju se stručni organi:

- Nastavničko vijeće koje sačinjavaju svi nastavnici i stručni saradnici škole
- Razredno vijeće koje sačinjavaju nastavnici razreda
- Stručni aktivni nastavnika određenih nastavnih oblasti
- Pedagoško vijeće.

Član 89.

Radom nastavničkog vijeća rukovodi direktor osnovne škole.

Nastavničko vijeće obavlja slijedeće poslove:

- donosi odluke o organizaciji odgojno-obrazovnog rada
- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i preuzima mjere za njegovo izvršavanje i o tome podnosi izvještaj Upravnom odboru
- utvrđuje prijedlog i razmatra realizaciju godišnjeg programa rada škole, program stručnog usavršavanja nastavnika i stručnih saradnika, program rada stručnih organa i komisija
- vrši izbor oblika nastave, i saglasno tome, vrši raspored učenika i podjelu predmeta na nastavnike, odnosno vrši raspored rada u 40 satnoj radnoj sedmici
- analizira uspjeh učenika i rad razrednih vijeća
- određuje rukovodioce razrednih vijeća
- analizira rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika i predlaže mjere za unapređivanje odgojno-obrazovnog rada
- imenuje komisije za polaganje ispita
- razmatra izvještaje o polaganju ispita
- razmatra izvještaje o izvršenom stručnom nadzoru
- preuzima odgovarajuće mjere i stara se o izvršenju tih mjera
- odobrava završavanje dva razreda učeniku u toku jedne školske godine
- stara se o profesionalnom usmjeravanju učenika
- razmatra odgojno-disciplinske mjere i donosi odgovarajuće odluke
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i opštim aktom škole.

Član 90.

Razredno vijeće obavlja slijedeće poslove:

- prati razvoj učenika i, na osnovu toga, predlaže izbor programa
- neposredno učestvuje u profesionalnoj orijentaciji učenika
- odlučuje o programima nadarenih učenika, za učenike koji zaostaju u napredovanju i oblicima nastave koji će se primjenjivati u razredu u cjelini ili za pojedinačne grupe učenika ili učenike pojedinačno
- uskladuje rad nastavnika u odgojno-obrazovnom procesu
- utvrđuje zaključne ocjene učenika

- analizira rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika i predlaže mjere za unapređivanje odgojno-obrazovnog rada učenika

- vrši i druge poslove utvrđene zakonom i opštim aktom škole.

Član 91.

Sadržaj i način rada aktiva nastavnika, grupe nastavnih predmeta i razrednog starješine utvrđuje se pravilima osnovne škole.

Član 92.

Sastav i način rada Pedagoškog vijeća bliže se uređuje pravilima škole.

IX. POTREBE I INTERESI DRUŠTVA U OSNOVNOM OBRAZOVANJU I ODGOJU

Član 93.

Potrebe i interesi društva u osnovnom odgoju i obrazovanju, u smislu ovog zakona, su:

- osnovno obrazovanje i odgoj školskih obveznika u redovnim osnovnim školama
- osnovno obrazovanje i odgoj školskih obveznika u specijalnim osnovnim školama
- osnovno obrazovanje i odgoj školskih obveznika u osnovnim školama pri specijalnim zavodima
- posebno obrazovanje i odgoj umjereno mentalno retardiranih učenika u zavodima za socijalno zbrinjavanje
- dodatno obrazovanje nadarenih učenika u redovnim osnovnim školama, osnovnim muzičkim školama, odnosno odjeljenjima tog obrazovanja u redovnim školama
- stručno usavršavanje nastavnika
- izdavanje udžbenika, priručnika i druge stručne literature za potrebe osnovne škole.

Član 94.

Osnovna škola stiče sredstva za rad iz sredstava osnivača, budžeta Kantona, sredstava fonda, od naknade za obavljanje intelektualnih, obrazovnih i drugih usluga, od ličnog učešća korisnika usluga, prodajom materijalnih dobara i iz drugih izvora, pod uslovima određenim zakonom ili aktom o osnivanju osnovne škole.

Član 95.

Osnovna škola može sticati prihod i:

- donacijama pravnih i fizičkih lica i humanitarnih organizacija
- iz legata, poklona i zavještanja
- prodajom proizvoda i usluga koje škola može da ima
- prodajom intelektualnih, materijalnih dobara i usluga.

X. KAZNENE ODREDBE

Član 96.

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 KM kaznit će se za prekršaj osnovna škola:

1. ako otpočne sa radom prije nego što je upisana u Registar osnovnih škola koji vodi Ministarstvo (član 12. ovog zakona);
2. ako izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu o završenom obrazovanju prije nego što je upisana u Registar osnovnih škola (član 13. ovog zakona);

3. ako izvodi nastavu po nastavnom planu i programu koji nije donio mjerodavni organ (član 24. ovog zakona);

4. ako, bez odluke organa uprave mjerodavnog za obrazovanje, prekine nastavu (član 30. ovog zakona);

5. ako organizuje manifestaciju u osnovnoj školi suprotno odredbama člana 31. stav 3. ovog zakona;

6. ako se u školi upotrebljavaju udžbenici i nastavna sredstva koja nije odobrio mjerodavni organ (član 37. ovog zakona);

7. ako redovna osnovna škola u mjesecu aprilu, a specijalna osnovna škola u mjesecu maju ne upiše odraslu djecu sa svog školskog područja (član 42. ovog zakona);

8. ako izvještaj o upisu ne dostavi nadležnim organima (osnivaču i Pedagoškom zavodu) u propisanom roku (član 42. ovog zakona);

9. ako ne uputi učenika na komisiju najkasnije do kraja školske godine, u tekućoj godini, kada kod njega nastupe promjene koje zahtijevaju prijelaz iz specijalne škole u redovnu ili iz redovne u specijalnu školu (član 44. ovog zakona);

10. ako ne upiše učenika koji je doselio na područje škole ili ako ga upiše bez prevodnice, koju popunjava škola iz koje je došao (član 45. ovog zakona);

11. ako obavi ispite suprotno bližim propisima iz člana 46. ovog zakona.

Za prekršaje iz prethodnog stava ovog zakona kaznit će se i odgovorno lice u osnovnoj školi novčanom kaznom od 400 do 1.500 KM.

Član 97.

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj osnovna škola:

1. ako učenici u mlađim razredima imaju više od nastavnim planom i programom predviđenih sati u toku jedne radne sedmice (član 28. ovog zakona);

2. ako ne produži nastavu kada nije realizovan godišnji fond nastavnih sati i realizovani programski sadržaji (član 29. ovog zakona);

3. ako ne vrši redovno ocjenjivanje učenika na način utvrđen ovim zakonom (član 47. ovog zakona);

4. ako uputi učenika da ponovi razred, a o tome nije odlučilo nastavničko vijeće;

5. ako ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju (član 56. ovog zakona);

6. ako ne organizuje ljekarski pregled nastavnika (član 64. ovog zakona);

7. ako jedanput u dvije godine ne izvrši ocjenjivanje rada nastavnika (član 68. ovog zakona).

Za prekršaje iz prethodnog stava kaznit će se odgovorno lice u osnovnoj školi novčanom kaznom od 400 do 1.000 KM.

Član 98.

Novčanom kaznom od 200 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj roditelj, odnosno staratelj ako ne upiše dijete u osnovnu školu, odnosno ako dijete ne pohađa nastavu (član 43. ovog zakona).

Ukoliko ni poslije izvršene kazne roditelj ne upiše dijete u osnovnu školu, odnosno ako dijete ne pohađa nastavu, kazna se ponavlja.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 99.

Postojeće osnovne škole su dužne da ispune uslove utvrđene članom 9. ovog zakona i da se, u skladu sa članom 11. ovog zakona, upišu u Registar osnovnih škola u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 100.

Postojeće osnovne škole su dužne da usklade svoju organizaciju, djelatnost i opšta akta sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 101.

Skupština Kantona preuzima prava i obaveze osnivača prema postojećim osnovnim školama koje imaju status javne ustanove.

Skupština Kantona će, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, posebnim zakonom urediti imovinsko-pravne i druge odnose iz stava 1. ovog člana.

Član 102.

Ministar će, u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona, donijeti bliže propise o:

- kriterijima za osnivanje osnovne škole sa manje od 16 odjeljenja iz člana 9. ovog zakona
- kriterije za proglašenje učenika generacije iz člana 49. ovog zakona
- postupku utvrđivanja uslova o sadržaju i načinu vođenja Registra osnovnih škola iz člana 12. ovog zakona
- osnivanju i radu eksperimentalnih osnovnih škola i uslovima obavljanja pedagoško-metodičke prakse u vježbaonici (članovi 35. i 36. ovog zakona)
- organizovanju i načinu polaganja ispita u osnovnoj školi (član 46. ovog zakona)
- ocjenjivanju i napredovanju učenika (član 47. ovog zakona)
- uslovima sticanja i o obrascu posebne diplome o završenju osnovnoj školi (član 55. ovog zakona)
- sadržaju svjedodžbe, uvjerenja, učeničke knjižice i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi (članovi 54. i 56. ovog zakona)
- ocjenjivanju, napredovanju i stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih saradnika i saradnika (član 68. ovog zakona)
- programu i načinu polaganja stručnog ispita nastavnika, stručnih saradnika i saradnika osnovne škole (član 69. ovog zakona)
- vršenju stručnog nadzora (član 76. ovog zakona).

Član 103.

Ministarstvo će, odmah pristupiti donošenju:

- nastavnih planova i programa iz člana 20. ovog zakona, a do donošenja primjenjivat će se važeći nastavni planovi i programi Federacije Bosne i Hercegovine
- Pedagoških standarda i normativa školskog prostora, opreme i nastavnih sredstava iz člana 8. ovog zakona, a do njihovog donošenja primjenjivat će se važeći propisi Federacije Bosne i Hercegovine.

Nastavni planovi i programi, Pedagoški standardi i odgovarajući normativi za osnovne redovne i osnovne specijalne škole, iz prethodnog stava ovog člana, primjenjivat će se od I do VIII razreda osnovne škole.

Do donošenja novih nastavnih planova i programa primjenjivat će se postojeći nastavni planovi i programi.

Član 104.

Pedagoški zavod će, do kraja naredne školske godine, utvrditi pravila za organizovanje ekskurzija, logorovanja, posjeta preduzećima i procesu proizvodnje, društveno-korisnog rada i škole u prirodi iz člana 34. ovog zakona.

Član 105.

Nastavnici muzičke ili likovne kulture, koji su završili odgovarajuću srednju školu, položili pedagoško-andragošku grupu predmeta i imaju položen stručni ispit, mogu i dalje izvoditi nastavu iz svog predmeta.

Član 106.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje na području Tuzlanskog kantona da važi Zakon o osnovnoj školi ("Službeni list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine", br. 39/90 i "Službeni list Republike Bosne i Hercegovine", br. 3/93, 24/93 i 33/94).

Član 107.

Prečišćeni tekst Zakona o osnovnoj školi obuhvata: Zakon o osnovnoj školi ("Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona", 4/96), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnoj školi ("Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona", br. 9/97), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnoj školi ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 9/99) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnoj školi ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 3/02), u kojima je označen dan stupanja na snagu tih zakona.

193

Na temelju članka 31. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnoj školi ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 3/02) i članka 71. stavak 1. Poslovnika Sabora Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 16/00 i 13/01), Zakonodavno-pravno povjerenstvo Sabora Tuzlanskog kantona, na sjednici od 1. 7. 2002. godine, utvrdilo je prečišćeni tekst Zakona o osnovnoj školi.

Broj: 01-02-312-3/02

1. juli 2002. godine
Tuzla

Predsjednik

Zakonodavno-pravno povjerenstva
Sabora Tuzlanskog kantona
Dževad Mujkić

ZAKON**O OSNOVNOJ ŠKOLI
(PREČIŠĆENI TEKST)****I. TEMELJNE ODREDBE**

Članak 1.

Ovim zakonom uređuje se obavljanje djelatnosti osnovne naobrazbe, osnutak, ustrojstvo i financiranje rada osnovne škole, organiziranje i izvođenje obrazovno-odgojnog rada u osnovnoj školi, način imenovanja i mjerodavnost organa osnovne škole, status nastavnika, stručnih suradnika i suradnika, status učenika, stručni nadzor i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti osnovne naobrazbe.

Članak 2.

Osnovna škola je ustanova u kojoj se obavlja osnovni odgoj i naobrazba učenika normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja i učenika sa poremećajima u psihičkom i tjelesnom razvoju, osnovna glazbena naobrazba, dodatna naobrazba nadarenih učenika, naobrazba učenika sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju i osnovna naobrazba odraslih.

Osnovna škola može biti: redovita, škola za odgoj i naobrazbu učenika sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju i paralelna. Osnovna škola ima status pravne osobe.

Članak 3.

Pohađanje redovite osnovne škole obvezno je u trajanju od osam godina za djecu od navršenih šest i po do petnaest godina života, a pohađanje osnovne škole za odgoj i naobrazba učenika sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju od navršenih šest i po do osamnaest godina života djeteta, prema nalazu i mišljenju Povjerenstva za ocjenu sposobnosti djeteta (u daljem tekstu: školski obveznici).

Škola koja ima prostorne i kadrovske mogućnosti može, uz prethodnu suglasnost Ministarstva naobrazbe, znanosti, kulture i športa, kroz pripremnu nastavu obuhvatiti djecu sa navršenih 5 i po godina života.

Članak 4.

U osnovnoj školi nastava se izvodi na službenim jezicima Tuzlanskog kantona.

Nastava u osnovnoj školi se odvija uz uporabu latiničnog pisma, s tim što su učenici dužni da u tijeku prva tri razreda osnovne škole savladaju i ćirilčno pismo, u toj mjeri da bi se njime mogli služiti.

Kada u osnovnoj školi ima najmanje 20 učenika jednog razreda pripadnika jedne etničke zajednice, škola organizira i nastavu jezika etničke zajednice.

U osnovnoj školi, u kojoj se obrazuju samo učenici pripadnici jedne etničke zajednice, cjelokupna nastava izvodi se na jeziku te etničke zajednice.

Članak 5.

Državljeni Bosne i Hercegovine imaju pravo da stječu osnovnu naobrazbu i odgoj u osnovnim školama Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton), po odredbama ovog zakona.

Strani državljani i osobe bez državljanstva imaju pravo da stječu osnovnu naobrazbu i odgoj u Kantonu, po odredbama ovog zakona, sukladno konvencijama i ugovorima koje je država Bosna i Hercegovina zaključila sa drugim državama ili međunarodnim organizacijama.

Članak 6.

Osnovna naobrazba i odgoj je djelatnost od posebnog društvenog značaja.

II. OSNUTAK I RAD OSNOVNE ŠKOLE

Članak 7.

Osnovnu školu može osnovati domaća i strana pravna i fizička osoba u svim oblicima svojine, sukladno ovom zakonu.

Redovitu osnovnu školu, specijalnu osnovnu školu, paralelnu (glazbenu i drugu) školu, dom učenika i specijalni zavod u kome se organizira odgojno-obrazovni rad za određenu kategoriju djece ometene u psihičkom i tjelesnom razvoju (u daljem tekstu: osnovna škola) kao javnu ustanovu osniva Sabor Kantona i općinsko vijeće, kada osigura sredstva potrebna za osnutak i rad osnovne škole.

Iznimno, osnovnu školu kao javnu ustanovu može osnovati i vjerska zajednica samostalno ili sa drugim pravnim, odnosno fizičkim osobama, kada Sabor Tuzlanskog kantona ocijeni da za njen osnutak postoji javni interes.

Međusobna prava i obveze osnivača i osnovne škole uređuju se ugovorom.

Osnovna škola se osniva sukladno dugoročnim programom razvoja i koncepcijom osnovnog odgoja i naobrazbe, koji donosi Sabor Kantona.

Osnovnu školu mogu osnovati dva ili više osnivača. Ako osnovnu školu osnivaju dva ili više osnivača, njihova međusobna prava, obveze i odgovornosti uređuju se ugovorom.

Prije donošenja akta o osnutku osnovne škole iz stavka 1. ovog članka osnivač je dužan pribaviti suglasnost Ministarstva naobrazbe, znanosti, kulture i športa Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Članak 8.

Osnivač osnovne škole osigurava sredstva potrebna za osnutak i rad sukladno Pedagoškim standardima za osnovni odgoj i naobrazbu (u daljem tekstu: Pedagoški standardi) na području Kantona i Normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila.

Pedagoške standarde i normative iz stavka 1. ovog članka donosi ministar naobrazbe, znanosti, kulture i športa (u daljem tekstu: ministar), nakon obavljene javne rasprave i uz stručno mišljenje Pedagoškog zavoda.

Članak 9.

Osnovna škola može se organizirati, ako:

- postoji dovoljan broj učenika za formiranje 16 odjeljenja za redovitu osnovnu školu, 8 odjeljenja za specijalnu osnovnu školu i 12 odjeljenja za osnovnu glazbenu školu
- je osiguran odgovarajući stručni nastavni kadar sukladno nastavnim planovima i programima za osnovnu školu
- su osigurane odgovarajuće školske prostorije, oprema, nastavna sredstva i učila sukladno odgovarajućim normativima
- su osigurani uvjeti za rad sukladno Pedagoškim standardima.

Iznimno, od odredaba stavka 1. alineje 1. ovog članka, osnovna škola koju osniva fizička osoba, može se organizirati ako postoji dovoljan broj učenika za formiranje 8 odjeljenja.

Redovita osnovna škola može se osnovati i kada nije osiguran dovoljan broj učenika za formiranje 16 odjeljenja, uz prethodnu suglasnost Ministarstva, sukladno odgovarajućim kriterijima.

Bliži propis o utvrđivanju kriterija iz prethodnog stavka donosi ministar.

Članak 10.

Osnivač je dužan, prilikom osnutka osnovne škole, da formira povjerenstvo, koje će, sukladno ovom zakonu, izvršiti pripreme za početak rada i izvršiti izbor prvih nastavnika škole.

Članak 11.

Pored upisa u sudski registar, osnovna škola se upisuje u Registar osnovnih škola (u daljem tekstu: Registar), koji vodi Ministarstvo.

U Registar se može upisati samo osnovna škola koja ispunjava uvjete iz članka 9. ovog zakona.

Članak 12.

Provjeru uvjeta za upis u Registar osnovne škole vrši Ministarstvo na zahtjev osnovne škole.

Osnovna škola može početi sa radom nakon upisa u Registar. Novoosnovana škola počinje sa radom početkom školske godine.

Članak 13.

Osnovna škola, upisana u Registar, može izdavati svjedodžbe i druge javne isprave o završenoj naobrazbi.

Članak 14.

Osnovna škola briše se iz Registra kada prestane da ispunjava uvjete propisane ovim zakonom.

Bliži propis o postupku utvrđivanja uvjeta i o sadržaju i načinu vođenja Registra donosi ministar.

Članak 15.

Osnovna škola može vršiti statusne promjene.

Odluku o statusnim promjenama osnovne škole donosi osnivač.

Članak 16.

Sabor Kantona utvrđuje školsko područje sa kojeg je redovita osnovna škola obvezna da primi školske obveznike.

Redovita osnovna škola može na svom školskom području organizirati područne škole sa jednim ili više odjeljenja, sukladno Pedagoškim standardima.

Članak 17.

Rad osnovne škole je javan.

Osnovna škola ima pečat sukladno aktu o osnutku te škole.

Osnovna škola, čiji je osnivač ili prema kojoj je pravo osnivača preuzeo Sabor Kantona, ima pečat sa grbom Tuzlanskog kantona.

Članak 18.

Osnovne škole mogu surađivati i međusobno udruživati određene poslove, s tim da svaka osnovna škola zadržava svojstvo pravne osobe.

Članak 19.

Osnovna škola prestaje sa radom ako ne ispunjava uvjete i zadatke radi kojih je osnovana ili ako ne postoji potreba za njenim daljim radom.

Akt o prestanku rada osnovne škole donosi osnivač. Kada Ministarstvo utvrdi da osnovna škola ne ispunjava uvjete koji su propisani ovim zakonom, odredit će rok u kome će osnivač otkloniti utvrđene nedostatke.

Ukoliko nedostaci ne budu otklonjeni, Ministarstvo će predložiti osnivaču donošenje akta o prestanku rada osnovne škole.

Ako osnivač osnovne škole koja nema status javne ustanove ne donese akt o prestanku rada osnovne škole u roku od tri mjeseca od dana podnošenja prijedloga iz stavka 3. ovog članka, Ministarstvo donosi rješenje o prestanku rada osnovne škole.

Ukoliko se Sabor Kantona kao osnivač, u roku od tri mjeseca ne izjasni o prijedlogu iz stavka 3. ovog članka, Ministarstvo će donijeti rješenje o prekidu rada u osnovnoj školi, koje će važiti do konačne odluke Sabora.

Aktom o prestanku, odnosno prekidu rada osnovne škole odredit će se rok prestanka rada, koji ne može biti prije završetka školske godine.

U slučaju prestanka, odnosno prekida rada osnovne škole, osnivač je dužan da zatečenim učenicima omogući nastavak i završavanje započete naobrazbe i odgoja.

Donošenjem akta o prestanku rada škole, pokreće se postupak brisanja škole iz Registra osnovnih škola.

Akt o prestanku rada osnovne škole objavljuje se u "Službenim novinama Tuzlanskog kantona".

Osnovna škola prestaje sa radom i u drugim slučajevima utvrđenim Zakonom o ustanovama i aktom o osnutku.

III. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD OSNOVNE ŠKOLE**Članak 20.**

Odgojno-obrazovni rad ostvaruje se na temelju nastavnog plana i programa za osnovne škole (u daljem tekstu: nastavni plan i program).

Nastavnim planom i programom utvrđuju se ciljevi i zadaci, sadržaj, oblici i postupci odgojno-obrazovnog rada, kao i izvođenje razredne, odnosno predmetne nastave u pojedinim razredima, ili drugi oblici organiziranog rada.

Članak 21.

U redovitoj osnovnoj školi realizira se nastavni plan i program za učenike normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja, posebni dodatni program za talentirane učenike, kao i nastavni plan i program za odrasle.

U specijalnoj osnovnoj školi realizira se nastavni plan i program za učenike sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju.

U osnovnoj glazbenoj školi realizira se nastavni plan i program za osnovnu glazbenu naobrazbu i posebni dodatni program za talentirane učenike.

Članak 22.

Osnovna glazbena škola traje šest godina.

Pravo na upis u prvi razred osnovne glazbene škole učenik stječe nakon završenog drugog razreda redovite osnovne škole.

Članak 23.

U redovitoj osnovnoj školi može se ostvariti nastavni plan i program za učenike sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju, nastavni plan i program za osnovnu glazbenu naobrazbu, nastavni program za talentirane učenike svih vrsta naobrazbe, program predškolskog odgoja i naobrazbe, te nastavni planovi i programi raznih vrsta tečajeva.

Realizacija nastavnih planova i programa iz prethodnog stavka vrši se u specijalnim odjeljenjima.

Broj učenika u specijalnim odjeljenjima utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Ministarstvo, u sporazumu sa osnivačem, određuje školu u kojoj se obrazuju specijalna odjeljenja.

Članak 24.

Nastavne planove i programe donosi Ministarstvo nakon provedene javne rasprave i uz stručno mišljenje Pedagoškog zavoda.

Do donošenja nastavnih planova i programa iz stavka 1. ovog članka, mogu se koristiti nastavni planovi i programi Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 25.

Broj učenika u odjeljenju osnovne škole utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Osnovna škola može organizirati rad kombiniranih odjeljenja od I do IV razreda za istodobno izvođenje nastave sa više razreda, a najviše za četiri razreda.

Za učenike od V do VIII razreda škola može organizirati tečajnu nastavu.

Tečajna nastava se organizira za više razreda u jednom odjeljenju, ako u osnovnoj školi nema dovoljan broj učenika za organiziranje odjeljenja jednog razreda.

Osnovna škola može organizirati produženi ili cjelodnevni boravak učenika, sukladno Pedagoškim standardima, po programu koji donosi Pedagoški zavod.

Članak 26.

Školska godina traje od 1. rujna tekuće do 31. kolovoza naredne godine.

Nastava u redovitoj i specijalnoj osnovnoj školi izvodi se po polugodištima i traje 37 radnih tjedana, s tim da se nastavni programski sadržaji planiraju i realiziraju u okviru 35 nastavnih tjedana.

Nastava u završnom razredu škole, iz prethodnog stavka ovog članka, traje 34 tjedna, s tim da se nastavni programski sadržaji planiraju i realiziraju u okviru 32 nastavna tjedna.

Razlika u broju radnih i nastavnih tjedana koristi se za realiziranje posebnih programskih sadržaja, obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnih, športskih i drugih aktivnosti škole, utvrđenih godišnjim programom rada.

Članak 27.

Nastava u prvom polugodištu počinje prvog ponedjeljka u rujnu.

Zimski odmor za učenike redovite i specijalne osnovne škole traje tri tjedna, a ljetnji odmor od završetka drugog polugodišta do početka naredne školske godine. Zimski odmor koristi se nakon završetka prvog polugodišta.

Redovita osnovna škola i specijalna osnovna škola može odrediti da se dio zimskog odmora za učenike koristi u tijeku prvog ili drugog polugodišta.

Članak 28.

Osnovna škola organizira nastavni proces u petodnevnom radnom tjednu.

Nastavni sat u osnovnoj školi traje 45 minuta, a u specijalnoj osnovnoj školi 40 minuta.

Broj nastavnih sati u tijeku radnog tjedna utvrđuje se nastavnim planom i programom, s tim da u tijeku dana učenici od I do III razreda ne mogu imati više od 4, učenici od IV do VI razreda više od 5, a učenici od VII do VIII razreda više od 6 nastavnih sati redovite nastave.

Članak 29.

Osnovna škola dužna je da u tijeku školske godine ostvari nastavni plan i program, odnosno godišnji fond nastavnih sati.

Ako se utvrdi da osnovna škola nije ostvarila u okviru predviđenog broja nastavnih tjedana godišnji fond nastavnih sati, mora produžiti nastavu dok se ne ostvari godišnji fond nastavnih sati.

Članak 30.

Odgovno-obrazovni rad se ne smije prekidati u tijeku polugodišta, odnosno školske godine, izuzev uslijed elementarnih nepogoda, epidemije zarazne bolesti i drugih posebno opravdanih razloga, o čemu odlučuje Ministarstvo.

Ministarstvo može odobriti, u zavisnosti od klimatskih ili drugih uvjeta, produžetak zimskog odmora najduže jedan radni tjedan, s tim da u tijeku školske godine bude ostvaren godišnji

fond nastavnih sati, predviđen nastavnim planom i programom i realizirani programski sadržaji.

Završetak prvog polugodišta i trajanje zimskog odmora za učenike osnovnih škola na području jedne općine mora biti istodoban.

Članak 31.

Odgovno-obrazovni rad provodi se, pored nastavnog plana i programa i na temelju godišnjeg programa rada osnovne škole (u daljem tekstu: godišnji program).

Godišnjim programom rada primjenom jedinstvene metodologije koju usvaja Pedagoški zavod, utvrđuju se nastavne obveze, rad na profesionalnoj orijentaciji učenika, slobodne aktivnosti učenika, oblici, sadržaji, obima i raspored odgovno-obrazovnog rada i druge aktivnosti u osnovnoj školi.

Osnovna škola može organizirati manifestaciju koja nije utvrđena godišnjim programom rada, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Prijedlog godišnjeg programa rada škole utvrđuje nastavničko vijeće, a donosi ga Upravni odbor škole, najkasnije do 1. listopada za tekuću školsku godinu.

Izvešće o radu i godišnji program rada škola dostavlja Pedagoškom zavodu koji vrši stručni nadzor.

Izvešće o uspjehu u učenju i vladanju škola je dužna dostaviti Pedagoškom zavodu i osnivaču na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine.

Članak 32.

Osnovna škola je dužna, u okviru godišnjeg programa rada škole, dostaviti Pedagoškom zavodu i Ministarstvu evidenciju o podjeli predmeta i odjeljenja na nastavnike, te ostalog zaposlenog osoblja u školi.

Članak 33.

U osnovnoj školi organiziraju se slobodne aktivnosti učenika radi razvijanja i produblivanja njihovih stvaralačkih sposobnosti i stjecanja pozitivnih navika i vještina.

Zadaci i programski sadržaji slobodnih aktivnosti utvrđuju se odgovno-obrazovnim programom i godišnjim programom sukladno Pedagoškim standardima.

Slobodne aktivnosti učenika ostvaruju se preko društava, sekcija, klubova, družina, skupina, učeničkih zadruga i drugih oblika na principu dobrovoljnosti učenika.

Članak 34.

Izleti, posjete, ekskurzije, logorovanja, društveno-korisni rad, škola u prirodi i drugi oblici odgovno-obrazovnog rada predviđeni godišnjim programom, organiziraju se i izvode u okviru radnih dana, sukladno načelima koja utvrđuje Pedagoški zavod.

Članak 35.

Radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada na prijedlog Pedagoškog zavoda, Ministarstvo može jednu ili više osnovnih škola proglasiti eksperimentalnom ili osnovati eksperimentalnu osnovnu školu.

Za eksperimentalnu školu može se odobriti odstupanje od odredbe ovog zakona o primjeni nastavne norme, dnevnog i tjednog opterećenja učenika satima, načinu ocjenjivanja, naobrazbe odjeljenja i realiziranju nastavnog plana i programa.

Osnutak i rad eksperimentalnih osnovnih škola i proglašavanje postojećih škola eksperimentalnim uređuje se bližim propisom koji donosi ministar.

Članak 36.

Za obavljanje pedagoško-metodičke prakse studenata nastavničkog smjera Univerziteta u Tuzli, Ministarstvo određuje osnovne škole za izvođenje pedagoško-metodičke prakse studenata.

Za obavljanje pedagoško-metodičke prakse mogu se odrediti i druge škole na području Kantona ako se za to ukaže potreba.

Uvjeti obavljanja pedagoško-metodičke prakse iz stavaka 1. i 2. ovog članka uređuju se posebnim propisom koji donosi ministar.

Članak 37.

U nastavnom procesu osnovne škole koriste se školski udžbenici i nastavna sredstva koje odobrava Ministarstvo.

Školski udžbenik je osnovno nastavno sredstvo koje obuhvaća sadržaje iz nastavnog plana i programa za osnovne škole i koji je urađen na temelju koncepcije udžbenika.

U osnovnoj školi pored udžbenika, koristi se zbirka zadataka, priručnik, radna sveska i druga literatura koja zamjenjuje udžbenik, a koja je izrađena sukladno koncepciji školskog udžbenika.

Nastavni plan i program ne može se primjeniti ako nisu osigurani odgovarajući udžbenici: novi, adaptirani, preuzeti ili prevedeni.

Članak 38.

Osnovna škola ima pravila koja usvaja Upravni odbor.

Pravila osnovne škole sadrže odredbe koje se odnose na: naziv i sjedište osnovne škole, osnivača osnovne škole, obveze osnovne škole prema osnivaču, djelatnost osnovne škole, način i uvjete obavljanja djelatnosti, odnos prema korisnicima usluga, statusne promjene, način stjecanja i raspoređivanja sredstava za rad, utvrđivanje vrste i oblika organiziranja odgojno-obrazovnog rada, utvrđivanje oblika i načina osnovne naobrazbe odraslih, uvjete za prijam nastavnika, stručnih suradnika i suradnika, način donošenja pravila o kućnom redu, način ostvarivanja suradnje škole sa roditeljima, odnosno starateljima učenika, stjecanje i raspoređivanje sredstava, postupak i utvrđivanje specifičnih sadržaja u okviru nastavnih planova i programa, organiziranje rada učeničkih zadruga u školi, postupak stručnog usavršavanja nastavnika, vrednovanje rada nastavnika, ocjenjivanje i postupak stjecanja višeg stručnog zvanja, mjerodavnosti, prava, obveze i odgovornosti, način izbora i broj članova Upravnog odbora, postupak imenovanja i razrješenja ravnatelja, stručni organi škole i njihove mjerodavnosti, opći akti i način njihovog donošenja, osobe ovlaštene da pored ravnatelja zastupaju školu i njihova ovlaštenja i odgovornosti, način ostvarivanja javnosti rada, ostvarivanje prava, obveza i odgovornosti djelatnika osnovne škole i druga pitanja značajna za rad osnovne škole.

IV. UČENICI

Članak 39.

Upis u redovitu osnovnu školu obavlja se na temelju popisa školskih obveznika koji školi dostavlja mjerodavni organ općine i izvoda iz matične knjige rođenih.

Upis iz prethodnog stavka ovog članka vrši se tijekom mjeseca travnja.

Upis u specijalnu osnovnu školu vrši se na temelju nalaza i mišljenja Povjerenstva za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanja djece sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju i rješenja o kategorizaciji djeteta, koje donosi služba socijalne zaštite u općini.

Upis iz prethodnog stavka traje od početka mjeseca svibnja do kraja rujna.

Upis odraslih polaznika u redovitu osnovnu školu vrši se najkasnije deset dana prije početka nastave za odrasle.

Članak 40.

Ocjenu sposobnosti djece pri upisu u redovitu osnovnu školu obavlja povjerenstvo sastavljeno od pedagoga, psihologa i nastavnika škole.

Povjerenstvo iz prethodnog stavka imenuje nastavničko vijeće osnovne škole.

Od obveze upisa u redovitu osnovnu školu može se privremeno osloboditi školski obveznik normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja na prijedlog nastavnika razredne nastave na temelju mišljenja povjerenstva iz stavka 1. ovog članka.

Članak 41.

U specijalnu osnovnu školu može se, iznimno, upisati i školski obveznik sa navršениh deset godina života, na temelju ocjene iz članka 40. stavak 1. ovog zakona.

Članak 42.

Redovita osnovna škola dužna je obaviti upis školskih obveznika normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja sa određenog školskog područja i osnivaču i Pedagoškom zavodu podnijeti izvješće o upisu do 30. lipnja tekuće godine.

Redovita osnovna škola podnosi osnivaču izvješće o upisu odraslih najkasnije deset dana nakon početka nastave.

Članak 43.

Za upis školskih obveznika, redovito pohađanje nastave i uredno izvršavanje obveza učenika prema školi odgovorni su roditelji, odnosno staratelji učenika.

Članak 44.

Kada u tijeku školovanja u razvoju učenika nastupe promjene koje zahtijevaju prijelaz iz specijalne u redovitu ili iz redovite u specijalnu osnovnu školu, škola će uputiti učenika u toj školskoj godini Povjerenstvu za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanje djece sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju.

Na temelju nalaza i mišljenja Povjerenstva iz prethodnog stavka ovog članka, učenik se upisuje u odgovarajuću osnovnu školu, o čemu se obavješćiva Ministarstvo.

Članak 45.

Osnovna škola učeniku na početku školovanja izdaje učeničku knjižicu kojom se potvrđuje status učenika.

U tijeku školovanja učenik može, na zahtjev roditelja ili staratelja, prelaziti iz jedne u drugu osnovnu školu. Prijelaz se vrši na temelju pisanog akta - prijevodnice, koja se dostavlja službenim putem.

Kada učenik promijeni prebivalište, osnovna škola iz stavka 2. ovog članka u novom mjestu prebivališta dužna je upisati učenika.

Članak 46.

Kada učenik duže vrijeme ne pohađa nastavu zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga, može polaganjem ispita ili drugim oblikom nastavnog rada nadoknaditi izgubljeno vrijeme i steći osnovnu naobrazbu u redovitom roku.

Razredni ispiti za učenike se organiziraju ako je učenik izostao više od jedne polovine planiranih sati u drugom polugodištu.

Polaganjem ispita osnovnu naobrazbu mogu steći i odrasli. U slučaju nepravilno provedenih ispita nastavničko vijeće može ispit poništiti.

Bliže propise o organiziranju, načinu polaganja i poništavanja ispita osnovne naobrazbe donosi ministar.

Članak 47.

Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje u osnovnoj školi je stalno, u tijeku cijele školske godine.

Ocjene su brojčane.

Brojčane ocjene iz predmeta su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Bliže propise o napredovanju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika donosi ministar.

Članak 48.

Uspjeh učenika i rezultati napredovanja učenika iz nastavnih predmeta svode se sredinom i na kraju svakog polugodišta.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na temelju zaključenih ocjena iz predmeta.

Zaključnu ocjenu u razrednoj nastavi utvrđuje učitelj - nastavnik razredne nastave.

Za učenike prvog razreda ne utvrđuje se opći uspjeh sredinom prvog polugodišta.

Zaključne ocjene u predmetnoj nastavi utvrđuje razredno vijeće na prijedlog predmetnog nastavnika.

Prijedlog ocjene predmetnog nastavnika iz prethodnog stavka ovog članka, po pravilu, treba potvrditi.

Zaključne ocjene na kraju drugog polugodišta u glazbenoj školi utvrđuje povjerenstvo koje obrazuje nastavničko vijeće.

Nastavničko vijeće nakon svake klasifikacije analizira rad i rezultate rada odjeljenja, razrednih vijeća, nastavnika i škole u cjelini.

Članak 49.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na temelju prosjeka prolaznih ocjena iz svih predmeta, iz kojih su ocjene brojčane.

Učenik je sa uspjehom završio razred:

- odličan (5) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50
- vrlo dobar (4) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 3,50
- dobar (3) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,50
- dovoljan (2) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,00,

a nema nedovoljnih ocjena.

Učenik koji ima jednu ili više nedovoljnih ocjena utvrđuje se opći uspjeh nedovoljan.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se aritmetičkom sredinom svih nastavnih predmeta izračunatom na dvije decimale.

Na temelju općeg uspjeha utvrđuje se redosljed uspjeha učenika u odjeljenju, razredu i školi.

Učenik, koji završi razred po najsloženijem programu i ima najbolji opći uspjeh, proglašava se učenikom generacije (odjeljenja, razreda, škole, općine ili Kantona).

Kriterije za proglašenje učenika generacije iz stavka 6. ovog članka, donosi ministar.

Članak 50.

Učenik od I do IV razreda, koji na kraju školske godine ima jednu nedovoljnu ocjenu, može nastaviti naobrazbu u narednom razredu, uz suglasnost razrednog vijeća i roditelja.

Koliko učenik, iz stavka 1. ovog članka, sa uspjehom završi naredni razred, smatra se da je savladao i gradivo prethodnog razreda, a u protivnom učenik ponavlja posljednji pohađani razred.

Učenik od V do VIII razreda koji na kraju školske godine ima jednu ili dvije nedovoljne ocjene upućuje se na popravni ispit.

Učenik koji na kraju drugog polugodišta ima tri i više nedovoljnih ocjena upućuje se da ponovi razred.

Učenik koji je upućen da ponovi razred, može zadržati status učenika do navršene 17. godine života, a u slučaju neprimjernog odnosa prema učenju, nastavnicima, drugim učenicima, te školskoj imovini, može po odluci nastavničkog vijeća, izgubiti status učenika osnovne škole kada navršši 15. godina života.

Članak 51.

Roditelj, odnosno staratelj učenika, ima pravo prigovora na utvrđenu ocjenu ili opći uspjeh na kraju drugog polugodišta, odnosno na kraju školske godine.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću škole u roku od tri dana od dana priopćenja uspjeha učenika učeniku, roditelju ili staratelju učenika.

Nastavničko vijeće u roku od tri dana odlučuje o prigovoru iz prethodnog stavka.

Kada nastavničko vijeće usvoji prigovor, obrazovaoce povjerenstvo koje će provjeriti znanje učenika u roku od dva dana.

Ocjena povjerenstva je konačna.

Prigovorom se može zahtijevati izuzeće predmetnog nastavnika u radu povjerenstva.

Članak 52.

Učenik koji pokazuje iznimne sposobnosti i ima odličan uspjeh, može u tijeku jedne školske godine završiti dva razreda, pod uvjetom i na način utvrđen pravilima škole.

Članak 53.

U osnovnoj školi ocjenjuje se i vladanje učenika.

Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljava i loše.

Ocjenu iz vladanja u razrednoj nastavi utvrđuje nastavnik razredne nastave, a u predmetnoj nastavi odjeljensko vijeće na prijedlog razrednika.

Članak 54.

O završenoj osnovnoj naobrazbi po odgovarajućem nastavnom planu i programu osnovne škole, učeniku se izdaje svjedodžba.

Uz svjedodžbu škola izdaje i uvjerenje o završenom V, VI i VII razredu osnovne škole, te list profesionalne orijentacije.

Članak 55.

Učeniku, koji u tijeku osmogodišnje osnovne naobrazbe i odgoja po najsloženijem nastavnom planu i programu postigne, pored odličnog uspjeha iz svih nastavnih predmeta i primjernog vladanja, vrhunske rezultate, izdaje se i posebna diploma za postignute rezultate.

Najsloženiji nastavni plan i program osnovne škole podrazumijeva program redovite nastave u kojem je postignut odličan uspjeh iz svih nastavnih predmeta i primjerno vladanje u svim razredima osnovne škole, program dodatne nastave, program slobodnih aktivnosti kao i postignuti značajni rezultati na natjecanjima, smotrama i drugim izvannastavnim aktivnostima.

Obrazac posebne diplome iz stavka 1. ovog članka utvrđuje ministar.

Članak 56.

Osnovna škola je obvezna voditi dokumentaciju i evidenciju o odgojno-obrazovnom radu osnovne škole.

Podaci u matičnoj knjizi su trajne vrijednosti.

Bliže propise o sadržaju svjedodžbe, uvjerenja, učeničke knjižice, lista profesionalne orijentacije i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi donosi ministar.

Članak 57.

Radi podsticanja na što kvalitetniji uspjeh u odgojno-obrazovnom radu učeniku se dodjeljuju pohvale i nagrade pod uvjetima i na način utvrđen pravilima škole.

Članak 58.

Učeniku koji se neprimjerno odnosi prema učenju, nastavnicima, drugim učenicima, slobodnim aktivnostima, te školskoj imovini, mogu se izreći odgojno-disciplinske mjere.

Odgojno-disciplinske mjere su:

- ukor razrednika
- ukor razrednog vijeća
- ukor ravnatelja
- ukor nastavnčkog vijeća i premještaj u drugo odjeljenje iste škole
- premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području iste općine.

Izrečena odgojno-disciplinska mjera povlači snižavanje ocjene iz vladanja.

Odgojno-disciplinska mjera vrijedi za školsku godinu u kojoj je izrečena, a može se u tijeku školske godine ublažiti ili ukinuti.

Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, naknadi pričinjene materijalne štete, trajanju izrečene odgojno-disciplinske mjere, ublažavanju i ukidanju, te posljedičnom odnosu na ocjene iz vladanja učenika utvrđuju se pravilima osnovne škole.

Članak 59.

Učenici osnovne škole obrazuju zajednicu učenika odjeljenja i zajednicu učenika škole.

Bliže odredbe o obrazovanju i radu zajednice učenika iz prethodnog stavka, kao i o drugim pravima, obvezama učenika u odgojno-obrazovnom radu utvrđuju se pravilima osnovne škole.

Članak 60.

U ostvarivanju utjecaja na poboljšanje kvaliteta odgoja i naobrazbe, roditelji učenika formiraju savjet roditelja.

Bliži propis o formiranju i radu savjeta roditelja donosi ministar.

V. NASTAVNICI, STRUČNI SURADNICI I SURADNICI

Članak 61.

Nastavnim planom i programom, u ovisnosti od vrste osnovne škole, utvrđuje se odgovarajuća visoka, viša i srednja stručna sprema nastavnika razredne i predmetne nastave i stručnog suradnika.

Za nastavnika razredne nastave, nastavnim planom i programom iz stavka 1. ovog članka, utvrđuje se najmanje VI stupanj stručne spreme razredne nastave.

Iznimno, od odredbi stavka 2. ovog članka, učitelj sa završenom srednjom učiteljskom školom (IV stupanj stručne spreme), koji ima najmanje 20 godina radnog iskustva neposredno u nastavi

u školi i ima položen stručni ispit, može obavljati poslove nastavnika razredne nastave u nastavi od I do IV razreda osnovne škole.

Nastavnik razredne i predmetne nastave koji ispunjava uvjete utvrđene nastavnim planom i programom za redovitu osnovnu školu i specijalnu osnovnu školu može obavljati i poslove odgojitelja u domovima učenika.

Za obavljanje pedagoških i pedagoško-psiholoških poslova osnovna škola ima pedagoga, stručnog suradnika i knjižničara, a može imati psihologa, socijalnog djelatnika, ljekara i suradnika-medicinskog tehničara i sl.

Broj stručnih suradnika i obavljanje njihovih poslova u osnovnoj školi utvrđuje se sukladno Pedagoškim standardima.

Članak 62.

Za učestvovanje u odgojno-obrazovnom radu i obavljanju poslova a pod neposrednim rukovodstvom nastavnika, osnovna škola može imati i suradnika: zdravstvenog tehničara, knjižničara, suradnika u nastavi i drugu osobu koja ima srednju stručnu spremu.

Članak 63.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici se biraju na temelju natječaja, koji raspisuje Upravni odbor osnovne škole.

Članak 64.

Svi zaposlenici osnovne škole obvezni su izvršiti ljekarski sistematski pregled najkasnije do 30. rujna tekuće školske godine, koji organizira osnovna škola.

Osobe koje boluju od zarazne ili nervne bolesti ne mogu raditi u osnovnoj školi.

Ako se u tijeku školske godine ustanovi da je nastavnik obolio od zarazne ili nervne bolesti ili ima ozbiljne psihičke poremećaje, biće oslobođen izvođenja nastave, odnosno obavljanja svog posla.

Troškovi ljekarskog pregleda padaju na teret Vlade Kantona, a odluku o visini troškova donosi Vlada na prijedlog resornog Ministarstva.

Članak 65.

Pravilima osnovne škole utvrđuje se raspored radnog vremena nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u okviru 40-satnog radnog tjedna i korišćenje godišnjeg odmora sukladno Pedagoškim standardima.

Nastavnik u okviru 40-satnog radnog tjedna može imati najviše 25 nastavnih sati svih vrsta i oblika neposrednog odgojno-obrazovnog rada koji se ostvaruju u osnovnoj školi.

Iznimno, nastavnik može najduže za jednu školsku godinu, pod uvjetima utvrđenim pravilima škole, imati do 35 nastavnih sati tjedno neposrednog odgojno-obrazovnog rada sa učenicima.

Norme nastavnih sati u nastavi utvrđuju se Pedagoškim standardima.

Članak 66.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici koriste godišnji odmor po pravilu u tijeku ljetnjeg odmora učenika.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici koji zbog bolovanja i drugih opravdanih razloga ne iskoriste godišnji odmor u tijeku ljetnjeg odmora, mogu ga koristiti u trajanju od 30 radnih dana do 30. lipnja naredne godine.

Članak 67.

Nastavnici imaju pravo i obvezu da organiziraju i obavljaju neposredan odgojno-obrazovni rad, prate, podstiču i pomažu razvoj

učenika, stručno se usavršavaju i izvršavaju druge zadatke, utvrđene ovim zakonom i pravilima osnovne škole.

Članak 68.

Za samostalno i uspješno izvršavanje poslova i zadataka i ostvarivanje odgojno-obrazovnog rada nastavnici, stručni suradnici i suradnici ocjenjuju se jedanput u dvije godine.

Rezultati ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u osnovnoj školi omogućavaju stjecanje zvanja i napredovanje pod odgovarajućim uvjetima.

Ocjenjivanje, napredovanje i stručno usavršavanje nastavnika, stručnih suradnika i suradnika utvrđuje se bližim propisom, koji donosi ministar.

Članak 69.

Nastavnik, stručni suradnik i suradnik, koji prvi put zasniva radni odnos u školi, obvezatan je da nakon isteka najmanje jedne, a najviše dvije godine neposrednog odgojno-obrazovnog rada, odnosno rada u osnovnoj školi, položi stručni ispit.

Stručni ispit polaže se pred stručnim povjerenstvom kojeg imenuje ministar.

Program stručnog ispita, imenovanje i sastav povjerenstva, način polaganja i izdavanje uvjerenja o položenom stručnom ispitu i vođenju evidencije o stručnom usavršavanju reguliraju se bližim propisom koji donosi ministar.

Članak 70.

Verificiranje nastave nastavnika, stručnog suradnika i suradnika za vrijeme obavljanja odgojno-obrazovnog rada prije položenog stručnog ispita, vrši mentor.

Do momenta stjecanja uvjeta za samostalan odgojno-obrazovni rad nastavnik, stručni suradnik i suradnik radi po instrukcijama i pod nadzorom mentora.

Članak 71.

Nastavnik koji bude dva puta uzastopno ocijenjen nezadovoljavajućom ocjenom gubi pravo na dalji rad u nastavi.

Članak 72.

Nastavnik može izgubiti pravo na dalji rad u nastavi ako nastavničko vijeće, Pedagoški zavod, koji vrši stručni nadzor ili prosvjetna inspekcija, utvrde da nastavnik ne izvršava svoje obveze sukladno nastavnom planu i programu, ovom zakonu, drugim propisima i pravilima škole.

Članak 73.

U slučaju prestanka prava nastavnika da obavlja neposredno odgojno-obrazovni rad u osnovnoj školi, takav se nastavnik može rasporediti na druge poslove, odnosno radne zadatke koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Kada nastavnik kome je prestalo pravo da izvodi nastavu ne bude raspoređen na druge poslove, odnosno radne zadatke, ostaje u osnovnoj školi sve dok ne zasnjuje radni odnos u drugoj ustanovi ili dok mu ne prestane radni odnos po drugom osnovu, ali najduže jednu godinu od prestanka prava na izvođenje nastave, nakon čega mu prestaje radni odnos.

Za vrijeme dok se nalazi u školi, nastavniku pripadaju sva prava iz radnog odnosa.

VI. STRUČNI NADZOR

Članak 74.

Stručni nadzor se vrši nad radom, ustrojstvom, izvođenjem nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada, radom nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u svim osnovnim školama radi kontinuiranog unapređenja odgojno-obrazovnog rada.

Stručni nadzor, pored ostalog, obuhvaća:

- praćenje primjene nastavnih planova i programa, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja, obima, oblika, metoda i postupaka odgojno-obrazovnog rada

- praćenje rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u nastavi, kao i rada ravnatelja osnovne škole

- pružanje stručne pomoći u planiranju, programiranju i organiziranju odgojno-obrazovnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika, a posebno talentiranih učenika.

Članak 75.

Stručni nadzor vrši Pedagoški zavod Tuzla.

Osnovna škola dužna je omogućiti nesmetano obavljanje stručnog nadzora i uvid u dokumentaciju i evidenciju koja se vodi u školi.

Članak 76.

O obavljenom stručnom nadzoru, Ministarstvu i nastavničkom vijeću osnovne škole podnosi se izvješće, koje utječe na ocjenjivanje rada i napredovanje nastavnika, stručnog suradnika i suradnika.

Bliži propis o vršenju stručnog nadzora donosi ministar.

VII. UPRAVLJANJE

Članak 77.

Organ upravljanja u osnovnoj školi je Upravni odbor, a organ rukovođenja je ravnatelj osnovne škole.

Organ kontrole poslovanja osnovne škole je Nadzorni odbor.

Članak 78.

Osnovnom školom upravlja Upravni odbor koji broji tri člana.

Članove Upravnog odbora osnovne škole imenuje osnivač. Jedna trećina članova Upravnog odbora imenuje se iz reda nastavnika i stručnih suradnika, jedna trećina iz reda roditelja i staratelja učenika, a jedna trećina su predstavnici osnivača.

Ravnatelj i pomoćnik ravnatelja osnovne škole ne mogu biti imenovani u Upravni odbor osnovne škole.

Prilikom imenovanja Upravnog odbora, Vlada Kantona dužna je voditi računa o ravnopravnoj zastupljenosti polova.

Članove Upravnog odbora osnovne škole, čiji je osnivač Sabor Kantona, imenuje i razrješava u ime osnivača Vlada Kantona.

Članovi Upravnog odbora imenuju se na razdoblje od četiri godine.

Po isteku ovog razdoblja ista osoba može biti ponovo imenovana za člana Upravnog odbora.

Osnivač, odnosno Vlada Kantona, može razriješiti člana Upravnog odbora osnovne škole i prije vremena na koje je imenovan ako utvrdi da je odgovoran za neuspješan i nezakonit rad osnovne škole, na njegov osobni zahtjev i u drugim slučajevima predviđenim pravilima škole.

Članak 79.

Upravni odbor škole, pored poslova utvrđenih u ovom zakonu, obavlja i slijedeće poslove:

- utvrđuje potrebu za prijamaom djelatnika u radni odnos, uz suglasnost Ministarstva
- odlučuje o prestanku prava nastavnika, stručnih suradnika i suradnika na dalji odgojno-obrazovni rad
- razmatra izvješće ravnatelja osnovne škole o upisu učenika u prvi razred osnovne škole
- donosi financijski plan i usvaja godišnji obračun
- razmatra ostvarivanje godišnjeg programa rada i realiziranje nastavnog plana i programa
- usvaja izvješće o financijskom poslovanju
- usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad ravnatelja
- odlučuje o prigovoru roditelja, odnosno staratelja učenika na rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika
- odlučuje na prijedlog nastavničkog vijeća i ravnatelja osnovne škole, o prigovorima nastavnika i stručnih suradnika izjavljenim na ocjenu o radu
- razmatra prijedloge i preporuke nastavničkog vijeća
- odlučuje o prigovoru djelatnika na rješenje kojim je odlučeno o pravima i obvezama djelatnika iz radnog odnosa u osnovnoj školi
- odlučuje o prigovorima zaposlenika na odluke ravnatelja o pravima i obvezama iz radnog odnosa
- donosi akt o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji poslova i zadataka i druge opće akte škole
- rješava pitanja odnosa sa osnivačem
- odgovara osnivaču za rezultate rada osnovne škole
- podnosi osnivaču najmanje jedanput godišnje izvješće o poslovanju osnovne škole
- vrši druge poslove utvrđene pravilima osnovne škole.

Članak 80.

Osnovnom školom rukovodi ravnatelj, koji se imenuje na vrijeme od četiri godine i može biti ponovo imenovan.

Za ravnatelja osnovne škole može biti imenovana osoba koja, pored općih uvjeta, glede stručne spreme, ispunjava i uvjete za nastavnika ili pedagoga i ima najmanje pet godina radnog iskustva u nastavi, odnosno u osnovnoj školi na pedagoško-psihološkim poslovima, a naročito se ističe svojim radom u pedagoškoj teoriji i praksi.

Članak 81.

Upravni odbor raspisuje natječaj za ravnatelja osnovne škole koji se objavljuje u sredstvima javnog informiranja.

Natječaj za ravnatelja osnovne škole sadrži odgovarajuće uvjete iz prethodnog članka, trajanje natječaja, postupak i trajanje izbora kandidata i način obavješćivanja kandidata o rezultatima natječaja.

Kandidat za ravnatelja osnovne škole, uz prijavu na natječaj, dostavlja i svoj program razvoja škole za razdoblje na koje se imenuje.

Ravnatelja osnovne škole imenuje i razrješava Upravni odbor, uz suglasnost osnivača i uz prethodno pribavljeno stručno mišljenje Pedagoškog zavoda koji vrši stručni nadzor.

Prethodnu suglasnost za imenovanje ravnatelja osnovne škole, čiji je osnivač Sabor Kantona, daje Vlada Kantona na prijedlog ministra.

Iznimno, za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti, ravnatelja osnovne škole čiji je osnivač Sabor Kantona imenuje Vlada Kantona.

Ravnatelj osnovne škole imenuje se na razdoblje od četiri godine.

Ista osoba može biti imenovana za ravnatelja osnovne škole najviše dva puta uzastopno.

Članak 82.

Ako se na natječaju ne izabere ravnatelj, Upravni odbor osnovne škole imenuje vršitelja dužnosti bez natječaja.

Vršitelj dužnosti ima sva prava i dužnosti ravnatelja škole. Vršitelj dužnosti imenuje se na razdoblje od šest mjeseci.

Članak 83.

Ravnatelj osnovne škole, pored poslova i zadataka utvrđenih zakonom, obavlja i slijedeće poslove:

- predlaže program odgojno-obrazovnog rada i aktivnosti za unapređivanje tog rada u okviru godišnjeg programa rada
- odlučuje o prijemu zaposlenika u radni odnos
- odlučuje o raspoređivanju zaposlenika na poslove sukladno općim aktima škole
- podnosi izvješće o uspjehu i postignutim rezultatima odgojno-obrazovnog rada, kao i materijalnom poslovanju osnovne škole, Upravnom odboru škole, osnivaču, Pedagoškom zavodu i Ministarstvu
- obavlja i druge poslove i radne zadatke predviđene pravilima škole i ovim zakonom.

Članak 84.

Osnovna škola koja ima preko 25 odjeljenja, kao i škola koja nastavu organizira i u područnim odjeljenjima, može na poslovima rukovođenja, općim aktom utvrditi poslove pomoćnika ravnatelja.

Za pomoćnika ravnatelja osnovne škole može biti imenovana osoba koja ispunjava uvjete za ravnatelja osnovne škole iz članka 78. stavak 2. ovog zakona.

Izbor pomoćnika ravnatelja vrši Upravni odbor škole, na prijedlog ravnatelja, iz reda nastavnika škole.

Postupak izbora pomoćnika ravnatelja i ovlaštenja i dužnosti utvrđuju se općim aktom škole.

Članak 85.

Nadzorni odbor osnovne škole ima tri ili pet članova.

Predsjednika i članove Nadzornog odbora imenuje i razrješava osnivač.

Ako je osnivač škole Sabor Kantona, predsjednika i članove Nadzornog odbora osnovne škole imenuje i razrješava u ime osnivača Vlada Kantona.

Predsjednik i članovi Nadzornog odbora osnovne škole imenuju se na period od četiri godine i mogu biti ponovo imenovani.

Jedan član Nadzornog odbora imenuje se iz reda stručnih djelatnika zaposlenih u osnovnoj školi.

Broj članova Nadzornog odbora određuje Vlada Kantona.

Jedan Nadzorni odbor može se imenovati za više škola na području općine.

Članak 86.

Nadzorni odbor osnovne škole:

- analizira izvješće o poslovanju osnovne škole
- vrši nadzor nad uporabom sredstava za rad
- pregleda i kontrolira godišnje izvješće o poslovanju i godišnji obračun
- pregleda i provjerava urednost i zakonitost vođenja poslovnih knjiga
- izvješćiva osnivača, Upravni odbor i ravnatelja o rezultatima nadzora i
- vrši i druge poslove sukladno zakonu i pravilima osnovne škole.

Članak 87.

U općinama na području Kantona koje imaju pet i više osnovnih škola, Ministarstvo obrazuje aktiv ravnatelja osnovnih škola.

Aktiv ravnatelja osnovnih škola može se formirati za dvije ili više općina.

Aktive ravnatelja čine ravnatelj osnovnih škola sa područja jedne ili više općina.

Aktom o obrazovanju aktiva ravnatelja utvrđuje se sastav i poslovi aktiva ravnatelja.

Aktiv ravnatelja donosi poslovnik o radu kojim se uređuje način rada.

VIII. STRUČNI ORGANI

Članak 88.

U osnovnoj školi obrazuju se stručni organi:

- Nastavničko vijeće koje sačinjavaju svi nastavnici i stručni suradnici škole
- Razredno vijeće koje sačinjavaju nastavnici razreda
- Stručni aktivi nastavnika određenih nastavnih oblasti
- Pedagoško vijeće.

Članak 89.

Radom nastavničkog vijeća rukovodi ravnatelj osnovne škole. Nastavničko vijeće obavlja slijedeće poslove:

- donosi odluke o ustrojstvu odgojno-obrazovnog rada
- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i poduzima mjere za njegovo izvršavanje i o tome podnosi izvješće Upravnom odboru
- utvrđuje prijedlog i razmatra realiziranje godišnjeg programa rada škole, program stručnog usavršavanja nastavnika i stručnih suradnika, program rada stručni organa i povjerenstva
- vrši izbor oblika nastave, i suglasno tome, vrši raspored učenika i podjelu predmeta na nastavnike, odnosno vrši raspored rada u 40 satnom radnom tjednu
- analizira uspjeh učenika i rad razrednih vijeća
- određuje rukovoditelje razrednih vijeća
- analizira rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika i predlaže mjere za unapređivanje odgojno-obrazovnog rada
- imenuje povjerenstva za polaganje ispita
- razmatra izvješće o polaganju ispita
- razmatra izvješće o izvršenom stručnom nadzoru
- poduzima odgovarajuće mjere i stara se o izvršenju tih mjera
- odobrava završavanje dva razreda učeniku u tijeku jedne školske godine
- stara se o profesionalnom usmjeravanju učenika
- razmatra odgojno-disciplinske mjere i donosi odgovarajuće odluke
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i općim aktom škole.

Članak 90.

Razredno vijeće obavlja slijedeće poslove:

- prati razvoj učenika i, na temelju toga, predlaže izbor programa
- neposredno učestvuje u profesionalnoj orijentaciji učenika
- odlučuje o programima talentiranih učenika, za učenike koji zaostaju u napredovanju i oblicima nastave koji će se primjenjivati u razredu u cjelini ili za pojedinačne grupe učenika ili učenike pojedinačno
- usklađuje rad nastavnika u odgojno-obrazovnom procesu
- utvrđuje zaključne ocjene učenika
- analizira rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika i predlaže mjere za unapređivanje odgojno-obrazovnog rada učenika
- vrši i druge poslove utvrđene zakonom i općim aktom škole.

Članak 91.

Sadržaj i način rada aktiva nastavnika, grupe nastavnih predmeta i razrednog starješine utvrđuje se pravilima osnovne škole.

Članak 92.

Sastav i način rada Pedagoškog vijeća bliže se uređuje pravilima škole.

IX. POTREBE I INTERESI DRUŠTVA U OSNOVNOJ NAOBRABZI I ODGOJU

Članak 93.

Potrebe i interesi društva u osnovnom odgoju i naobrazbi, u smislu ovog zakona, su:

- osnovna naobrazba i odgoj školskih obveznika u redovitim osnovnim školama
- osnovna naobrazba i odgoj školskih obveznika u specijalnim osnovnim školama
- osnovna naobrazba i odgoj školskih obveznika u osnovnim školama pri specijalnim zavodima
- posebita naobrazba i odgoj umjereno mentalno retardiranih učenika u zavodima za socijalno zbrinjavanje
- dodatna naobrazba nadarenih učenika u redovitim osnovnim školama, osnovnim glazbenim školama, odnosno odjeljenjima te naobrazbe u redovitim školama
- stručno usavršavanje nastavnika
- izdavanje udžbenika, priručnika i druge stručne literature za potrebe osnovne škole.

Članak 94.

Osnovna škola stječe sredstva za rad iz sredstava osnivača, proračuna Kantona, sredstava fonda, od nadoknade za obavljanje intelektualnih, obrazovnih i drugih usluga, od osobnog učešća korisnika usluga, prodajom materijalnih dobara i iz drugih izvora, pod uvjetima određenim zakonom ili aktom o osnutku osnovne škole.

Članak 95.

- Osnovna škola može stjecati prihod i:
- donacijama pravnih i fizičkih osoba i humanitarnih organizacija
 - iz legata, poklona i zavještanja
 - prodajom proizvoda i usluga koje škola može da ima
 - prodajom intelektualnih, materijalnih dobara i usluga.

X. KAZNENE ODREDBE

Članak 96.

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 KM kaznit će se za prekršaj osnovna škola:

1. ako otpočne sa radom prije nego što je upisana u Registar osnovnih škola koji vodi Ministarstvo (članak 12. ovog zakona);
2. ako izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu o završenoj naobrazbi prije nego što je upisana u Registar osnovnih škola (članak 13. ovog zakona);
3. ako izvodi nastavu po nastavnom planu i programu koji nije donio mjerodavni organ (članak 24. ovog zakona);
4. ako, bez odluke organa uprave mjerodavnog za naobrazbu, prekine nastavu (članak 30. ovog zakona);

5. ako organizira manifestaciju u osnovnoj školi suprotno odredbama članka 31. stavak 3. ovog zakona;

6. ako se u školi rabe udžbenici i nastavna sredstva koja nije odobrio mjerodavni organ (članak 37. ovog zakona);

7. ako redovita osnovna škola u mjesecu travnju, a specijalna osnovna škola u mjesecu svibnju ne upiše odraslu djecu sa svog školskog područja (članak 42. ovog zakona);

8. ako izvješće o upisu ne dostavi mjerodavnim organima (osnivaču i Pedagoškom zavodu) u propisanom roku (članak 42. ovog zakona);

9. ako ne uputi učenika na povjerenstvo najkasnije do kraja školske godine, u tekućoj godini, kada kod njega nastupe promjene koje zahtijevaju prijelaz iz specijalne škole u redovitu ili iz redovite u specijalnu školu (članak 44. ovog zakona);

10. ako ne upiše učenika koji je doselio na područje škole ili ako ga upiše bez prijevodnice, koju popunjava škola iz koje je došao (članak 45. ovog zakona);

11. ako obavi ispite suprotno bližim propisima iz članka 46. ovog zakona.

Za prekršaje iz prethodnog stavka ovog zakona kaznit će se i odgovorna osoba u osnovnoj školi novčanom kaznom od 400 do 1.500 KM.

Članak 97.

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj osnovna škola:

1. ako učenici u mlađim razredima imaju više od nastavnim planom i programom predviđenih sati u tijeku jednog radnog tjedna (članak 28. ovog zakona);

2. ako ne produži nastavu kada nije realiziran godišnji fond nastavnih sati i realizirani programski sadržaji (članak 29. ovog zakona);

3. ako ne vrši redovito ocjenjivanje učenika na način utvrđen ovim zakonom (članak 47. ovog zakona);

4. ako uputi učenika da ponovi razred, a o tome nije odlučilo nastavničko vijeće;

5. ako ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju (članak 56. ovog zakona);

6. ako ne organizira ljekarski pregled nastavnika (članak 64. ovog zakona);

7. ako jedanput u dvije godine ne izvrši ocjenjivanje rada nastavnika (članak 68. ovog zakona).

Za prekršaje iz prethodnog stavka kaznit će se odgovorna osoba u osnovnoj školi novčanom kaznom od 400 do 1.000 KM.

Članak 98.

Novčanom kaznom od 200 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj roditelj, odnosno staratelj ako ne upiše dijete u osnovnu školu, odnosno ako dijete ne pohađa nastavu (članak 43. ovog zakona).

Ukoliko ni poslije izvršene kazne roditelj ne upiše dijete u osnovnu školu, odnosno ako dijete ne pohađa nastavu, kazna se ponavlja.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 99.

Postojeće osnovne škole su dužne da ispune uvjete utvrđene člankom 9. ovog zakona i da se, sukladno članku 11. ovog zakona, upišu u Registar osnovnih škola u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 100.

Postojeće osnovne škole su dužne da usklade svoju organizaciju, djelatnost i opća akta sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 101.

Sabor Kantona preuzima prava i obveze osnivača prema postojećim osnovnim školama koje imaju status javne ustanove.

Sabor Kantona će, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, posebnim zakonom urediti imovinsko-pravne i druge odnose iz stavka 1. ovog članka.

Članak 102.

Ministar će, u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona, donijeti bliže propise o:

- kriterijima za osnutak osnovne škole sa manje od 16 odjeljenja iz članka 9. ovog zakona

- kriterije za proglašenje učenika generacije iz članka 49. ovog zakona

- postupku utvrđivanja uvjeta o sadržaju i načinu vođenja registra osnovnih škola iz članka 12. ovog zakona

- osnutku i radu eksperimentalnih osnovnih škola i uvjetima obavljanja pedagoško-metodičke prakse u vježbaonici (članci 35. i 36. ovog zakona)

- organiziranju i načinu polaganja ispita u osnovnoj školi (članak 46. ovog zakona)

- ocjenjivanju i napredovanju učenika (članak 47. ovog zakona)

- uvjetima stjecanja i o obrascu posebne diplome o završenoj osnovnoj školi (članak 55. ovog zakona)

- sadržaju svjedodžbe, uvjerenja, učeničke knjižice i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi (članci 54. i 56. ovog zakona)

- ocjenjivanju, napredovanju i stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih suradnika i suradnika (članak 68. ovog zakona)

- programu i načinu polaganja stručnog ispita nastavnika, stručnih suradnika i suradnika osnovne škole (članak 69. ovog zakona)

- vršenju stručnog nadzora (članak 76. ovog zakona).

Članak 103.

Ministarstvo će, odmah pristupiti donošenju:

- nastavnih planova i programa iz članka 20. ovog zakona, a do donošenja primjenjivat će se važeći nastavni planovi i programi Federacije Bosne i Hercegovine

- Pedagoških standarda i normativa školskog prostora, opreme i nastavnih sredstava iz članka 8. ovog zakona, a do njihovog donošenja primjenjivat će se važeći propisi Federacije Bosne i Hercegovine.

Nastavni planovi i programi, Pedagoški standardi i odgovarajući normativi za osnovne redovite i osnovne specijalne škole, iz prethodnog stavka ovog članka, primjenjivat će se od I do VIII razreda osnovne škole.

Do donošenja novih nastavnih planova i programa primjenjivat će se postojeći nastavni planovi i programi.

Članak 104.

Pedagoški zavod će, do kraja naredne školske godine, utvrditi pravila za organiziranje ekskurzija, logorovanja, posjeta poduzećima i procesu proizvodnje, društveno-korisnog rada i škole u prirodi iz članka 34. ovog zakona.

Članak 105.

Nastavnici glazbene ili likovne kulture, koji su završili odgovarajuću srednju školu, položili pedagoško-andragošku grupu predmeta i imaju položen stručni ispit, mogu i dalje izvoditi nastavu iz svog predmeta.

Članak 106.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje na području Tuzlanskog kantona da važi Zakon o osnovnoj školi ("Službeni list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine", br. 39/90 i "Službeni list Republike Bosne i Hercegovine", br. 3/93, 24/93 i 33/94).

Članak 107.

Prečišćeni tekst Zakona o osnovnoj školi obuhvaća: Zakon o osnovnoj školi ("Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona", 4/96), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnoj školi ("Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona", br. 9/97), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnoj školi ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 9/99) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnoj školi ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 3/02), u kojima je označen dan stupanja na snagu tih zakona.

194

Na osnovu člana 43. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 3/02) i člana 71. stav 1. Poslovnika Skupštine Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 16/00 i 13/01), Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Tuzlanskog kantona, na sjednici od 1. 7. 2002. godine, utvrdila je prečišćeni tekst Zakona o srednjoj školi.

Broj: 01-02-311-3/02
1. juli 2002. godine
Tuzla

Predsjednik
Zakonodavno-pravne komisije
Skupštine Tuzlanskog kantona
Dževad Mujkić

ZAKON

O SREDNJOJ ŠKOLI (PREČIŠĆENI TEKST)

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se obavljanje djelatnosti srednjeg obrazovanja, osnivanje, organizacija i finansiranje rada srednje škole, organizovanje i izvođenje obrazovno-odgojnog rada u srednjoj školi, način imenovanja i nadležnost organa srednje škole, status nastavnika, stručnih saradnika i saradnika, status učenika i druga pitanja u vezi sa obavljanjem djelatnosti srednjeg obrazovanja.

Član 2.

Djelatnost srednjeg obrazovanja, u skladu sa ovim zakonom, obavlja srednja škola.

Srednja škola je ustanova u kojoj se vrši srednje obrazovanje i odgoj učenika koji su završili osnovnu školu. Srednja škola ima status pravnog lica.

Član 3.

U srednjoj školi nastava se izvodi na službenim jezicima Tuzlanskog kantona.

Član 4.

Kada u srednjoj školi ima najmanje 30 učenika pripadnika etničke zajednice, za njih se u školi organizuje i nastava jezika etničke zajednice.

U srednjoj školi, u kojoj se obrazuju učenici pripadnici samo jedne etničke zajednice, cjelokupna nastava se izvodi na jeziku te etničke zajednice, uz obavezno savladavanje nastave jezika iz člana 3. ovog zakona.

Član 5.

Strani državljani i lica bez državljanstva imaju pravo da stiču srednje obrazovanje i odgoj na području Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton) po odredbama ovog zakona u skladu sa konvencijama, ugovorima i sporazumima koje je Bosna i Hercegovina zaključila sa drugim državama ili međunarodnim organizacijama.

Član 6.

Srednje obrazovanje i odgoj je djelatnost od posebnog društvenog interesa.

Član 7.

Razvoj djelatnosti srednjeg obrazovanja i odgoja utvrđuje se dugoročnim programom razvoja srednjeg obrazovanja i odgoja (u daljem tekstu: Dugoročni program), koji donosi Skupština Kantona.

Dugoročnim programom iz stava 1. ovog člana, naročito se utvrđuje obim potreba za obrazovanjem i odgojem određenog profila kadrova, kao i vrsta i broj ustanova srednjeg obrazovanja i odgoja.

Član 8.

Srednju školu može osnovati domaće i strano pravno i fizičko lice u svim oblicima svojine, u skladu sa ovim zakonom i Dugoročnim programom.

Srednju školu za vjerske službenike može osnovati vjerska zajednica.

Srednju školu kao javnu ustanovu osniva Skupština Kantona i općinsko vijeće, kada obezbijedi sredstva za osnivanje i rad srednje škole.

Izuzetno, srednju školu kao javnu ustanovu može osnovati vjerska zajednica samostalno ili sa drugim pravnim ili fizičkim licem, kada Skupština Kantona ocijeni da za osnivanje srednje škole postoji javni interes.

Član 9.

Srednju školu mogu osnovati dva ili više osnivača. Ako srednju školu osnivaju dva ili više osnivača, njihova međusobna prava, obaveze i odgovornosti uređuju se ugovorom.

Član 10.

Aktom o osnivanju srednje škole utvrđuje se naziv, djelokrug rada i druga pitanja od značaja za rad srednje škole.

Prije donošenja akta o osnivanju srednje škole koja nema status javne ustanove, osnivač mora pribaviti saglasnost Ministarstva

obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

II. OSNIVANJE, RAD I PRESTANAK RADA SREDNJE ŠKOLE

Član 11.

Srednje škole na području Kantona osnivaju se i rade u skladu sa Pedagoškim standardima za srednje obrazovanje i odgoj (u daljem tekstu: Pedagoški standardi) i Normativima školskog prostora, opreme i nastavnih sredstava (u daljem tekstu: Normativi).

Osnivač srednje škole obezbjeđuje sredstva potrebna za osnivanje i rad srednje škole u skladu sa Pedagoškim standardima i Normativima.

Skupština Kantona obezbjeđuje sredstva potrebna za osnivanje i rad srednje škole kao javne ustanove, osim kada srednju školu kao javnu ustanovu osniva općinsko vijeće.

Član 12.

Pedagoške standarde i Normative iz člana 11. ovog zakona donosi ministar obrazovanja, nauke, kulture i sporta (u daljem tekstu: ministar), a nakon obavljene javne rasprave.

Član 13.

Prije donošenja akta o osnivanju srednje škole kao javne ustanove, osnivač usvaja elaborat o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja srednje škole (u daljem tekstu: Elaborat).

Elaborat obavezno sadrži: potrebe društva za obrazovanjem određenog stručnog zvanja ili zanimanja, dužinu trajanja obrazovanja, profil i stepen stručne spreme koji se stiču po završetku obrazovanja, opšte i posebne uslove po Pedagoškim standardima i odgovarajućim normativima i sredstva potrebna za ispunjavanje uslova.

Član 14.

Osnivač je dužan da prilikom osnivanja srednje škole formira komisiju koja će, u skladu sa ovim zakonom, izvršiti pripreme za početak rada.

Kod osnivanja srednje škole kao javne ustanove, komisiju u ime osnivača imenuje Ministarstvo.

Član 15.

Srednja škola se može osnovati ako ima:

- dovoljan broj odjeljenja u skladu sa Pedagoškim standardima
- odgovarajući stručni nastavni kadar u skladu sa nastavnim planovima i programima
- sredstva za ostvarivanje odgovarajućeg nastavnog plana i programa
- školske prostorije, opremu i nastavna sredstva u skladu sa odgovarajućim normativima.

Broj učenika u odjeljenjima i grupama i stručnih zvanja i zanimanja u okviru kojih se ostvaruje obrazovanje i odgoj u srednjoj školi, utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Član 16.

Srednja škola može početi sa radom kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uslovi predviđeni odredbama ovog zakona.

Provjeravanje uslova, iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo vrši u skladu sa propisima koji uređuju upravni postupak.

Novoosnovana srednja škola počinje sa radom početkom školske godine.

Uvođenje novog nastavnog plana i programa, odnosno proširivanje djelatnosti ili promjena obrazovanja i odgoja u okviru rada srednje škole, zahtijeva utvrđivanje odgovarajućih uslova rada, u skladu sa članom 15. stav 1. ovog zakona.

Član 17.

Pored upisa u sudski registar, srednja škola, koja ispunjava uslove za rad, upisuje se u Registar srednjih škola, koji vodi Ministarstvo.

Škola upisana u Registar srednjih škola može izdavati svjedodžbe i druge javne isprave o završetku obrazovanja, odnosno pojedinih razreda i oblika obrazovanja.

Srednja škola briše se iz Registra srednjih škola kada prestane ispunjavati uslove propisane ovim zakonom.

Spisak verifikovanih srednjih škola objavljuje se u "Službenim novinama Tuzlanskog kantona".

Bliže propise o postupku utvrđivanja uslova i o sadržajima i načinu vođenja Registra srednjih škola donosi ministar.

Član 18.

U zavisnosti od uslova, mogućnosti i potreba, u srednjoj školi može se organizovati izvođenje obrazovno-odgojnog rada srednjeg obrazovanja u specijalnim odjeljenjima srednje škole i odjeljenjima umjetničke škole, po odgovarajućim programima.

Odjeljenja iz prethodnog stava mogu početi sa radom kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uslovi rada u skladu sa ovim zakonom.

Član 19.

Srednja škola može proširiti ili promijeniti djelatnosti, kao i vršiti statusne promjene: spajanje, pripajanje, podjelu i izdvajanje.

Proširivanje ili promjena djelatnosti, kao i statusne promjene srednje škole, koje se odnose na obrazovno-odgojni rad, važe od početka naredne školske godine.

Odluku iz stava 1. ovog člana donosi osnivač.

Član 20.

Srednja škola može organizovati obrazovno-odgojni rad, po odgovarajućem programu srednje škole i van svog sjedišta ukoliko u tom mjestu nema srednje škole takve vrste.

Za organizovanje obrazovno-odgojnog rada iz stava 1. ovog člana, srednja škola je dužna prethodno pribaviti saglasnost Ministarstva.

Obrazovno-odgojni rad iz stava 1. ovog člana, može otpočeti kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uslovi za rad, u skladu sa ovim zakonom.

Član 21.

Druga država ili kanton može organizovati rad odjeljenja srednjeg obrazovanja i odgoja na teritoriji Kantona, u skladu sa ovim zakonom.

Rad odjeljenja srednje škole iz prethodnog stava, vrši se po nastavnim planovima i programima koje su donijeli organi druge države, odnosno kantona nadležni za poslove obrazovanja, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Odjeljenja koja organizuju srednje škole iz drugih država i kantona mogu početi sa radom tek kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

Član 22.

Rad srednje škole je javan.

Srednja škola ima pečat, u skladu sa aktom o osnivanju te škole.

Srednja škola, čiji je osnivač ili prema kojoj je prava osnivača preuzela Skupština Kantona, ima pečat sa grbom Tuzlanskog kantona.

Član 23.

Srednja škola prestaje sa radom ako ne ispunjava uslove potrebne za rad propisane ovim zakonom i zadatke radi kojih je osnovana ili ako ne postoji potreba za njenim daljim radom.

Akt o prestanku rada srednje škole donosi osnivač.

Kada Ministarstvo utvrdi da srednja škola ne ispunjava uslove koji su propisani ovim zakonom, određuje rok u kojem osnivač mora otkloniti utvrđene nedostatke.

Ukoliko nedostaci ne budu otklonjeni, Ministarstvo će predložiti osnivaču da donese akt o prestanku rada škole.

Ako osnivač srednje škole u roku od 3 mjeseca od dana podnošenja prijedloga iz stava 4. ovog člana ne donese akt o prestanku rada srednje škole, Ministarstvo donosi rješenje o prestanku rada srednje škole, i provodi postupak brisanja te škole iz Registra srednjih škola.

Ako se Skupština Kantona, kao osnivač srednje škole, ne izjasni o prijedlogu iz stava 4. ovog člana u roku od tri mjeseca, Ministarstvo donosi akt o prekidu rada u srednjoj školi, koji je privremenog karaktera i važi do konačne odluke Skupštine Kantona.

Aktom o prestanku, odnosno prekidu rada srednje škole, odredit će se rok prestanka, odnosno prekida rada srednje škole, koji ne može biti prije završetka tekuće školske godine.

U slučaju prestanka, odnosno prekida rada srednje škole, osnivač je dužan da učenicima omogući nastavak i završavanje započetog obrazovanja, koje traje najduže dvije godine po okončanju obrazovanja posljednje generacije redovnih učenika.

Akt o prestanku rada srednje škole objavljuje se u "Službenim novinama Tuzlanskog kantona".

Član 24.

Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje vrši Ministarstvo.

Član 25.

Na osnivanje, rad i prestanak rada srednje škole primjenjuju se opšti propisi o ustanovama, ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano.

III. OBRAZOVNO-ODGOJNI RAD SREDNJE ŠKOLE

1. Zajedničke odredbe

Član 26.

U srednjoj školi obrazuju se:

- redovni učenici normalnog psihičkog i fizičkog razvoja, nadareni učenici i učenici sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju
- lica koja žele da se stručno usavršavaju, dopunski obrazuju i stručno usavršavaju putem raznih oblika obrazovanja.

Član 27.

Nastavnim planom i programom odgovarajuće srednje škole (u daljem tekstu: nastavni plan i program), utvrđuju se ciljevi i zadaci, sadržaj i vrsta, obim i trajanje obrazovanja u srednjoj školi.

Nastavnim planom i programom utvrđuju se oblici rada.

Član 28.

Nastavnim planom i programom za svaku vrstu srednje škole utvrđuje se, u zavisnosti od vrste obrazovanja, odnos opšteobrazovnog, stručno-teorijskog i praktičnog dijela programa.

Nastavnim planom i programom utvrđuje se i fond nastavnih časova i odgovarajući programski sadržaji dodatnog obrazovanja za nadarene učenike.

Član 29.

Sastavni dio nastavnog plana i programa srednjeg obrazovanja i odgoja za svaku vrstu škole, grupu nastavnih predmeta, odnosno predmet čine i specifični sadržaji, čiji obim ne može biti veći od 20% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program.

Specifične sadržaje iz stava 1. ovog člana, utvrđuje Upravni odbor srednje škole, na prijedlog osnivača, najmanje 30 učenika, odnosno njihovih roditelja ili staratelja ili nastavničkog vijeća srednje škole, uz saglasnost Ministarstva, koja se daje na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja Pedagoškog zavoda Tuzla (u daljem tekstu: Pedagoški zavod).

Izuzetno, u vjerskim školama, specifični sadržaji iz stava 1. ovog člana mogu biti i veći od 20% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program, ali ne veći od 35%.

Član 30.

Nastavni plan i program donosi Ministarstvo, nakon provedene javne rasprave i uz stručno mišljenje Pedagoškog zavoda.

Član 31.

Školska godina traje od 1. septembra tekuće do 31. avgusta naredne kalendarske godine.

Nastava se ostvaruje po polugodištima i traje 37 radnih sedmica, s tim da nastavnici programske sadržaje realizuju u okviru 35 nastavnih sedmica.

Nastava u završnom razredu srednje škole traje 32 radne sedmice, s tim da se programski sadržaji realizuju u okviru 30 radnih sedmica.

Razlika u broju radnih i nastavnih sedmica koristi se za realizovanje posebnih programskih sadržaja, obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturu i sportsku djelatnost škole planiranim godišnjim programom rada i kalendarom u razrednoj knjizi.

Nastava u prvom polugodištu počinje prvog ponedjeljka u septembru.

Zimski odmor za učenike traje tri sedmice nakon završetka prvog polugodišta, a ljetnji odmor traje od završetka drugog polugodišta do početka naredne školske godine.

Srednja škola može odrediti da se dio zimskog odmora za učenike koristi u toku prvog ili drugog polugodišta.

Srednja škola ostvaruje nastavu u petodnevnoj radnoj sedmici.

Izuzetno, srednja škola može u okviru jedne radne subote u toku mjeseca organizovati dodatnu i dopunsku nastavu, rad sekcija i učeničkih organizacija.

Član 32.

Nastavni sat opšteobrazovne, stručno-teorijske i praktične nastave u srednjoj školi traje 45 minuta, a nastavni sat praktične nastave u preduzećima i drugim pravnim subjektima traje 60 minuta.

Član 33.

Ukupno opterećenje učenika nastavom i ostalim vidovima neposrednog odgojno-obrazovnog rada ne može iznositi više od 35 časova sedmično, s tim što u toku dana učenik ne može imati više od 7 časova.

Član 34.

Srednja škola je dužna ostvariti godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom i programom.

Ako se utvrdi da srednja škola nije ostvarila godišnji fond nastavnih sati u okviru predviđenog broja nastavnih sedmica, produžit će nastavu dok se ne ostvari godišnji fond nastavnih sati.

Srednja škola koja ne ostvari predviđeni godišnji fond nastavnih sati ne može izdati svjedodžbu o završenom razredu, odnosno obrazovanju.

Član 35.

Obrazovno-odgojni rad ne može se prekidati u toku polugodišta odnosno školske godine, izuzev zbog elementarnih nepogoda, epidemije i drugih naročito opravdanih razloga, a po odluci Ministarstva.

Član 36.

Ministarstvo može odobriti, zavisno od klimatskih ili drugih uslova produžetak zimskog odmora, a najduže jednu sedmicu, s tim da u toku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih sati, predviđen nastavnim planom.

Završetak prvog polugodišta i trajanje zimskog odmora za učenike srednjih škola na području jedne općine, mora biti istovremeno.

Član 37.

Rad srednje škole u toku školske godine utvrđuje se godišnjim programom rada, koji sadrži oblik i raspored obrazovno-odgojnog rada, njegov obim i sadržaj, u skladu sa metodologijom koju za svaki tip srednje škole utvrđuje Pedagoški zavod.

Srednja škola može organizovati manifestaciju, koja je utvrđena godišnjim programom rada, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Godišnji program rada srednje škole donosi Upravni odbor, na prijedlog nastavničkog vijeća do 30. septembra za tekuću školsku godinu.

Srednja škola dostavlja godišnji program rada osnivaču i Pedagoškom zavodu.

Član 38.

Izleti, stručne posjete, ekskurzije i logorovanja, predviđena godišnjim programom rada srednje škole, računaju se u radne dane.

Ekskurzije i logorovanja organizuju se i izvode u skladu sa načelima, koja utvrđuje Pedagoški zavod, u skladu sa programom rada iz stava 1. ovog člana.

Član 39.

U srednjoj školi organizuju se slobodne aktivnosti učenika, uključivanjem u razne oblike rada, a zasnivaju se na dobrovoljnom izjašnjavanju učenika.

Zadaci i programski sadržaji slobodnih aktivnosti utvrđuju se godišnjim programom rada i pravilima srednje škole, u skladu sa Pedagoškim standardima.

Član 40.

Slobodne aktivnosti učenika ostvaruju se putem društava, sekcija, klubova, družina, grupa, učeničkih zadruga i drugih oblika.

Učeničku zadrugu može organizovati najmanje 30 učenika srednje škole.

Sredstva učeničke zadruge i sredstva ostvarena praktičnim radom učenika u školskim radionicama ne ulaze ukupan prihod srednje škole i na njih se ne plaćaju porezi i doprinosi utvrđeni posebnim zakonom.

Član 41.

U srednjoj školi nije dozvoljeno političko organizovanje i djelovanje.

Član 42.

Radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada, Ministarstvo može jednu ili više srednjih škola proglasiti eksperimentalnom ili osnovati eksperimentalnu srednju školu.

Za eksperimentalnu srednju školu može se donijeti odluka o odstupanju od odredaba ovog zakona u primjeni nastavne norme, dnevnog i sedmičnog opterećenja učenika nastavnim satima, načinu ocjenjivanja znanja, organizovanja odjeljenja i primjene nastavnog plana i programa.

Osnivanje i rad eksperimentalne srednje škole i proglašenje postojećih škola eksperimentalnim, uređuje se bližim propisom, koji donosi ministar.

Član 43.

U gradu Tuzla, gdje se obrazuju nastavnici i gdje polažu stručni ispit nastavnici, stručni saradnici i saradnici osnovnih i srednjih škola, te predškolskih organizacija, na prijedlog fakulteta, određuje se srednja škola za izvođenje pedagoško-metodičke prakse studenata-vježbaonica.

Uslovi obavljanja pedagoško-metodičke prakse u vježbaonici regulišu se bližim propisom, koji donosi ministar.

Član 44.

U srednjoj školi upotrebljava se školski udžbenik, kojeg odobrava Ministarstvo.

U srednjoj školi, pored udžbenika, koristi se zbirka zadataka, priručnik, radna sveska i druga literatura, koja zamjenjuje udžbenik, a koja je izrađena u skladu sa koncepcijom udžbenika.

Član 45.

Pravila srednje škole sadrže odredbe koje se odnose na: naziv i sjedište srednje škole, osnivača srednje škole, obaveze srednje škole prema osnivaču, djelatnost srednje škole, način i uslove obavljanja djelatnosti, odnos prema korisnicima usluga, statusne promjene, način sticanja i raspoređivanja sredstava za rad, utvrđivanje vrste i oblika organizovanja odgojno-obrazovnog rada, utvrđivanje oblika i načina vanrednog obrazovanja učenika, uslove za prijem nastavnika, stručnih saradnika i saradnika, način donošenja pravila o kućnom redu, način ostvarivanja saradnje škole sa roditeljima, odnosno starateljima učenika, način organizovanja izvođenja praktične nastave sa proizvodnim radom, rada u školskim radionicama za praktičnu nastavu, sticanje i raspoređivanje sredstava, postupak i utvrđivanje specifičnih sadržaja u okviru nastavnih planova i programa, organizovanje ferijalne prakse, organizovanje rada učeničkih zadruga u školi, postupak stručnog usavršavanja nastavnika, vrednovanje rada nastavnika, ocjenjivanje i postupak sticanja višeg stručnog zvanja, broj članova Upravnog odbora, postupak imenovanja i razrješenja direktora, stručne organe škole i njihove nadležnosti, opšte akte i način njihovog donošenja, lica ovlaštena da pored direktora zastupaju školu i njihova ovlaštenja i odgovornosti, način ostvarivanja javnosti rada, ostvarivanje prava, obaveza i odgovornosti radnika srednje škole i druga pitanja od značaja za rad srednje škole.

Član 46.

Na području Kantona mogu se osnovati slijedeće srednje škole:

- Gimnazija u kojoj se, pored opšteobrazovnog programa, ostvaruju i posebni programi prema tipu gimnazije

- Srednja umjetnička škola u kojoj se, pored odgovarajućeg opšteobrazovnog programa, ostvaruje i program iz oblasti muzičke i baletske umjetnosti

- Srednja tehnička i srodna škola IV stepena stručnog zvanja, odgovarajuće struke

- Srednja stručna škola u kojoj se, pored odgovarajućeg opšteobrazovnog programa, ostvaruje stručni program III i IV stepena stručne spreme, te stiču zanimanja odgovarajuće struke

- Srednja škola za učenike sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju, u kojoj se ostvaruju stručni, posebno prilagođeni programi za obrazovanje učenika sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju

- Srednja škola za vjerske službenike u kojoj se, pored odgovarajućeg opšteobrazovnog programa, ostvaruje i poseban program za obrazovanje vjerskih službenika

- Mješovita srednja škola u kojoj se, pored odgovarajućeg opšteobrazovnog programa, ostvaruje i program srednje tehničke i srodne škole i srednje stručne škole.

U srednjoj školi, pored realizovanja programa opšteobrazovnog i odgovarajućeg stručnog dijela, iz stava 1. ovog člana mogu se realizovati i programi dopunskog obrazovanja i stručnog usavršavanja.

2. Gimnazija

Član 47.

Gimnazija je škola savremenog opšteg četvorogodišnjeg obrazovanja za nastavak obrazovanja na visokoškolskim ustanovama.

U gimnaziji se obrazuju redovni učenici po opšteobrazovnim i programima prema tipu gimnazije.

Izuzetno, u gimnaziji se mogu obrazovati i vanredni učenici uz saglasnost Ministarstva.

U gimnaziji se mogu ostvariti obrazovni programi za slijedeće tipove gimnazije:

- opća gimnazija
- jezička gimnazija
- prirodno-matematička gimnazija
- matematičko-informatička gimnazija
- sportska gimnazija
- pedagoška gimnazija
- gimnazija primijenjenih umjetnosti.

Član 48.

U gimnaziju se mogu upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovno osnovno obrazovanje i odgoj.

Upis se vrši na osnovu uspjeha učenika u četiri završna razreda osnovne škole iz svih nastavnih predmeta, posebnog bodovanja dodatnog obrazovanja za nadarene učenike i usmjerenja na osnovu profesionalne orijentacije.

Član 49.

Na završetku obrazovanja u gimnaziji polaže se matura po jedinstvenom programu utvrđenom za ove tipove škole.

U gimnaziji se može organizovati polaganje međunarodne mature.

Član 50.

Bliže propise o sadržaju i načinu polaganja prijemnog ispita mature u gimnaziji donosi ministar.

Član 51.

U gimnaziji se ne može vršiti istovremeno obrazovanje po programu druge vrste srednje škole.

3. Umjetnička škola

Član 52.

U umjetničkoj školi obrazuju se redovni i vanredni učenici po opšteobrazovnom programu iz oblasti muzičke i baletske umjetnosti u trajanju od četiri godine za, sticanje odgovarajućeg umjetničkog zvanja i za nastavak obrazovanja na visokoškolskim ustanovama.

Nastavnim planom i programom umjetničke škole utvrđuje se odnos opšteobrazovnog dijela i dijela programa za obrazovanje iz određene oblasti umjetnosti.

Član 53.

U umjetničku školu mogu se upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovno osnovno obrazovanje.

Izuzetno, u umjetničku školu se mogu upisati i redovni učenici koji su sa uspjehom završili najmanje šest razreda osnovne škole.

Upis se vrši na osnovu uspjeha u četiri završna razreda osnovne škole iz predmeta značajnog za određenu oblast umjetnosti, te usmjerenja datog na osnovu profesionalne orijentacije.

Za upis u umjetničku školu obavezan je prijemni ispit.

Član 54.

Na završetku obrazovanja u umjetničkoj školi polaže se matura.

Član 55.

Program i način polaganja prijemnog ispita i mature utvrđuju se nastavnim planom i programom za svaku oblast umjetnosti.

4. Srednja tehnička i srodna škola

Član 56.

U tehničkoj i srodnoj školi obrazuju se redovni i vanredni učenici u trajanju od četiri godine po opšteobrazovnom i stručnom programu srednjeg obrazovanja na osnovama savremene i tradicionalne tehnologije, za složenije zahtjeve rada.

Član 57.

Nastavnim planom i programom tehničke i srodne škole za svaki tip škole utvrđuje se odnos opšteobrazovnog i sadržaja stručno-teorijskog i praktičnog dijela nastave.

U tehničkoj i srodnoj školi stiču se odgovarajuća stručna zvanja.

Član 58.

U tehničku i srodnu školu mogu se upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovno osnovno obrazovanje.

Upis se vrši na osnovu opšteg uspjeha u četiri završna razreda osnovne škole, uspjeha iz predmeta značajnih za školu i usmjerenja datog na osnovu profesionalne orijentacije.

Član 59.

U tehničkoj i srodnoj školi mogu se obrazovati i vanredni učenici putem polaganja ispita uz obavezu pohađanja instruktivne nastave najmanje 40% od ukupnog fonda sati.

Član 60.

Na završetku obrazovanja u tehničkoj i srodnoj školi polaže se matura.

Nastavnim planom i programom za svaki tip škole utvrđuje se program polaganja mature.

Član 61.

Učenik koji završi tehničku i srodnu školu osposobljen je za rad i za nastavak obrazovanja.

Član 62.

Bliži propis o sadržaju i načinu polaganja mature u tehničkoj i srodnoj školi, za redovne i vanredne učenike, donosi ministar.

Organizovanje provjere znanja učenika na maturi u tehničkoj i srodnoj školi, utvrđuje se pravilima škole.

5. Stručna škola

Član 63.

U stručnoj školi obrazuju se redovni i vanredni učenici za odgovarajuća zanimanja u trogodišnjem ili četvorogodišnjem trajanju.

Nastavnim planom i programom utvrđuje se zanimanje i trajanje obrazovanja, te odnos opšteobrazovnih i stručno-teorijskih i sadržaja praktične nastave.

Član 64.

U stručnoj školi obrazuju se redovni učenici sa smetnjama u psihofizičkom ili fizičkom razvoju po prilagođenim programima za odgovarajuće zanimanje I, II i III stepena stručne spreme u trajanju od dvije do četiri godine.

Član 65.

U srednjoj stručnoj školi mogu se realizovati i odgovarajući programi stručnog obrazovanja I i II stepena stručne spreme, odnosno stručno osposobljavanje putem kurseva.

Sticanjem obrazovanja iz stava 1. ovog člana ne stiče se srednja stručna sprema.

Član 66.

Učenik sa završenom stručnom školom može se upisati na odgovarajuću visoko-školsku ustanovu pod uslovom da stekne dopunsko obrazovanje iz opšteobrazovnih predmeta u gimnaziji ili srednjoj tehničkoj i srodnoj školi, po posebnom programu koga utvrđuje Ministarstvo.

Učenik, koji završi srednju stručnu školu odličnim ili vrlo dobrim uspjehom, može nastaviti obrazovanje u IV razredu u srednjoj tehničkoj i srodnoj školi iste vrste, pod uslovom da položi razliku ispita iz prethodnih razreda koje utvrdi nastavničko vijeće.

Član 67.

Obrazovanje u stručnoj školi može se realizovati redovno i vanredno.

Vanredno obrazovanje obavlja se na način utvrđen nastavnim planom i programom za stručnu školu i srednju tehničku i srodnu školu.

Član 68.

U stručnu školu mogu se upisati učenici za III i IV stepen stručne spreme, na osnovu svjedodžbe o završenoj osnovnoj školi,

uspjeha iz pojedinih nastavnih predmeta relevantnih za vrstu škole, koje utvrđuje Pedagoški zavod i usmjerenja datog u skladu sa profesionalnom orijentacijom.

Član 69.

Na završetku obrazovanja u stručnoj školi za III i IV stepen stručne spreme polaže se završni ispit sa praktičnim radom.

Nastavnim planom i programom za svaku školu utvrđuje se način polaganja završnog ispita.

Bliži propis o polaganju završnog ispita u srednjoj stručnoj školi donosi ministar.

Član 70.

Učenici stručne škole, nakon završenog III i IV stepena stručne spreme, mogu se dalje obrazovati za sticanje majstorskog ispita u odgovarajućoj stručnoj školi, koja ispunjava uslove za to obrazovanje, u skladu sa ovim zakonom.

Program i uslovi obrazovanja za majstorski ispit utvrđuju se odgovarajućim nastavnim planovima i programima koje donosi Ministarstvo.

Član 71.

Praktična nastava u tehničkoj, srodnoj i stručnoj školi izvodi se u skladu sa nastavnim planovima i programima u školskim radionicama, laboratorijama i kabinetima, te drugim objektima za nastavu, opremljenim u skladu sa odgovarajućim normativima.

Praktična nastava izvodi se pod stručnim nadzorom srednje škole u preduzećima i drugim ustanovama i preduzećima koja imaju odgovarajuću savremenu opremu, tehničko-tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uslove, u skladu sa nastavnim planom i programom.

Uslovi, oblici, metode i postupci izvođenja praktične nastave, te vršenje stručnog nadzora, regulišu se ugovorom srednje škole sa preduzećima, ustanovom ili licem koje samostalno obavlja djelatnost ličnim radom, sredstvima u svojini građana.

Član 72.

Nastavnim planom i programom tehničke i srodne škole, kao i stručne škole, može se utvrditi obaveza, program, vrijeme i trajanje obavljanja ferijalne prakse učenika.

Bliži uslovi izvođenja ferijalne prakse za učenike srednje škole utvrđuju se ugovorom sa preduzećem, ustanovom ili licem, koje samostalno obavlja djelatnost ličnim radom, sredstvima u svojini građana, u zavisnosti od toga gdje se ona izvodi.

6. Specijalne srednje škole

Član 73.

U specijalnoj srednjoj školi obrazuju se učenici koji zaostaju u psihičkom i fizičkom razvoju i koji nisu u stanju savladati programske sadržaje redovne srednje stručne škole.

Član 74.

U specijalnoj školi učenici se obrazuju po posebno prilagođenim programima za specijalno obrazovanje i odgoj.

Član 75.

Nastavnim planovima i programima utvrđuje se zanimanje, trajanje obrazovanja, te odnos opšteobrazovnih i stručno-teorijskih i sadržaja praktične nastave.

Član 76.

U specijalnu srednju stručnu školu, mogu se upisati učenici na osnovu svjedodžbe o završenoj specijalnoj osnovnoj školi i preporuke stručne službe profesionalne orijentacije.

7. Srednja škola za vjerske službenike

Član 77.

Srednja škola za vjerske službenike je škola u kojoj se obrazuju redovni i vanredni učenici u trajanju od četiri godine po programu opšteobrazovnih predmeta i posebnom programu za stručno obrazovanje vjerskih službenika.

Učenik koji završi srednju školu za vjerske službenike osposobljen je za rad i nastavak obrazovanja.

Član 78.

U srednjim vjerskim školama u zavisnosti od tipa, učenici stiču zvanje: imam, mualim, mualima, svećenik, sveštenik, rabin, propovednik i dr.

Član 79.

Srednju školu za vjerske službenike može osnovati vjerska zajednica.

Član 80.

U srednju školu za vjerske službenike mogu se upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovno osnovno obrazovanje i odgoj i ako polože prijemni ispit.

Na završetku obrazovanja u srednjoj vjerskoj školi polaže se matura.

Nastavnim planom i programom utvrđuje se sadržaj i program polaganja mature.

Bliže propise o načinu polaganja prijemnog ispita i mature, na prijedlog vjerske zajednice, donosi ministar.

Licima, koja su do stupanja na snagu ovog zakona završila školu za vjerske službenike, priznaje se srednje obrazovanje.

Član 81.

Nastavni plan i program srednje vjerske škole donosi Ministarstvo, a na prijedlog stručne komisije koju imenuje ministar iz reda vjerskih zajednica i stručnih radnika.

Nastavnim planom i programom srednje škole za vjerske službenike utvrđuje se odnos opšteobrazovnih predmeta i posebnog programa.

U srednjoj školi za vjerske službenike ne može se vršiti istovremeno obrazovanje po programu za druge vrste srednjih škola.

Član 82.

Upis u prvi razred vanrednih učenika srednje tehničke i srodne škole, srednje umjetničke škole i srednje vjerske škole vrši se na osnovu uspjeha postignutog u završnom razredu osnovne škole i položenog prijemnog ispita.

IV. UČENICI

Član 83.

Status učenika srednje škole stiče se upisom.

Status redovnog učenika može se steći samo u jednoj srednjoj školi.

Upis učenika u srednju školu vrši se na osnovu konkursa, a koji se objavljuje putem sredstava javnog informisanja najmanje dva mjeseca prije početka školske godine.

Kriterije za upis u I razred srednje škole donosi ministar.

Plan upisa u prvi razred srednjih škola na području Kantona, za svaku školsku godinu donosi ministar, uz saglasnost Vlade Kantona.

Član 84.

Učenici koji su se obrazovali u inostranstvu ili u drugom kantonu upisuju se i nastavljaju obrazovanje pod istim uslovima kao i učenici u Kantonu.

Kod upisa učenika iz stava 1. ovog člana srednja škola utvrđuje obavezu polaganja dopunskog ispita za pojedine predmete, koji učenici nisu izučavali ili su ih izučavali u znatno manjem obimu.

U spornim slučajevima o načinu upisa i nastavljanja obrazovanja odlučuje Ministarstvo.

Član 85.

Državljeni Bosne i Hercegovine, kao i lica bez državljanstva koji su završili odgovarajuće osnovno obrazovanje u inostranstvu, odnosno dijelove srednjeg obrazovanja, mogu se uslovno upisati u odgovarajuću srednju školu dok se ne izvrši nostrifikacija, odnosno ekvivalencija njihovih svjedodžbi, a najkasnije do završetka prvog polugodišta tekuće godine.

Član 86.

Strani državljani i lica bez državljanstva upisuju se u srednju školu pod istim uslovima kao i državljani Bosne i Hercegovine ako u ugovorima ili međunarodnim konvencijama nije drukčije određeno.

Strani državljani i lica bez državljanstva plaćaju troškove obrazovanja ako međunarodnim ugovorima, dogovorima ili drugim aktima nije drukčije utvrđeno.

Član 87.

Srednja škola upisanim učenicima na početku obrazovanja izdaje učeničku knjižicu, koja važi do kraja odgovarajućeg obrazovanja i odgoja.

Učenička knjižica je javna isprava kojom se u toku srednjeg obrazovanja dokazuje status učenika srednje škole.

Obrazac učeničke knjižice propisuje ministar u skladu sa ovim zakonom.

Član 88.

Učenik srednje škole može se istovremeno upisati i polagati predmete drugog programa srednje škole u istovrsnoj ili drugoj srednjoj školi, izuzev u gimnaziji, i kao vanredni učenik steći i drugo obrazovanje.

Izuzetno, umjetničku školu mogu pohađati učenici koji redovno pohađaju i drugu srednju školu.

Pravilima srednje škole utvrđuju se bliži uslovi sticanja obrazovanja u smislu stava 1. ovog člana.

Član 89.

Status učenika srednje škole prestaje:

- ispisivanjem iz srednje škole
- gubljenjem prava na dalje redovno obrazovanje u toj školi
- isključivanjem iz srednje škole

- napuštanjem srednje škole i
- završavanjem obrazovanja u srednjoj školi.

Postupak i uslovi za utvrđivanje napuštanja srednje škole utvrđuju se pravilima srednje škole.

Član 90.

Redovan učenik, koji sa uspjehom ne završi razred ima pravo da ponovi razred.

U toku redovnog obrazovanja učenik može samo jedanput ponoviti razred, s tim da participira u troškovima tog obrazovanja.

Redovan učenik koji u toku obrazovanja zaostaje u savladavanju nastavnih sadržaja ili ne završi razred, može se preusmjeriti na obrazovanje za jednostavniji program.

Redovan učenik koji je napustio srednju školu, ukoliko želi da ponovo nastavi obrazovanje učestvuje u participaciji troškova svog obrazovanja.

Bliže propise o učešću u participaciji troškova obrazovanja donosi ministar.

Član 91.

Učenik se može ispisati iz srednje škole:

- kada iz objektivnih razloga mora prekinuti obrazovanje
- kada prelazi u drugu srednju školu.

Učenik se može ispisati i u drugim slučajevima, ali najkasnije dva mjeseca prije završetka nastave u drugom polugodištu, odnosno dva mjeseca prije završetka obrazovanja.

Srednja škola ispisanim učenicima izdaje uvjerenje o postignutom uspjehu na posljednjoj klasifikaciji.

Član 92.

Srednja škola može učenicima koji su proglašeni vrhunskim sportistima ili nadarenim učenicima sa međunarodnog takmičenja, odobriti odsustvovanje sa nastave radi pripremanja i učešća na takmičenjima u skladu sa pravilima škole.

Član 93.

Srednja škola je dužna da u toku obrazovanja sistematski prati razvoj učenika, njihove sklonosti i sposobnosti, vrednuje rezultate njihovog rada i usmjerava ih u skladu sa programom profesionalne orijentacije za izbor odgovarajućeg obrazovanja.

Program profesionalne orijentacije donosi Pedagoški zavod.

Član 94.

Ocjenjivanje u srednjoj školi je opisno i brojčano.

Brojčane ocjene iz predmeta ili oblasti su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Ocjena nedovoljan (1) nije prolazna.

Bliže propise o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika donosi ministar.

Član 95.

Opšti uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu zaključenih ocjena na kraju oba polugodišta, a za učenike upućene na popravni ispit poslije obavljenih ispita.

Za učenike za koje se nastava ne izvodi po polugodištima, opšti uspjeh utvrđuje se na završetku obrazovanja.

Nastavničko vijeće nakon svakog polugodišta utvrđuje rad i rezultate rada odjeljenja, razreda i škole, razrednog vijeća i nastavnika.

Član 96.

Zaključnu ocjenu iz pojedinih nastavnih predmeta utvrđuje razredno vijeće na prijedlog predmetnog nastavnika.

Učenik, njegov roditelj odnosno staratelj, imaju pravo prigovora na zaključnu ocjenu.

Prigovorom se može zahtijevati izuzeće predmetnog nastavnika u komisiji.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću u roku od tri dana od dana saopštenja ocjene.

Nastavničko vijeće dužno je da u roku od tri dana donese odluku o prigovoru.

Ako nastavničko vijeće usvoji prigovor, obrazovaće komisiju koja će provjeriti znanje učenika u roku od dva dana.

Ocjena komisije je konačna.

Član 97.

Opšti uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu prosjeka prolaznih ocjena iz svih nastavnih predmeta.

Učenik je završio razred:

- sa odličnim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50

- sa vrlo dobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 3,50

- sa dobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,50

- sa dovoljnim uspjehom ako je imao sve prolazne ocjene i prosječnu ocjenu 2,00.

Razredno, odnosno nastavničko vijeće utvrđuje rang postignutog uspjeha učenika na nivou odjeljenja, razreda i škole.

Rang postignutog uspjeha utvrđuje se na osnovu prosječne ocjene na dvije ili tri decimale za odjeljenje, razred i školu.

Na osnovu postignutog uspjeha iz stava 4. ovog člana, proglašava se učenik generacije srednje škole.

Posebnim pravilom utvrđuje se postupak proglašenja učenika generacije općine.

Član 98.

Učenik koji na kraju drugog polugodišta, odnosno obrazovanja, ima jednu ili dvije nedovoljne ocjene upućuje se na popravni ispit u avgustovskom ispitnom roku.

Izuzetno, učenik završnog razreda, koji na kraju drugog polugodišta, odnosno obrazovanja, ima jednu nedovoljnu ocjenu, može polagati popravni ispit 15 dana nakon završetka nastavne godine, uz pismenu saglasnost roditelja, odnosno staratelja, ako nije stekao punoljetstvo.

Učenik koji ne položi popravni ispit, upućuje se da ponovi razred.

Izuzetno, učeniku koji prelazi u završni razred obrazovanja, a ne položi popravni ispit iz jednog ili oba predmeta u redovnom avgustovskom roku, nastavničko vijeće može odobriti uslovan upis u naredni razred, s tim da je obavezan najkasnije do kraja septembra tekuće godine položiti ispit predmeta iz kojeg je upućen na popravni ispit.

U slučaju da ispit ne položi, učenik se vraća u prethodni razred da ga ponovi.

Učenik srednje škole može u toku obrazovanja ponoviti samo jedan razred.

Član 99.

Učenik je završio razred, odnosno obrazovanje, kada je završio sve obaveze utvrđene nastavnim planom i programom i nema nedovoljnih ocjena.

Član 100.

U srednjoj školi ocjenjuje se i vladanje učenika.

Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljava i loše.

Ocjenu iz vladanja utvrđuje razredno vijeće na prijedlog razrednika.

Član 101.

Učeniku koji u toku obrazovanja pokazuje izuzetne sposobnosti i ima odličan uspjeh, može brže napredovati, odnosno završiti dva razreda u toku jedne školske godine.

Pravilima srednje škole utvrđuje se način bržeg napredovanja, odnosno završetka dva razreda u toku jedne školske godine.

Član 102.

O završenom razredu, odnosno obrazovanju, srednja škola izdaje svjedodžbu.

Učeniku koji položi sa uspjehom maturalni, odnosno završni ispit srednje škole, izdaje se diploma o završenoj srednjoj školi.

Svjedodžba, odnosno diploma koju izdaje verifikovana srednja škola ima važnost javne isprave.

Član 103.

Svjedodžba, odnosno diploma stečena na teritoriji drugih kantona, ima istu vrijednost kao i svjedodžba, odnosno diploma, stečena u odgovarajućim srednjim školama na teritoriji Kantona.

Član 104.

Na zahtjev učenika, njegovog roditelja, odnosno staratelja, srednja škola izdaje duplikat svjedodžbe, odnosno diplome, na osnovu podataka iz matične knjige.

Član 105.

Srednja škola vodi evidenciju i dokumentaciju o obrazovno-odgojnoj djelatnosti: matičnu knjigu, imenik učenika, dnevnik rada, registara i sl.

Podaci u matičnoj knjizi su trajne vrijednosti.

Bliže propise o sadržaju svjedodžbe, diplome, učeničke knjižice i način vođenja evidencije o dokumentaciji u srednjoj školi donosi ministar.

Član 106.

Učenik može polagati dopunski, popravni, razredni i maturalski, odnosno završni ispit.

Dopunski ispit može se polagati iz određenih predmeta ili oblasti u slučajevima promjene i daljeg nastavka srednje škole, te nakon provedenog postupka nostrifikacije ili ekvivalencije.

Nastavničko vijeće srednje škole utvrđuje obim polaganja dopunskog ispita.

Razredni ispit polažu redovni učenici koji su iz opravdanih razloga ostali neocijenjeni na kraju nastavne godine, odnosno obrazovanja ili vanredni učenici iz svih predmeta jednog razreda, odnosno obrazovanja, po odgovarajućem nastavnom programu.

Razredni ispiti se organizuju u slučajevima kada je učenik opravdano izostao sa nastave više od jedne trećine planiranih časova u drugom polugodištu.

Vanredni ispiti se ne organizuju u gimnaziji.

Ukoliko se utvrde nepravilnosti nastale u postupku provođenja ispita, nastavničko vijeće poništava ispit.

Član 107.

Bliže propise o organizovanju, načinu, vremenu i uslovima polaganja ispita u srednjoj školi donosi ministar.

Član 108.

Učeniku koji u toku četverogodišnjeg obrazovanja i odgoja po najsloženijem nastavnom planu i programu postigne, pored odličnog uspjeha iz svih nastavnih predmeta i primjernog vladanja, vrhunske rezultate, izdaje se posebna diploma za postignute rezultate.

Najsloženiji nastavni plan i program srednje škole podrazumijeva program redovne nastave u kojem je postignut odličan uspjeh iz svih nastavnih predmeta i primjerno vladanje u svim razredima srednje škole, dodatne nastave, program slobodnih aktivnosti, kao i postignute značajne rezultate na takmičenjima, smotrama i drugim vannastavnim aktivnostima.

Obrazac posebne diplome iz stava 1. ovog člana propisuje ministar.

Učeniku koji postiže naročite rezultate u obrazovno-odgojnom procesu i drugim aktivnostima u srednjoj školi, mogu se dodjeljivati pohvale i nagrade, pod uslovima i na način utvrđen pravilima srednje škole.

Član 109.

Učeniku koji neredovno pohađa srednju školu, nemarno se odnosi prema radu i učenju, raznim aktivnostima u školi, ima nepravilan odnos prema drugim učenicima i nastavnicima te školskoj imovini, mogu se izreći odgojno-disciplinske mjere, kada se može očekivati da će se izricanjem mjera ostvariti cilj odgoja.

Odgojno-disciplinske mjere mogu biti:

- ukor razrednog starješine
- ukor razrednog vijeća
- ukor direktora
- ukor nastavničkog vijeća
- premještanje u drugo odjeljenje
- isključenje iz srednje škole.

Ukor nastavničkog vijeća, premještanje iz odjeljenja u odjeljenje i isključenje iz škole, izriče nastavničko vijeće, o čemu se donosi rješenje.

Učenik, odnosno njegov roditelj ili staratelj na odgojno-disciplinsku mjeru: ukor nastavničkog vijeća, premještanje iz odjeljenja u odjeljenje i isključenje iz škole, mogu podnijeti žalbu Upravnom odboru škole.

Član 110.

Izrečena odgojno-disciplinska mjera povlači snižavanje ocjene iz vladanja učenika.

Odgojno-disciplinska mjera važi za školsku godinu za koju je izrečena, a u toku školske godine može se ublažavati ili ukinuti.

Član 111.

Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, dužini trajanja odgojno-disciplinske mjere, njenom ublažavanju, ukidanju i posljedičnom odnosu na ocjenu iz vladanja učenika kao i o naknadi učinjene materijalne štete, utvrđuju se posebnim propisom koji donosi ministar i pravilima škole.

Član 112.

Učenici obrazuju zajednicu učenika odjeljenja i zajednicu učenika škole.

Zajednicu učenika škole sačinjavaju predstavnici zajednica odjeljenja.

Zajednice učenika škola mogu se udruživati u zajednicu učenika srednjih škola općine i zajednicu srednjih škola Kantona.

Bliže odredbe o radu zajednice učenika škole utvrđuju se pravilima srednje škole.

Član 113.

U ostvarivanju uticaja na poboljšanje kvaliteta odgoja i obrazovanja, roditelji učenika srednje škole formiraju savjet roditelja.

Bliži propis o formiranju i radu savjeta roditelja donosi ministar.

Član 114.

Srednja škola je obavezna da na početku školske godine, odnosno obrazovanja, upozna učenike sa njihovim pravima, odnosno dužnostima i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom i pravilima srednje škole.

V. NASTAVNICI, STRUČNI SARADNICI I SARADNICI

Član 115.

Programske sadržaje opšteobrazovnih nastavnih predmeta mogu realizovati nastavnici koji su završili odgovarajuće fakultete, na kojima se obrazuju nastavnici VII stepena visoke stručne spreme.

Stručno-teorijsku i praktičnu nastavu u srednjim školama mogu izvoditi nastavnici koji su završili odgovarajući fakultet VII stepen - visoke stručne spreme i dopunsko psihološko-pedagoško i metodičko obrazovanje, stečeno na fakultetu koji obrazuje nastavnike.

Praktičnu nastavu u srednjim školama mogu izvoditi instruktori sa završenim najmanje V stepenom stručne spreme, specijalisti sa dopunskim psihološko-pedagoškim i metodičkim obrazovanjem i sa pet godina odgovarajućeg radnog iskustva u struci.

Član 116.

Odgovarajuća stručna sprema za izvođenje nastave pojedinih predmeta utvrđuje se na osnovu stručnog zvanja, koje je upisano u diplomu a u skladu sa profilom i stručnom spremom nastavnika, utvrđenom odgovarajućim nastavnim planom i programom.

U spornim slučajevima o stručnoj spremi iz stava 1. ovog člana, rješava Ministarstvo, a nakon prethodno pribavljenog mišljenja odgovarajuće visokoškolske ustanove.

Član 117.

Pedagoške, psihološke, andragoške, socijalno-zaštitne, programerske, zdravstvene, bibliotekarske i druge stručne poslove odgojno-obrazovnog rada u srednjoj školi obavljaju stručni saradnici sa završenim odgovarajućim fakultetom VII stepen stručne spreme.

Organizovanje i realizacija poslova stručnog saradnika u srednjoj školi planira se i obavlja u skladu sa Pedagoškim standardima.

Član 118.

Za učestvovanje u obrazovno-odgojnom radu i obavljanju poslova, pod neposrednim rukovodstvom nastavnika, srednja škola može izabrati za saradnika: laboranta, bibliotekara, saradnika za nastavu i drugo lice koje ima završenu srednju stručnu spremu odgovarajućeg usmjerenja.

Član 119.

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici biraju se na osnovu konkursa.

Bliže odredbe o uslovima i postupku izbora nastavnika, stručnih saradnika i saradnika sadrže pravila srednje škole.

Član 120.

Svi zaposlenici srednje škole moraju izvršiti ljekarski pregled najkasnije do 30 septembra tekuće školske godine.

Troškovi ljekarskog pregleda padaju na teret Vlade Kantona. Lice koje boluje od zarazne, duševne bolesti ili psihičkog poremećaja, alkoholizma ili narkomanije, ne može raditi u srednjoj školi.

Odluku o visini troškova ljekarskog pregleda donosi Vlada Kantona na prijedlog Ministarstva.

Član 121.

Pravilima srednje škole utvrđuje se raspored radnog vremena nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u okviru 40- satne radne sedmice i korištenje dnevnog odmora u toku radnog dana, u skladu sa Pedagoškim standardima.

Član 122.

U okviru 40-satne radne sedmice nastavnici mogu imati najviše 25 nastavnih sati svih vrsta i oblika neposrednog obrazovno-odgojnog rada, koji se realizuje u srednjoj školi, s tim da se norma sati utvrđuje u skladu sa Pedagoškim standardima.

Član 123.

Izuzetno, nastavnik može najduže za jedno polugodište, pod uslovima utvrđenim pravilima škole, imati i više od 25, a maksimalno 35 nastavnih sati sedmično neposrednog obrazovno-odgojnog rada sa učenicima.

Član 124.

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici u tekućoj školskoj godini koriste godišnji odmor kolektivno, po završetku nastavne godine.

Godišnji odmor nastavnika, stručnih saradnika i saradnika traje najmanje 30 radnih dana.

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici, koji zbog bolovanja i drugih opravdanih razloga ne iskoriste godišnji odmor u toku ljetnjeg odmora, mogu ga koristiti do 30 juna naredne godine.

Dužina korištenja godišnjeg odmora nastavnika, stručnih saradnika i saradnika utvrđuje se pravilima škole.

Član 125.

Nastavnici imaju pravo i dužnost da organizuju i obavljaju neposredan obrazovno-odgojni rad, prate, podstiču i pomažu razvoj učenika, stručno se usavršavaju i izvršavaju druge zadatke, utvrđene zakonom i pravilima škole.

Član 126.

Nastavnik, stručni saradnik i saradnik, koji prvi put zasniva radni odnos u srednjoj školi obavezan je da, nakon isteka najmanje jedne godine a najkasnije do dvije godine neposrednog obrazovno-odgojnog rada, odnosno rada u srednjoj školi, položi stručni ispit za samostalno obavljanje obrazovno-odgojnog rada, odnosno rada u srednjoj školi.

Verifikovanje nastave nastavnika, stručnog saradnika i saradnika za vrijeme obavljanja odgojno-obrazovnog rada prije položenog stručnog ispita, vrši mentor.

Do momenta sticanja uslova za samostalan odgojno-obrazovni rad nastavnik, stručni saradnik i saradnik radi po instrukcijama i pod nadzorom mentora.

Stručni ispit se polaže pred stručnom komisijom koju imenuje ministar.

U stručnu komisiju mogu se imenovati stručna lica Ministarstva, profesori odgovarajućih fakulteta i stručni nadzornici Pedagoškog zavoda, te istaknuti nastavnici iz škola.

Program polaganja stručnog ispita, sastav komisije pred kojom se polaže stručni ispit, način polaganja i izdavanja uvjerenja o položenom stručnom ispitu, zatim oblici, način i program stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika, kao i vođenje evidencije o stručnom usavršavanju, bliže se regulišu propisima koje donosi ministar.

Član 127.

Kvalitet samostalnog izvršavanja poslova i zadataka i osavremenjavanje obrazovno-odgojnog procesa u srednjoj školi, nastavnici, stručni saradnici i saradnici ocjenjuju se jedanput u tri godine.

Rezultati ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u srednjoj školi omogućavaju sticanje zvanja pod odgovarajućim uslovima.

Postupak ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u srednjoj školi, ocjene rada, sticanje zvanja na osnovu ocjenjivanja i vođenje dokumentacije o njihovom radu, bliže se uređuju propisima koje donosi ministar.

Član 128.

Nastavnik koji za svoj rad bude dva puta ocijenjen nezadovoljavajućom ocjenom gubi pravo na dalji rad u nastavi.

Član 129.

Izuzetno, nastavnik može izgubiti pravo na dalji rad u nastavi u slučaju kad nadležni organ srednje škole, Pedagoški zavod koji vrši stručni nadzor ili prosvjetna inspekcija utvrdi da nastavnik ne izvršava svoje dužnosti u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima i pravilima srednje škole.

Član 130.

U slučaju prestanka prava nastavnika da obavlja neposredan obrazovno-odgojni rad, srednja škola će takvog nastavnika rasporediti na druge poslove, odnosno radne zadatke koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Ako nastavnik kome je prestalo pravo da izvodi nastavu ne bude raspoređen na druge poslove, odnosno radne zadatke, ostaje u školi dok ne zasnje radni odnos u drugoj ustanovi, ili dok mu ne prestane radni odnos po drugom osnovu, ali najduže jednu godinu od dana prestanka prava na izvođenje nastave, nakon čega mu prestaje radni odnos u školi.

Za vrijeme dok se nalazi u školi, nastavniku pripadaju sva prava iz radnog odnosa.

Pravilima srednje škole utvrđuju se bliže odredbe o postupku za utvrđivanje izvršenja dužnosti nastavnika iz člana 125. ovog zakona.

VI. STRUČNI NADZOR

Član 131.

Nad organizovanjem i izvođenjem nastave i drugih oblika obrazovno-odgojnog rada i radom nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u svim srednjim školama, radi daljeg unapređenja obrazovno-odgojnog rada vrši se stručni nadzor.

Stručni nadzor obuhvata naročito:

- praćenje primjene i realizacije nastavnog plana i programa, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja, obima, oblika, metoda i postupaka obrazovno-odgojnog rada

- praćenje i ocjenjivanje rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi kao i rada direktora i pomoćnika direktora u srednjoj školi

- pružanje stručne pomoći u planiranju, programiranju i organizovanju obrazovno-odgojnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika, a posebno nadarenih učenika.

Član 132.

Stručni nadzor obavlja Pedagoški zavod.

Srednja škola je obavezna da omogući nesmetano vršenje stručnog nadzora i uvid u dokumentaciju i evidenciju koju vodi.

Član 133.

O obavljenom stručnom nadzoru podnosi se izvještaj nastavničkom vijeću i Upravnom odboru srednje škole, te Ministarstvu.

Na osnovu izvještaja o stručnom nadzoru, nastavničko vijeće srednje škole donosi ocjenu rada i napredovanja nastavnika, stručnog saradnika i saradnika.

Bliže odredbe o vršenju stručnog nadzora donosi ministar.

VII. UPRAVLJANJE SREDNJOM ŠKOLOM

Član 134.

Organ upravljanja u srednjoj školi je Upravni odbor, a organ rukovođenja je direktor srednje škole.

Organ kontrole poslovanja u srednjoj školi je Nadzorni odbor.

Član 135.

Srednjom školom upravlja Upravni odbor koji ima tri člana. Članove Upravnog odbora srednje škole imenuje i razrješava osnivač.

Jedna trećina članova Upravnog odbora imenuje se iz reda nastavnika, stručnih saradnika i ostalih radnika škole, jedna trećina iz reda roditelja, odnosno staratelja učenika, a jedna trećina su predstavnici osnivača.

Ako je osnivač srednje škole Skupština Kantona, članove Upravnog odbora srednje škole imenuje i razrješava u ime osnivača Vlada Kantona.

Prilikom imenovanja Upravnog odbora škole, Vlada Kantona je dužna voditi računa o ravnopravnoj zastupljenosti polova.

Članovi Upravnog odbora srednje škole imenuju se na period od četiri godine.

Po isteku perioda iz prethodnog stava, isto lice može biti ponovo imenovano za člana Upravnog odbora.

Direktor i pomoćnik direktora srednje škole ne mogu biti imenovani u Upravni odbor srednje škole.

Član 136.

Upravni odbor srednje škole, pored poslova utvrđenih zakonom, obavlja i slijedeće poslove:

- utvrđuje prijedlog upisa učenika u prvi razred
- odlučuje o prestanku prava nastavnika, stručnih saradnika i saradnika na dalji obrazovno-odgojni rad
- razmatra plan upisa učenika
- odlučuje o prigovoru roditelja, odnosno staratelja učenika na rad nastavnika i stručnih saradnika

- odlučuje o žalbama roditelja, odnosno staratelja učenika na odgojno disciplinsku mjeru

- odlučuje na prijedlog nastavničkog vijeća ili direktora o prigovoru nastavnika, stručnih saradnika i saradnika, izjavljenom na ocjenu o radu

- imenuje i razrješava direktora škole

- usvaja pravila srednje škole

- usmjerava, kontroliše i ocjenjuje rad direktora

- donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun

- usvaja izvještaj o finansijskom poslovanju

- donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i druge opšte akte škole

- odlučuje o prigovorima zaposlenika na odluke direktora o pravima i obavezama iz radnog odnosa

- rješava pitanja odnosa sa osnivačem

- odgovara osnivaču za rezultate rada srednje škole

- podnosi osnivaču najmanje jedanput godišnje izvještaj o finansijskom poslovanju

- vrši i druge poslove u skladu sa pravilima srednje škole.

Član 137.

Srednjom školom rukovodi direktor, koji se imenuje za vrijeme od četiri godine.

Isto lice može biti imenovano za direktora srednje škole najviše dva puta uzastopno.

Za direktora srednje škole može biti imenovano lice, koje pored opštih uslova ispunjava i uslove za nastavnika ili pedagoga škole, ima visoku stručnu spremu, VII stepen stručne spremlje i najmanje pet godina radnog iskustva u obrazovnoj ustanovi, te da se ističe organizacionim sposobnostima.

Član 138.

Direktora škole imenuje Upravni odbor srednje škole uz prethodnu saglasnost osnivača i prethodno pribavljeno stručno mišljenje Pedagoškog zavoda.

Prethodnu saglasnost za imenovanje direktora srednje škole, čiji je osnivač Skupština Kantona, daje Vlada Kantona na prijedlog ministra.

Izuzetno, u uslovima ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti, direktora srednje škole, čiji je osnivač Skupština Kantona, imenuje Vlada Kantona.

Ako direktor nije imenovan, Upravni odbor će bez konkursa imenovati vršioca dužnosti direktora iz reda nastavnika i stručnih saradnika u školi.

Vršilac dužnosti direktora ima sva prava i dužnosti direktora.

Vršilac dužnosti direktora može rukovoditi srednjom školom do imenovanja direktora, a najduže šest mjeseci od dana njegovog imenovanja.

Član 139.

Upravni odbor srednje škole raspisuje konkurs za direktora, koga objavljuje u javnim glasilima.

Kandidat za direktora srednje škole, uz prijavu na konkurs, dostavlja i svoj program razvoja škole za period na koji se imenuje.

Član 140.

Direktor srednje škole obavlja slijedeće poslove:

- rukovodi radom škole

- zastupa i predstavlja školu prema trećim licima i odgovara za zakonitost rada srednje škole

- predlaže program obrazovno-odgojnog rada i aktivnosti za njegovo unapređivanje istog u okviru godišnjeg programa rada i poduzima odgovarajuće mjere za njihovu realizaciju

- odlučuje o prijemu i raspoređivanju zaposlenika srednje škole na poslove i utvrđuje ocjenu o njihovom radu, u skladu sa opštim aktima škole

- podnosi izvještaj o uspjehu i postignutim rezultatima obrazovno-odgojnog rada Upravnom odboru škole, osnivaču i Pedagoškom zavodu koji vrši stručni nadzor

- odgovara Upravnom odboru za rezultate rada srednje škole

- izvršava odluke stručnih organa i organa upravljanja

- utvrđuje prijedlog unutrašnje organizacije i drugih opštih akata srednje škole

- odlučuje o pravima i obavezama radnika iz radnog odnosa u srednjoj školi

- podnosi Upravnom odboru izvještaj o finansijskom poslovanju

- vrši i druge poslove u skladu sa zakonom i pravilima srednje škole.

Član 141.

Upravni odbor srednje škole može razrješiti direktora srednje škole i prije isteka vremena na koje je imenovan:

- na zahtjev direktora

- ako utvrdi da je odgovoran za neuspješan rad ili nezakonit rad srednje škole

- u drugim slučajevima predviđenim zakonom ili pravilima srednje škole.

Član 142.

Prijedlog za prijevremeno razrješjenje direktora u postupku utvrđivanja odgovornosti za neuspješan rad ili nezakonit rad srednje škole, može dati osnivač, Vlada Kantona, Ministarstvo, Pedagoški zavod, predsjednik, odnosno član Upravnog odbora ili Nadzorni odbor.

Član 143.

Srednja škola, u kojoj se nastava organizuje u preko 16 odjeljenja, može na poslovima rukovođenja opštim aktom utvrditi poslove pomoćnika direktora.

Za pomoćnika direktora može biti imenovano lice koje ispunjava uslove za direktora škole iz člana 138. stav 3. ovog zakona.

Imenovanje pomoćnika direktora vrši Upravni odbor srednje škole, na prijedlog direktora škole iz reda nastavnika škole.

Postupak izbora pomoćnika direktora i ovlaštenja i dužnosti utvrđuju se pravilima srednje škole.

Član 144.

Nadzorni odbor srednje škole ima tri ili pet članova.

Predsjednika i članove Nadzornog odbora imenuje i razrješava osnivač.

Ako je osnivač srednje škole Skupština Kantona, predsjednika i članove Nadzornog odbora srednje škole imenuje i razrješava u ime osnivača Vlada Kantona.

Predsjednik i članovi Nadzornog odbora srednje škole imenuju se na period od četiri godine i mogu biti ponovo imenovani.

Jedan član Nadzornog odbora imenuje se iz reda stručnih radnika zaposlenih u srednjoj školi.

Broj članova Nadzornog odbora određuje Vlada Kantona.

Član 145.

Nadzorni odbor srednje škole:

- analizira izvještaje o poslovanju srednje škole

- vrši nadzor nad upotrebom sredstava za rad

- pregleda i kontroliše godišnji izvještaj o poslovanju i godišnji obračun

- pregleda i provjerava urednost i zakonitost vođenja poslovnih knjiga
- izvještava osnivača, Upravni odbor i direktora o rezultatima nadzora i
- vrši druge poslove u skladu sa zakonom i pravilima srednje škole.

VIII. STRUČNI ORGANI SREDNJE ŠKOLE

Član 146.

U srednjoj školi djeluju stručni organi:

- nastavničko (u gimnazijama profesorsko) vijeće, koje sačinjavaju nastavnici i stručni saradnici
- razredno vijeće
- stručni aktivni nastavnika određenih nastavnih oblasti.

Član 147.

Nastavničko vijeće je stručni organ, a obavlja slijedeće poslove i zadatke:

- stara se o organizovanju obrazovno-odgojnog rada u školi i preduzima mjere za unapređenje tog rada
- analizira uspjeh učenika i rad razrednih vijeća
- na prijedlog direktora određuje razrednike
- vrši izbor oblika nastave i, saglasno tome, vrši raspored učenika po odjeljenjima i podjelu predmeta na nastavnike, odnosno utvrđuje organizaciju nastave u (40-satnoj) radnoj sedmici
- odobrava učenicima završavanje dva razreda u toku jedne školske godine
- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i preduzima mjere za njegovo izvršenje
- obezbjeđuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature
- utvrđuje prijedlog i razmatra izvršenje godišnjeg programa rada srednje škole, rada stručnih organa, tijela i komisija
- utvrđuje program i prati realizaciju stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika
- analizira rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika i predlaže ocjenu o njihovom radu i unapređivanju
- vodi brigu o profesionalnoj orijentaciji učenika
- imenuje komisiju za polaganje ispita
- odobrava i organizuje polaganje prijemnih ispita, mature, odnosno završnog ispita koji se obavlja u školi u skladu sa ovim zakonom, te razmatra i usvaja izvještaje o ispitima
- donosi odluku o poništavanju ispita
- stara se o zajednici učenika škole
- razmatra izvještaje o izvršenom stručnom nadzoru, po potrebi inspekcijском pregledu, preduzima odgovarajuće mjere i vodi brigu o izvršavanju tih mjera i
- obavlja i druge poslove predviđene zakonom i pravilima škole.

Radom nastavničkog vijeća rukovodi direktor srednje škole ili stručno lice koje on odredi, ako opštim aktom srednje škole nije drugačije utvrđeno.

Član 148.

Razredno vijeće obavlja slijedeće poslove i zadatke:

- analizira uspjeh učenika i rad nastavnika u odjeljenju
- neposredno radi na profesionalnoj orijentaciji učenika
- predlaže oblike nastave koji će se primjenjivati u odjeljenjima u cjelini i za pojedine grupe učenika, ili učenika pojedinačno
- usklađuje rad nastavnika u obrazovno-odgojnom procesu
- utvrđuje zaključne ocjene

- analizira rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika i predlaže mjere za unapređenje obrazovno-odgojnog rada u odjeljenju i
- vrši i druge poslove utvrđene zakonom i pravilima srednje škole.

Član 149.

Bliže odredbe o radu stručnih organa i razrednika sadrže pravila srednje škole.

IX. DOMOVI UČENIKA

Član 150.

Odredbe ovog zakona o statusu, osnivanju, radu i prestanku rada, posebnom društvenom interesu, javnosti rada, godišnjem programu rada i izvještaju, nadzoru nad radom, o upisu, pravima i obavezama učenika, o izboru, ocjenjivanju i napredovanju odgajatelja, stručnih saradnika i saradnika, organu rukovođenja, organu upravljanja i vođenju dokumentacije i evidencije odnosi se i na domove učenika u kojima se obezbjeđuje odgoj i obrazovanje, smještaj i ishrana, kulturna djelatnost, fizička rekreacija i zadovoljavanje drugih potreba učenika srednjih škola.

Član 151.

Za osnivanje doma učenika osnivač je dužan da, pored opštih uslova, utvrđenih ovim zakonom, obezbijedi sredstva i uslove u skladu sa Pedagoškim standardima i Normativima higijensko-tehničkih i prostornih uslova za rad doma učenika.

Pedagoške standarde i normative iz prethodnog stava donosi Ministarstvo.

Član 152.

Dom učenika ima pravila koja donosi Upravni odbor doma učenika.

Programom odgojno-obrazovnog rada utvrđuju se poslovi, ciljevi, zadaci i sadržaji, vrsta i obim odgojno-obrazovne aktivnosti u domu učenika.

Jedinstven program odgojno-obrazovnog rada za sve vrste domova učenika donosi ministar.

Član 153.

Stručni organ doma učenika je pedagoško vijeće, koje sačinjavaju svi odgajatelji, stručni saradnici i saradnici doma učenika.

Dom učenika može imati i druge stručne organe, koje obrazuje, u zavisnosti od svojih potreba, u skladu sa pravilima doma.

Bliže odredbe o sadržaju i načinu rada stručnih organa doma učenika sadrže pravila doma učenika.

Član 154.

Za odgajatelja u domu učenika može biti izabrano lice koje ispunjava uslove za nastavnike, pedagoge ili psihologe u srednjoj školi sa završenim VII stepenom stručne spreme.

Član 155.

Za direktora doma učenika može biti imenovano lice koje, pored opštih uslova, ispunjava uslove za odgajatelja u domu učenika i ima visoku stručnu spremu - VII stepen stručne spreme i koje se ističe organizacionim sposobnostima.

Direktora doma učenika imenuje Upravni odbor doma učenika, nakon provedenog konkursa i uz saglasnost osnivača i stručno mišljenje Pedagoškog zavoda koji vrši stručni nadzor.

Direktor doma učenika imenuje se na četiri godine s pravom ponovnog imenovanja.

Član 156.

Upravni odbor doma učenika raspisuje konkurs za direktora doma, koji se objavljuje u javnim glasilima.

Konkurs za direktora doma sadrži uslove iz ovog zakona i pravila doma učenika.

Član 157.

Dom učenika ima pravila doma učenika, koja donosi Upravni odbor.

Pravila doma učenika, pored odredaba utvrđenih ovim zakonom, sadrže i odredbe koje se odnose na:

- stručno usavršavanje odgajatelja, stručnih saradnika i saradnika doma učenika

- saradnju doma učenika sa srednjim školama i drugim odgovarajućim ustanovama

- način upisa i prijema u dom učenika

- zdravstvenu zaštitu učenika u domu

- druga pitanja kojima se posebno reguliše rad u domu.

Bliže propise o radu doma učenika donosi ministar.

X. POTREBE I INTERESI KANTONA U SREDNJEM OBRAZOVANJU

Član 158.

Potrebe i interesi Kantona u srednjem obrazovanju i odgoju, u smislu ovog zakona, su:

- organizovanje opšteg i stručnog obrazovanja na dostignućima savremene nauke, tehnologije i društvenog razvoja za sticanje znanja i vještina za rad i nastavak obrazovanja

- unapređivanje djelatnosti srednjeg obrazovanja i osiguravanje uslova rada prema zahtjevima nastavnih planova i programa

- obezbjeđivanje dostupnosti srednjeg obrazovanja prema sposobnostima i mogućnostima učenika, a posebno nadarenih učenika koji postižu natprosječne rezultate

- stipendiranje redovnih učenika

- izdavanje školskih udžbenika i priručnika.

Član 159.

Srednja škola stiče sredstva za rad iz sredstava osnivača, budžeta Kantona, sredstava fonda, od naknade za obavljanje intelektualnih, obrazovnih i drugih usluga, od ličnog učešća korisnika usluga, prodajom materijalnih dobara i iz drugih izvora, pod uslovima određenim zakonom ili aktom o osnivanju srednje škole.

XI. KAZNENE ODREDBE

Član 160.

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 KM kaznit će se za prekršaj srednja škola, ako:

1. otpočne sa radom prije nego što ispuni uslove za rad (član 15. i 16. ovog zakona);

2. izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu o završenom razredu, odnosno obrazovanju prije upisa u Registar srednjih škola (član 17. ovog zakona);

3. bez odobrenja Ministarstva prekine nastavu (član 17. ovog zakona);

4. organizuje rad specijalnog odjeljenja ili odjeljenja muzičke škole i počne sa radom prije nego što ispuni uslove za rad (član 18. ovog zakona);

5. organizuje manifestaciju u srednjoj školi suprotno odredbama člana 37. stav 2. ovog zakona;

6. ne upotrebljava školske udžbenike u skladu sa članom 44. ovog zakona;

7. obavi dopunske popravne, razredne i matuske ispite suprotno propisu donesenom na osnovu člana 106. ovog zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stava kaznit će se i odgovorno lice novčanom kaznom od 400 do 1.500 KM.

Član 161.

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj srednja škola, ako:

1. učenici u toku dana, odnosno sedmice imaju veći broj od broja nastavnih sati utvrđenih članom 33. ovog zakona;

2. ne realizuje godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom i programom (član 34. ovog zakona);

3. ne donese godišnji program rada za tekuću školsku godinu (član 37. ovog zakona);

4. organizuje eksperimentalnu nastavu suprotno članu 42. ovog zakona;

5. vrši vrednovanje rada, sistemsko praćenje razvoja učenika i usmjeravanja učenika suprotno članovima 93., 94. i 96. ovog zakona;

6. ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju obrazovno-odgojne djelatnosti u skladu sa članom 105. ovog zakona;

7. ne vrši ljekarski pregled zaposlenika srednje škole u skladu sa članom 120. ovog zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stava kaznit će se i odgovorno lice u srednjoj školi novčanom kaznom od 300 do 1.000 KM.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 162.

Sve srednje škole dužne su ispuniti uslove iz članova 15. i 16. ovog zakona i, u skladu sa članom 17. ovog zakona, upisati se u Registar srednjih škola u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 163.

Postojeće srednje škole koje obezbjeđuju uslove za realizovanje nastavnog plana i programa srednje škole, mogu izvršiti upis učenika u I razred po odredbama ovog zakona od školske 1996/97. godine.

Postojeće srednje škole dužne su da usklade svoju organizaciju, djelatnost i pravila sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 164.

Učenici koji su započeli obrazovanje po nastavnim planovima i programima u skladu sa Zakonom o srednjoj školi ("Službeni list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine", br. 39/90 i "Službeni list Republike Bosne i Hercegovine", br. 3/93, 24/93 i 13/94) imaju pravo da završe svoje obrazovanje po tim nastavnim planovima i programima, a najduže dvije godine nakon okončanog obrazovanja posljednje generacije u toj školi.

Član 165.

Skupština Kantona donijet će dugoročni plan, predviđen članom 10. ovog zakona, u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 166.

Skupština Kantona preuzima prava i obaveze osnivača prema postojećim srednjim školama i domovima učenika, koji imaju status javne ustanove, počev od stupanja na snagu ovog zakona.

Skupština Kantona će u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona urediti imovinsko-pravne i druge odnose iz stava 1. ovog člana.

Član 167.

Ministar će donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona bliže propise o:

- postupku utvrđivanja uslova, sadržaju i načinu vođenja Registra srednjih škola (članovi 16. i 17. ovog zakona)
- osnivanju i radu eksperimentalnih škola (član 42. ovog zakona)
- sadržaju i načinu polaganja prijemnih ispita i mature u gimnaziji i srednjoj tehničkoj i srodnoj školi, te sadržaju i načinu polaganja završnog ispita u srednjim stručnim školama (članovi 50., 62., 69. i 70. ovog zakona)
- participaciji troškova obrazovanja u srednjim školama
- sadržaju svjedodžbe, odnosno diplome, učeničke knjižice
- indeksa i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u srednjoj školi
- programu i načinu polaganja i organizovanju stručnog ispita, oblicima, načinu i programu stručnog usavršavanja kao i vođenju evidencije o stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u srednjoj školi
- postupku ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika, ocjenama, sticanju zvanja na osnovu ocjenjivanja i vođenju dokumentacije o njihovom radu
- vršenju stručnog nadzora
- radu doma učenika.

Član 168.

Pedagoški zavod će donijeti metodologiju izrade godišnjeg programa rada srednje škole, načela organizovanja ekskurzije i logorovanja, program profesionalne orijentacije učenika i program odgojno-obrazovnog rada domova učenika u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 169.

Ministarstvo će donijeti:

1. nastavne planove i programe za sve vrste škola, predviđene ovim zakonom;
 2. pedagoške standarde za sve vrste srednjih škola;
 3. normative školskog prostora, opreme i nastavnih sredstava: za gimnazije, umjetničke škole, vjerske škole, tehničke i srodne škole, stručne škole i specijalnu srednju školu;
 4. normativ higijensko-tehničkih uslova za rad domova učenika.
- Do donošenja akata iz prethodnog stava ovog člana, koristiće se postojeći nastavni planovi i programi.

Član 170.

Zatečeni nastavnici sa završenim V i VII stepenom stručne spremlje, koji su stekli pravo na izvođenje nastave u srednjim školama po odgovarajućem nastavnom planu i programu donesenom na osnovu Zakona o srednjoj školi ("Službeni list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine", br. 39/90 i "Službeni list Republike Bosne i Hercegovine", br. 3/93, 24/93 i 13/94) mogu izvoditi nastavu iz odgovarajućih predmeta i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Član 171.

Zatečeni odgajatelji u domu učenika sa završenim VI stepenom stručne spremlje, koji su na osnovu Zakona o srednjoj školi ("Službeni list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine", br. 39/90 i "Službeni list Republike Bosne i Hercegovine", br. 3/93, 24/93 i 13/94) stekli uslove za samostalan odgojno-obrazovni rad, mogu vršiti poslove i radne zadatke odgajatelja u domu učenika i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Član 172.

Zatečeni nastavnici srednje škole sa 15 i više godina radnog iskustva u nastavi, koji se ističu svojim stručnim i pedagoškim radom i koji su ocijenjeni najvišom ocjenom, mogu brže napredovati, odnosno steći nastavničko zvanje, utvrđeno posebnim propisom koji proizilazi iz ovog zakona.

Član 173.

Odredbe članova 48., 58., 62., 82. i 95. primjenjuju se od školske 2002/2003. godine.

Član 174.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi na području Tuzlanskog kantona Zakon o srednjoj školi ("Službeni list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine", br. 39/90 i "Službeni list Republike Bosne i Hercegovine", br. 3/93, 24/93 i 13/94).

Član 175.

Prečišćeni tekst Zakona o srednjoj školi obuhvata: Zakon o srednjoj školi ("Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona", br. 4/96), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi ("Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona", br. 9/97), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi ("Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona", br. 5/98), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 9/99) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 3/02), u kojima je označen dan stupanja na snagu tih zakona.

194

Na temelju članka 43. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 3/02) i članka 71. stavak 1. Poslovnika Sabora Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 16/00 i 13/01), Zakonodavno-pravno povjerenstvo Sabora Tuzlanskog kantona, na sjednici od 1. 7. 2002. godine, utvrdilo je prečišćeni tekst Zakona o srednjoj školi.

Broj: 01-02-311-3/02

Predsjednik

1. srpanj 2002. godine

Zakonodavno-pravno povjerenstva

Tuzla

Sabora Tuzlanskog kantona

Dževad Mujkić

ZAKON

O SREDNJOJ ŠKOLI (PREČIŠĆENI TEKST)

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuje se obavljanje djelatnosti srednje naobrazbe, osnutak, ustrojstvo i financiranje rada srednje škole,

organiziranje i izvođenje obrazovno-odgojnog rada u srednjoj školi, način imenovanja i mjerodavnost organa srednje škole, status nastavnika, stručnih suradnika i suradnika, status učenika i druga pitanja u svezi sa obavljanjem djelatnosti srednje naobrazbe.

Članak 2.

Djelatnost srednje naobrazbe, sukladno ovom zakonu, obavlja srednja škola.

Srednja škola je ustanova u kojoj se vrši srednja naobrazba i odgoj učenika koji su završili osnovnu školu.

Srednja škola ima status pravne osobe.

Članak 3.

U srednjoj školi nastava se izvodi na službenim jezicima Tuzlanskog kantona.

Članak 4.

Kada u srednjoj školi ima najmanje 30 učenika pripadnika etničke zajednice, za njih se u školi organizira i nastava jezika etničke zajednice.

U srednjoj školi, u kojoj se obrazuju učenici pripadnici samo jedne etničke zajednice, cjelokupna nastava se izvodi na jeziku te etničke zajednice, uz obvezno savladavanje nastave jezika iz članka 3. ovog zakona.

Članak 5.

Strani državljani i osobe bez državljanstva imaju pravo da stječu srednju naobrazbu i odgoj na području Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton) po odredbama ovog zakona sukladno konvencijama, ugovorima i sporazumima koje je Bosna i Hercegovina zaključila sa drugim državama ili međunarodnim organizacijama.

Članak 6.

Srednja naobrazba i odgoj je djelatnost od posebnog društvenog interesa.

Članak 7.

Razvoj djelatnosti srednje naobrazbe i odgoja utvrđuje se dugoročnim programom razvoja srednje naobrazbe i odgoja (u daljem tekstu: Dugoročni program), koji donosi Sabor Kantona.

Dugoročnim programom iz stavka 1. ovog članka, naročito se utvrđuje obim potreba za naobrazbom i odgojem određenog profila kadrova, kao i vrsta i broj ustanova srednje naobrazbe i odgoja.

Članak 8.

Srednju školu može osnovati domaća i strana pravna i fizička osoba u svim oblicima svojine, sukladno ovom zakonu i Dugoročnom programu.

Srednju školu za vjerske službenike može osnovati vjerska zajednica.

Srednju školu kao javnu ustanovu osniva Sabor Kantona i općinsko vijeće, kada osigura sredstva za osnutak i rad srednje škole.

Iznimno, srednju školu kao javnu ustanovu može osnovati vjerska zajednica samostalno ili sa drugom pravnom ili fizičkom osobom, kada Sabor Kantona ocijeni da za osnutak srednje škole postoji javni interes.

Članak 9.

Srednju školu mogu osnovati dva ili više osnivača.

Ako srednju školu osnivaju dva ili više osnivača, njihova međusobna prava, obveze i odgovornosti uređuju se ugovorom.

Članak 10.

Aktom o osnutku srednje škole utvrđuje se naziv, djelokrug rada i druga pitanja od značaja za rad srednje škole.

Prije donošenja akta o osnutku srednje škole koja nema status javne ustanove, osnivač mora pribaviti suglasnost Ministarstva naobrazbe, znanosti, kulture i športa Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

II. OSNUTAK, RAD I PRESTANAK RADA SREDNJE ŠKOLE

Članak 11.

Srednje škole na području Kantona osnivaju se i rade sukladno Pedagoškim standardima za srednju naobrazbu i odgoj (u daljem tekstu: Pedagoški standardi) i Normativima školskog prostora, opreme i nastavnih sredstava (u daljem tekstu: Normativi).

Osnivač srednje škole osigurava sredstva potrebna za osnutak i rad srednje škole sukladno Pedagoškim standardima i Normativima.

Sabor Kantona osigurava sredstva potrebna za osnutak i rad srednje škole kao javne ustanove, osim kada srednju školu kao javnu ustanovu osniva općinsko vijeće.

Članak 12.

Pedagoške standarde i Normative iz članka 11. ovog zakona donosi ministar naobrazbe, znanosti, kulture i športa (u daljem tekstu: ministar), a nakon obavljene javne rasprave.

Članak 13.

Prije donošenja akta o osnutku srednje škole kao javne ustanove, osnivač usvaja elaborat o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnutka srednje škole (u daljem tekstu: Elaborat).

Elaborat obvezno sadrži: potrebe društva za naobrazbom određenog stručnog zvanja ili zanimanja, dužinu trajanja naobrazbe, profil i stupanj stručne spreme koji se stječu po završetku naobrazbe, opće i posebne uvjete po Pedagoškim standardima i odgovarajućim normativima i sredstva potrebna za ispunjavanje uvjeta.

Članak 14.

Osnivač je dužan da prilikom osnutka srednje škole formira povjerenstvo koje će, sukladno ovom zakonu, izvršiti pripreme za početak rada.

Kod osnutka srednje škole kao javne ustanove, povjerenstvo u ime osnivača imenuje Ministarstvo.

Članak 15.

Srednja škola se može osnovati ako ima:

- dovoljan broj odjeljenja sukladno Pedagoškim standardima
- odgovarajući stručni nastavni kadar sukladno nastavnim planovima i programima
- sredstva za ostvarivanje odgovarajućeg nastavnog plana i programa
- školske prostorije, opremu i nastavna sredstva sukladno odgovarajućim normativima.

Broj učenika u odjeljenjima i grupama i stručnih zvanja i zanimanja u okviru kojih se ostvaruje naobrazba i odgoj u srednjoj školi, utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Članak 16.

Srednja škola može početi sa radom kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uvjeti predviđeni odredbama ovog zakona.

Provjeravanje uvjeta, iz stavka 1. ovog članka, Ministarstvo vrši sukladno propisima koji uređuju upravni postupak.

Novoosnovana srednja škola počinje sa radom početkom školske godine.

Uvođenje novog nastavnog plana i programa, odnosno proširivanje djelatnosti ili promjena naobrazbe i odgoja u okviru rada srednje škole zahtijeva utvrđivanje odgovarajućih uvjeta rada, sukladno članku 15. stavak 1. ovog zakona.

Članak 17.

Pored upisa u sudski registar, srednja škola koja ispunjava uvjete za rad, upisuje se u Registar srednjih škola, koji vodi Ministarstvo.

Škola upisana u Registar srednjih škola može izdavati svjedodžbe i druge javne isprave o završetku naobrazbe, odnosno pojedinih razreda i oblika naobrazbe.

Srednja škola briše se iz Registra srednjih škola kada prestane ispunjavati uvjete propisane ovim zakonom.

Popis verificiranih srednjih škola objavljuje se u "Službenim novinama Tuzlanskog kantona".

Bliže propise o postupku utvrđivanja uvjeta i o sadržajima i načinu vođenja Registra srednjih škola donosi ministar.

Članak 18.

U ovisnosti od uvjeta, mogućnosti i potreba, u srednjoj školi može se organizirati izvođenje obrazovno-odgojnog rada srednje naobrazbe u specijalnim odjeljenjima srednje škole i odjeljenjima umjetničke škole, po odgovarajućim programima.

Odjeljenja iz prethodnog stavka mogu početi sa radom kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uvjeti rada sukladno ovom zakonu.

Članak 19.

Srednja škola može proširiti ili promijeniti djelatnosti, kao i vršiti statusne promjene: spajanje, pripajanje, podjelu i izdvajanje.

Proširivanje ili promjena djelatnosti, kao i statusne promjene srednje škole, koje se odnose na obrazovno-odgojni rad, važe od početka naredne školske godine.

Odluku iz stavka 1. ovog članka donosi osnivač.

Članak 20.

Srednja škola može organizirati obrazovno-odgojni rad, po odgovarajućem programu srednje škole i izvan svog sjedišta ukoliko u tom mjestu nema srednje škole takve vrste.

Za organiziranje obrazovno-odgojnog rada iz stavka 1. ovog članka, srednja škola je dužna prethodno pribaviti suglasnost Ministarstva.

Obrazovno-odgojni rad iz stavka 1. ovog članka, može otpočeti kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uvjeti za rad, sukladno ovom zakonu.

Članak 21.

Druga država ili kanton može organizirati rad odjeljenja srednje naobrazbe i odgoja na teritoriji Kantona, sukladno ovom zakonu.

Rad odjeljenja srednje škole iz prethodnog stavka, vrši se po nastavnim planovima i programima koje su donijeli organi druge države, odnosno kantona mjerodavni za poslove naobrazbe, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Odjeljenja koja organiziraju srednje škole iz drugih država i kantona mogu početi sa radom tek kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uvjeti propisani ovim zakonom.

Članak 22.

Rad srednje škole je javan.

Srednja škola ima pečat, sukladno aktu o osnutku te škole.

Srednja škola, čiji je osnivač ili prema kojoj je prava osnivača preuzeo Sabor Kantona, ima pečat sa grbom Tuzlanskog kantona.

Članak 23.

Srednja škola prestaje sa radom ako ne ispunjava uvjete potrebne za rad propisane ovim zakonom i zadatke radi kojih je osnovana ili ako ne postoji potreba za njenim daljim radom.

Akt o prestanku rada srednje škole donosi osnivač.

Kada Ministarstvo utvrdi da srednja škola ne ispunjava uvjete koji su propisani ovim zakonom, odrediće rok u kojem osnivač mora otkloniti utvrđene nedostatke.

Ukoliko nedostaci ne budu otklonjeni, Ministarstvo će predložiti osnivaču da donese akt o prestanku rada škole.

Ako osnivač srednje škole u roku od 3 mjeseca od dana podnošenja prijedloga iz stavka 4. ovog članka ne donese akt o prestanku rada srednje škole, Ministarstvo donosi rješenje o prestanku rada srednje škole, i provodi postupak brisanja te škole iz Registra srednjih škola.

Ako se Sabor Kantona, kao osnivač srednje škole, ne izjasni o prijedlogu iz stavka 4. ovog članka u roku od tri mjeseca, Ministarstvo donosi akt o prekidu rada u srednjoj školi, koji je privremenog karaktera i važi do konačne odluke Sabora Kantona.

Aktom o prestanku, odnosno prekidu rada srednje škole, odredit će se rok prestanka, odnosno prekida rada srednje škole, koji ne može biti prije završetka tekuće školske godine.

U slučaju prestanka, odnosno prekida rada srednje škole, osnivač je dužan da učenicima omogući nastavak i završavanje započete naobrazbe, koja traje najduže dvije godine po okončanju naobrazbe posljednje generacije redovitih učenika.

Akt o prestanku rada srednje škole objavljuje se u "Službenim novinama Tuzlanskog kantona".

Članak 24.

Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje vrši Ministarstvo.

Članak 25.

Na osnutak, rad i prestanak rada srednje škole primjenjuju se opći propisi o ustanovama, ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano.

III. OBRAZOVNO-ODGOJNI RAD SREDNJE ŠKOLE

1. Zajedničke odredbe

Članak 26.

U srednjoj školi obrazuju se:

- redoviti učenici normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja, talentirani učenici i učenici sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju

- osobe koje žele da se stručno usavršavaju, dopunski obrazuju i stručno usavršavaju putem raznih oblika naobrazbe.

Članak 27.

Nastavnim planom i programom odgovarajuće srednje škole (u daljem tekstu: nastavni plan i program), utvrđuju se ciljevi i zadaci, sadržaj i vrsta, obim i trajanje naobrazbe u srednjoj školi.

Nastavnim planom i programom utvrđuju se oblici rada.

Članak 28.

Nastavnim planom i programom za svaku vrstu srednje škole utvrđuje se, u zavisnosti od vrste naobrazbe, odnos općeobrazovnog, stručno-teorijskog i praktičnog dijela programa.

Nastavnim planom i programom utvrđuje se i fond nastavnih sati i odgovarajući programski sadržaji dodatne naobrazbe za talentirane učenike.

Članak 29.

Sastavni dio nastavnog plana i programa srednje naobrazbe i odgoja za svaku vrstu škole, skupinu nastavnih predmeta, odnosno predmet čine i specifični sadržaji, čiji obim ne može biti veći od 20% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program.

Specifične sadržaje iz stavka 1. ovog članka, utvrđuje Upravni odbor srednje škole, na prijedlog osnivača, najmanje 30 učenika, odnosno njihovih roditelja ili staratelja ili nastavničkog vijeća srednje škole, uz suglasnost Ministarstva, koja se daje na temelju prethodno pribavljenog mišljenja Pedagoškog zavoda Tuzla (u daljem tekstu: Pedagoški zavod).

Iznimno, u vjerskim školama, specifični sadržaji iz stavka 1. ovog članka mogu biti i veći od 20% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program, ali ne veći od 35%.

Članak 30.

Nastavni plan i program donosi Ministarstvo, nakon provedene javne rasprave i uz stručno mišljenje Pedagoškog zavoda.

Članak 31.

Školska godina traje od 1. rujna tekuće do 31. kolovoza naredne kalendarske godine.

Nastava se ostvaruje po polugodištima i traje 37 radnih tjedana, s tim da se nastavnici programske sadržaje realiziraju u okviru 35 nastavnih tjedana.

Nastava u završnom razredu srednje škole traje 32 radna tjedna, s tim da programski sadržaji realiziraju u okviru 30 radnih tjedana.

Razlika u broju radnih i nastavnih tjedana koristi se za realiziranje posebnih programskih sadržaja, obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnu i športsku djelatnost škole planiranim godišnjim programom rada i kalendarom u razrednoj knjizi.

Nastava u prvom polugodištu počinje prvog ponedjeljka u rujnu.

Zimski odmor za učenike traje tri tjedna nakon završetka prvog polugodišta, a ljetnji odmor traje od završetka drugog polugodišta do početka naredne školske godine.

Srednja škola može odrediti da se dio zimskog odmora za učenike koristi u tijeku prvog ili drugog polugodišta.

Srednja škola ostvaruje nastavu u petodnevnom radnom tjednu.

Iznimno, srednja škola može u okviru jedne radne subote u tijeku mjeseca organizirati dodatnu i dopunsku nastavu, rad sekcija i učeničkih organizacija.

Članak 32.

Nastavni sat općeobrazovne, stručno-teorijske i praktične nastave u srednjoj školi traje 45 minuta, a nastavni sat praktične nastave u poduzećima i drugim pravnim subjektima traje 60 minuta.

Članak 33.

Ukupno opterećenje učenika nastavom i ostalim vidovima neposrednog odgojno-obrazovnog rada ne može iznositi više od 35 sati tjedno, s tim što u tijeku dana učenik ne može imati više od 7 sati.

Članak 34.

Srednja škola je dužna ostvariti godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom i programom.

Ako se utvrdi da srednja škola nije ostvarila godišnji fond nastavnih sati u okviru predviđenog broja nastavnih tjedana, produžiti će nastavu dok se ne ostvari godišnji fond nastavnih sati.

Srednja škola koja ne ostvari predviđeni godišnji fond nastavnih sati ne može izdati svjedodžbu o završenom razredu, odnosno naobrazbi.

Članak 35.

Obrazovno-odgojni rad ne može se prekidati u tijeku polugodišta, odnosno školske godine, osim zbog elementarnih nepogoda, epidemije i drugih naročito opravdanih razloga, a po odluci Ministarstva.

Članak 36.

Ministarstvo može odobriti, zavisno od klimatskih ili drugih uvjeta produžetak zimskog odmora, a najduže jedan tjedan, s tim da u tijeku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih sati, predviđen nastavnim planom.

Završetak prvog polugodišta i trajanje zimskog odmora za učenike srednjih škola na području jedne općine, mora biti istodobno.

Članak 37.

Rad srednje škole u tijeku školske godine utvrđuje se godišnjim programom rada, koji sadrži oblik i raspored obrazovno-odgojnog rada, njegov opseg i sadržaj, sukladno metodologiji koju za svaki tip srednje škole utvrđuje Pedagoški zavod.

Srednja škola može organizirati manifestaciju, koja je utvrđena godišnjim programom rada, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Godišnji program rada srednje škole donosi Upravni odbor, na prijedlog nastavničkog vijeća do 30. rujna za tekuću školsku godinu.

Srednja škola dostavlja godišnji program rada osnivaču i Pedagoškom zavodu.

Članak 38.

Izleti, stručne posjete, ekskurzije i logorovanja, predviđena godišnjim programom rada srednje škole, računaju se u radne dane.

Ekskurzije i logorovanja organiziraju se i izvode sukladno načelima, koja utvrđuje Pedagoški zavod, sukladno programu rada iz stavka 1. ovog članka.

Članak 39.

U srednjoj školi organiziraju se slobodne aktivnosti učenika, uključivanjem u razne oblike rada, a zasnivaju se na dobrovoljnom izjašnjavanju učenika.

Zadaci i programski sadržaji slobodnih aktivnosti utvrđuju se godišnjim programom rada i pravilima srednje škole, sukladno Pedagoškim standardima.

Članak 40.

Slobodne aktivnosti učenika ostvaruju se putem društava, sekcija, klubova, družina, skupina, učeničkih zadruga i drugih oblika.

Učeničku zadrugu može organizirati najmanje 30 učenika srednje škole.

Sredstva učeničke zadruge i sredstva ostvarena praktičnim radom učenika u školskim radionicama ne ulaze ukupan prihod srednje škole i na njih se ne plaćaju porezi i doprinosi utvrđeni posebnim zakonom.

Članak 41.

U srednjoj školi nije dozvoljeno političko organiziranje i djelovanje.

Članak 42.

Radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada, Ministarstvo može jednu ili više srednjih škola proglasiti eksperimentalnom ili osnovati eksperimentalnu srednju školu.

Za eksperimentalnu srednju školu može se donijeti odluka o odstupanju od odredaba ovog zakona u primjeni nastavne norme, dnevnog i tjednog opterećenja učenika nastavnim satima, načinu ocjenjivanja znanja, organiziranja odjeljenja i primjene nastavnog plana i programa.

Osnutak i rad eksperimentalne srednje škole i proglašenje postojećih škola eksperimentalnim, uređuje se bližim propisom, koji donosi ministar.

Članak 43.

U gradu Tuzla, gdje se obrazuju nastavnici i gdje polažu stručni ispit nastavnici, stručni suradnici i suradnici osnovnih i srednjih škola, te predškolskih organizacija, na prijedlog fakulteta, određuje se srednja škola za izvođenje pedagoško-metodičke prakse studenata-vježbaonica.

Uvjeti obavljanja pedagoško-metodičke prakse u vježbaonici reguliraju se bližim propisom, koji donosi ministar.

Članak 44.

U srednjoj školi uporabljiva se školski udžbenik, kojeg odobrava Ministarstvo.

U srednjoj školi, pored udžbenika, koristi se zbirka zadataka, priručnik, radna teka i druga literatura koja zamjenjuje udžbenik, a koja je izrađena sukladno koncepciji udžbenika.

Članak 45.

Pravila srednje škole sadrže odredbe koje se odnose na: naziv i sjedište srednje škole, osnivača srednje škole, obveze srednje škole prema osnivaču, djelatnost srednje škole, način i uvjete obavljanja djelatnosti, odnos prema korisnicima usluga, statusne promjene, način stjecanja i raspoređivanja sredstava za rad, utvrđivanje vrste i oblika organiziranja odgojno-obrazovnog rada, utvrđivanje oblika i načina izvanredne naobrazbe učenika, uvjete za prijam nastavnika, stručnih suradnika i suradnika, način donošenja pravila o kućnom redu, način ostvarivanja suradnje škole sa roditeljima, odnosno starateljima učenika, način organiziranja izvođenja praktične nastave sa proizvodnim radom, rada u školskim radionicama za praktičnu nastavu, stjecanje i raspoređivanje sredstava,

postupak i utvrđivanje specifičnih sadržaja u okviru nastavnih planova i programa, organiziranje ferijalne prakse, organiziranje rada učeničkih zadruga u školi, postupak stručnog usavršavanja nastavnika, vrednovanje rada nastavnika, ocjenjivanje i postupak stjecanja višeg stručnog zvanja, broj članova Upravnog odbora, postupak imenovanja i razrješenja ravnatelja, stručne organe škole i njihove mjerodavnosti, opće akte i način njihovog donošenja, osobe ovlaštene da pored ravnatelja zastupaju školu i njihova ovlaštenja i odgovornosti, način ostvarivanja javnosti rada, ostvarivanje prava, obveza i odgovornosti djelatnika srednje škole i druga pitanja od značaja za rad srednje škole.

Članak 46.

Na području Kantona mogu se osnovati slijedeće srednje škole:

- Gimnazija u kojoj se, pored općeobrazovnog programa, ostvaruju i posebni programi prema tipu gimnazije
- Srednja umjetnička škola u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruje i program iz oblasti glazbene i baletske umjetnosti
- Srednja tehnička i srodna škola IV stupnja stručnog zvanja, odgovarajuće struke
- Srednja stručna škola u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruje stručni program III i IV stupnja stručne spreme, te stječu zanimanja odgovarajuće struke
- Srednja škola za učenike sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju, u kojoj se ostvaruju stručni, posebno prilagođeni programi za naobrazbu učenika sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju
- Srednja škola za vjerske službenike u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruje i poseban program za naobrazbu vjerskih službenika
- Mješovita srednja škola u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruje i program srednje tehničke i srodne škole i srednje stručne škole.

U srednjoj školi, pored realiziranja programa općeobrazovnog i odgovarajućeg stručnog dijela, iz stavka 1. ovog članka mogu se realizirati i programi dopunske naobrazbe i stručnog usavršavanja.

2. Gimnazija

Članak 47.

Gimnazija je škola suvremene opće četvorogodišnje naobrazbe za nastavak naobrazbe na visokoškolskim ustanovama.

U gimnaziji se obrazuju redoviti učenici po općeobrazovnim i programima prema tipu gimnazije.

Iznimno, u gimnaziji se mogu obrazovati i izvanredni učenici uz suglasnost Ministarstva.

U gimnaziji se mogu ostvariti obrazovni programi za slijedeće tipove gimnazije:

- opća gimnazija
- jezička gimnazija
- prirodno-matematička gimnazija
- matematičko-informatička gimnazija
- športska gimnazija
- pedagoška gimnazija
- gimnazija primijenjenih umjetnosti.

Članak 48.

U gimnaziju se mogu upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovitu osnovnu naobrazbu i odgoj.

Upis se vrši na temelju uspjeha učenika u četiri završna razreda osnovne škole iz svih nastavnih predmeta, posebnog bodovanja dodatne naobrazbe za talentirane učenike i usmjerenja na temelju profesionalne orijentacije.

Članak 49.

Na završetku naobrazbe u gimnaziji polaže se matura po jedinstvenom programu utvrđenom za ove tipove škole.

U gimnaziji se može organizirati polaganje međunarodne mature.

Članak 50.

Bliže propise o sadržaju i načinu polaganja prijemnog ispita mature u gimnaziji donosi ministar.

Članak 51.

U gimnaziji se ne može vršiti istodobno naobrazba po programu druge vrste srednje škole.

3. Umjetnička škola

Članak 52.

U umjetničkoj školi obrazuju se redoviti i izvanredni učenici po općeobrazovnom programu iz oblasti glazbene i baletske umjetnosti u trajanju od četiri godine za stjecanje odgovarajućeg umjetničkog zvanja i za nastavak naobrazbe na visokoškolskim ustanovama.

Nastavnim planom i programom umjetničke škole utvrđuje se odnos općeobrazovnog dijela i dijela programa za naobrazbu iz određene oblasti umjetnosti.

Članak 53.

U umjetničku školu mogu se upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovito osnovnu naobrazbu.

Iznimno, u umjetničku školu se mogu upisati i redoviti učenici koji su sa uspjehom završili najmanje šest razreda osnovne škole.

Upis se vrši na temelju uspjeha u četiri završna razreda osnovne škole iz predmeta značajnog za određenu oblast umjetnosti, te usmjerenja datog na temelju profesionalne orijentacije.

Za upis u umjetničku školu obavezan je prijemni ispit.

Članak 54.

Na završetku naobrazbe u umjetničkoj školi polaže se matura.

Članak 55.

Program i način polaganja prijemnog ispita i mature utvrđuju se nastavnim planom i programom za svaku oblast umjetnosti.

4. Srednja tehnička i srodna škola

Članak 56.

U tehničkoj i srodnoj školi obrazuju se redoviti i izvanredni učenici u trajanju od četiri godine po općeobrazovnom i stručnom programu srednje naobrazbe na temeljima suvremene i tradicionalne tehnologije za složenije zahtjeve rada.

Članak 57.

Nastavnim planom i programom tehničke i srodne škole za svaki tip škole utvrđuje se odnos općeobrazovnog i sadržaja stručno-teorijskog i praktičnog dijela nastave.

U tehničkoj i srodnoj školi stječu se odgovarajuća stručna zvanja.

Članak 58.

U tehničku i srodnu školu mogu se upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovitu osnovnu naobrazbu.

Upis se vrši na temelju općeg uspjeha u četiri završna razreda osnovne škole, uspjeha iz predmeta značajnih za školu i usmjerenja datog na temelju profesionalne orijentacije.

Članak 59.

U tehničkoj i srodnoj školi mogu se obrazovati i izvanredni učenici putem polaganja ispita uz obvezu pohađanja instruktivne nastave najmanje 40% od ukupnog fonda sati.

Članak 60.

Na završetku naobrazbe u tehničkoj i srodnoj školi polaže se matura.

Nastavnim planom i programom za svaki tip škole utvrđuje se program polaganja mature.

Članak 61.

Učenik koji završi tehničku i srodnu školu osposobljen je za rad i za nastavak naobrazbe.

Članak 62.

Bliži propis o sadržaju i načinu polaganja mature u tehničkoj i srodnoj školi, za redovite i izvanredne učenike, donosi ministar.

Organiziranje provjere znanja učenika na maturi u tehničkoj i srodnoj školi, utvrđuje se pravilima škole.

5. Stručna škola

Članak 63.

U stručnoj školi obrazuju se redoviti i izvanredni učenici za odgovarajuća zanimanja u trogodišnjem ili četvorogodišnjem trajanju.

Nastavnim planom i programom utvrđuje se zanimanje i trajanje naobrazbe, te odnos općeobrazovnih i stručno-teorijskih i sadržaja praktične nastave.

Članak 64.

U stručnoj školi obrazuju se redoviti učenici sa smetnjama u psihotjelesnom ili tjelesnom razvoju po prilagođenim programima za odgovarajuće zanimanje I, II i III stupnja stručne spreme u trajanju od dvije do četiri godine.

Članak 65.

U srednjoj stručnoj školi mogu se realizirati i odgovarajući programi stručne naobrazbe I i II stupnja stručne spreme, odnosno stručno osposobljavanje putem tečajeva.

Stjecanjem naobrazbe iz stavka 1. ovog članka ne stječe se srednja stručna sprema.

Članak 66.

Učenik sa završenom stručnom školom može se upisati na odgovarajuću visoko-školsku ustanovu pod uvjetom da stekne dopunsku naobrazbu iz općeobrazovnih predmeta u gimnaziji ili srednjoj tehničkoj i srodnoj školi, po posebnom programu kojega utvrđuje Ministarstvo.

Učenik, koji završi srednju stručnu školu odličnim ili vrlo dobrim uspjehom, može nastaviti naobrazbu u IV razredu u srednjoj tehničkoj i srodnoj školi iste vrste, pod uvjetom da položi razliku ispita iz prethodnih razreda koje utvrdi nastavničko vijeće.

Članak 67.

Naobrazba u stručnoj školi može se realizirati redovito i izvanredno.

Izvanredna naobrazba obavlja se na način utvrđen nastavnim planom i programom za stručnu školu i srednju tehničku i srodnu školu.

Članak 68.

U stručnu školu mogu se upisati učenici za III i IV stupanj stručne spreme, na temelju svjedodžbe o završenoj osnovnoj školi, uspjeha iz pojedinih nastavnih predmeta relevantnih za vrstu škole, koje utvrđuje Pedagoški zavod i usmjerenja datog sukladno profesionalnoj orijentaciji.

Članak 69.

Na završetku naobrazbe u stručnoj školi za III i IV stupanj stručne spreme polaže se završni ispit sa praktičnim radom.

Nastavnim planom i programom za svaku školu utvrđuje se način polaganja završnog ispita.

Bliži propis o polaganju završnog ispita u srednjoj stručnoj školi donosi ministar.

Članak 70.

Učenici stručne škole, nakon završenog III i IV stupnja stručne spreme, mogu se dalje obrazovati za stjecanje majstorskog ispita u odgovarajućoj stručnoj školi, koja ispunjava uvjete za tu naobrazbu, sukladno ovom zakonu.

Program i uvjeti naobrazbe za majstorski ispit utvrđuju se odgovarajućim nastavnim planovima i programima koje donosi Ministarstvo.

Članak 71.

Praktična nastava u tehničkoj, srodnoj i stručnoj školi izvodi se sukladno nastavnim planovima i programima u školskim radionicama, laboratorijama i kabinetima, te drugim objektima za nastavu, opremljenim sukladno odgovarajućim normativima.

Praktična nastava izvodi se pod stručnim nadzorom srednje škole u poduzećima i drugim ustanovama i poduzećima koja imaju odgovarajuću suvremenu opremu, tehničko-tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uvjete, u skladu nastavnim planu i programu.

Uvjeti, oblici, metode i postupci izvođenja praktične nastave, te vršenje stručnog nadzora, reguliraju se ugovorom srednje škole sa poduzećima, ustanovom ili osobom koja samostalno obavlja djelatnost osobnim radom, sredstvima u svojini građana.

Članak 72.

Nastavnim planom i programom tehničke i srodne škole, kao i stručne škole, može se utvrditi obveza, program, vrijeme i trajanje obavljanja ferijalne prakse učenika.

Bliži uvjeti izvođenja ferijalne prakse za učenike srednje škole utvrđuju se ugovorom sa poduzećem, ustanovom ili osobom, koja samostalno obavlja djelatnost osobnim radom, sredstvima u svojini građana, u ovisnosti od toga gdje se ona izvodi.

6. Specijalne srednje škole

Članak 73.

U specijalnoj srednjoj školi obrazuju se učenici koji zaostaju u psihičkom i tjelesnom razvoju i koji nisu u stanju savladati programske sadržaje redovite srednje stručne škole.

Članak 74.

U specijalnoj školi učenici se obrazuju po posebno prilagođenim programima za specijalnu naobrazbu i odgoj.

Članak 75.

Nastavnim planovima i programima utvrđuje se zanimanje, trajanje naobrazbe, te odnos općeobrazovnih i stručno-teorijskih i sadržaja praktične nastave.

Članak 76.

U specijalnu srednju stručnu školu, mogu se upisati učenici na temelju svjedodžbe o završenoj specijalnoj osnovnoj školi i preporuke stručne službe profesionalne orijentacije.

7. Srednja škola za vjerske službenike

Članak 77.

Srednja škola za vjerske službenike je škola u kojoj se obrazuju redoviti i izvanredni učenici u trajanju od četiri godine po programu općeobrazovnih predmeta i posebnom programu za stručnu naobrazbu vjerskih službenika.

Učenik koji završi srednju školu za vjerske službenike osposobljen je za rad i nastavak naobrazbe.

Članak 78.

U srednjim vjerskim školama u zavisnosti od tipa, učenici stječu zvanje: imam, mualim, mualima, svećenik, sveštenik, rabin, propovjednik i dr.

Članak 79.

Srednju školu za vjerske službenike može osnovati vjerska zajednica.

Članak 80.

U srednju školu za vjerske službenike mogu se upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovitu osnovnu naobrazbu i odgoj i ako polože prijemni ispit.

Na završetku naobrazbe u srednjoj vjerskoj školi polaže se matura.

Nastavnim planom i programom utvrđuje se sadržaj i program polaganja mature.

Bliže propise o načinu polaganja prijemnog ispita i mature, na prijedlog vjerske zajednice, donosi ministar.

Osobama, koje su do stupanja na snagu ovog zakona završile školu za vjerske službenike, priznaje se srednja naobrazba.

Članak 81.

Nastavni plan i program srednje vjerske škole donosi Ministarstvo, a na prijedlog stručnog povjerenstva kojeg imenuje ministar iz reda vjerskih zajednica i stručnih djelatnika.

Nastavnim planom i programom srednje škole za vjerske službenike utvrđuje se odnos općeobrazovnih predmeta i posebnog programa.

U srednjoj školi za vjerske službenike ne može se vršiti istodobno naobrazba po programu za druge vrste srednjih škola.

Članak 82.

Upis u prvi razred izvanrednih učenika srednje tehničke i srodne škole, srednje umjetničke škole i srednje vjerske škole vrši se na temelju uspjeha postignutog u završnom razredu osnovne škole i položenog prijemnog ispita.

IV. UČENICI

Članak 83.

Status učenika srednje škole stječe se upisom.

Status redovitog učenika može se steći samo u jednoj srednjoj školi.

Upis učenika u srednju školu vrši se na temelju natječaja, a koji se objavljuje putem sredstava javnog informiranja najmanje dva mjeseca prije početka školske godine.

Kriterije za upis u I razred srednje škole donosi ministar.

Plan upisa u prvi razred srednjih škola na području Kantona, za svaku školsku godinu donosi ministar, uz suglasnost Vlade Kantona.

Članak 84.

Učenici koji su se obrazovali u inozemstvu ili u drugom kantonu upisuju se i nastavljaju naobrazbu pod istim uvjetima kao i učenici u Kantonu.

Kod upisa učenika iz stavka 1. ovog članka srednja škola utvrđuje obvezu polaganja dopunskog ispita za pojedine predmete, koji učenici nisu izučavali ili su ih izučavali u znatno manjem obimu.

U spornim slučajevima o načinu upisa i nastavljanja naobrazbe odlučuje Ministarstvo.

Članak 85.

Državljeni Bosne i Hercegovine, kao i osobe bez državljanstva koji su završili odgovarajuću osnovnu naobrazbu u inozemstvu, odnosno dijelove srednje naobrazbe, mogu se uvjetno upisati u odgovarajuću srednju školu dok se ne izvrši nostrifikacija, odnosno ekvivalencija njihovih svjedodžbi, a najkasnije do završetka prvog polugodišta tekuće godine.

Članak 86.

Strani državljani i osobe bez državljanstva upisuju se u srednju školu pod istim uvjetima kao i državljani Bosne i Hercegovine ako u ugovorima ili međunarodnim konvencijama nije drukčije određeno.

Strani državljani i osobe bez državljanstva plaćaju troškove naobrazbe ako međunarodnim ugovorima, dogovorima ili drugim aktima nije drukčije utvrđeno.

Članak 87.

Srednja škola upisanim učenicima na početku naobrazbe izdaje učeničku knjižicu, koja važi do kraja odgovarajuće naobrazbe i odgoja.

Učenička knjižica je javna isprava kojom se u tijeku srednje naobrazbe dokazuje status učenika srednje škole.

Obrazac učeničke knjižice propisuje ministar sukladno ovom zakonu.

Članak 88.

Učenik srednje škole može se istodobno upisati i polagati predmete drugog programa srednje škole u istovrsnoj ili drugoj srednjoj školi, osim u gimnaziji, i kao vanredni učenik steći i drugu naobrazbu.

Iznimno, umjetničku školu mogu pohađati učenici koji redovito pohađaju i drugu srednju školu.

Pravilima srednje škole utvrđuju se bliži uvjeti stjecanja naobrazbe u smislu stavka 1. ovog članka.

Članak 89.

Status učenika srednje škole prestaje:

- ispisivanjem iz srednje škole
- gubljenjem prava na dalju redovitu naobrazbu u toj školi
- isključivanjem iz srednje škole
- napuštanjem srednje škole i
- završavanjem naobrazbe u srednjoj školi.

Postupak i uvjeti za utvrđivanje napuštanja srednje škole utvrđuju se pravilima srednje škole.

Članak 90.

Redovit učenik, koji sa uspjehom ne završi razred ima pravo da ponovi razred.

U toku redovite naobrazbe učenik može samo jedanput ponoviti razred, s tim da participira u troškovima te naobrazbe.

Redovit učenik, koji u tijeku naobrazbe zaostaje u savladavanju nastavnih sadržaja ili ne završi razred, može se preusmjeriti na naobrazbu za jednostavniji program.

Redovit učenik koji je napustio srednju školu, ukoliko želi da ponovo nastavi naobrazbu učestvuje u participaciji troškova svoje naobrazbe.

Bliže propise o učešću u participaciji troškova naobrazbe donosi ministar.

Članak 91.

Učenik se može ispisati iz srednje škole:

- kada iz objektivnih razloga mora prekinuti naobrazbu
- kada prelazi u drugu srednju školu.

Učenik se može ispisati i u drugim slučajevima, ali najkasnije dva mjeseca prije završetka nastave u drugom polugodištu, odnosno dva mjeseca prije završetka naobrazbe.

Srednja škola ispisanim učenicima izdaje uvjerenje o postignutom uspjehu na posljednjoj klasifikaciji.

Članak 92.

Srednja škola može učenicima koji su proglašeni vrhunskim športistima ili nadarenim učenicima sa međunarodnog natjecanja, odobriti odsustvovanje sa nastave radi pripremanja i učešća na natjecanjima sukladno pravilima škole.

Članak 93.

Srednja škola je dužna da u tijeku naobrazbe sustavno prati razvoj učenika, njihove sklonosti i sposobnosti, vrednuje rezultate

njihovog rada i usmjerava ih sukladno programu profesionalne orijentacije za izbor odgovarajuće naobrazbe.

Program profesionalne orijentacije donosi Pedagoški zavod.

Članak 94.

Ocjenjivanje u srednjoj školi je opisno i brojčano.

Brojčane ocjene iz predmeta ili oblasti su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Ocjena nedovoljan (1) nije prolazna.

Bliže propise o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika donosi ministar.

Članak 95.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na temelju zaključenih ocjena na kraju oba polugodišta, a za učenike upućene na popravni ispit poslije obavljenih ispita.

Za učenike za koje se nastava ne izvodi po polugodištima, opći uspjeh utvrđuje se na završetku naobrazbe.

Nastavničko vijeće nakon svakog polugodišta utvrđuje rad i rezultate rada odjeljenja, razreda i škole, razrednog vijeća i nastavnika.

Članak 96.

Zaključnu ocjenu iz pojedinih nastavnih predmeta utvrđuje razredno vijeće na prijedlog predmetnog nastavnika.

Učenik, njegov roditelj odnosno staratelj, imaju pravo prigovora na zaključnu ocjenu.

Prigovorom se može zahtijevati izuzeće predmetnog nastavnika u povjerenstvu.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću u roku od tri dana od dana priopćenja ocjene.

Nastavničko vijeće dužno je da u roku od tri dana donese odluku o prigovoru.

Ako nastavničko vijeće usvoji prigovor, obrazovaće povjerenstvo koja će provjeriti znanje učenika u roku od dva dana.

Ocjena povjerenstva je konačna.

Članak 97.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na temelju prosjeka prolaznih ocjena iz svih nastavnih predmeta.

Učenik je završio razred:

- sa odličnim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50

- sa vrlo dobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 3,50

- sa dobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,50

- sa dovoljnim uspjehom ako je imao sve prolazne ocjene i prosječnu ocjenu 2,00.

Razredno, odnosno nastavničko vijeće utvrđuje rang postignutog uspjeha učenika na razini odjeljenja, razreda i škole.

Rang postignutog uspjeha utvrđuje se na temelju prosječne ocjene na dvije ili tri decimale za odjeljenje, razred i školu.

Na temelju postignutog uspjeha iz stavka 4. ovog članka, proglašava se učenik generacije srednje škole.

Posebnim pravilom utvrđuje se postupak proglašenja učenika generacije općine.

Članak 98.

Učenik koji na kraju drugog polugodišta, odnosno naobrazbe, ima jednu ili dvije nedovoljne ocjene upućuje se na popravni ispit u kolovoskom ispitnom roku.

Iznimno, učenik završnog razreda, koji na kraju drugog polugodišta, odnosno naobrazbe, ima jednu nedovoljnu ocjenu, može polagati popravni ispit 15 dana nakon završetka nastavne godine, uz pismenu suglasnost roditelja, odnosno staratelja, ako nije stekao punoljetstvo.

Učenik koji ne položi popravni ispit, upućuje se da ponovi razred.

Iznimno, učeniku koji prelazi u završni razred naobrazbe, a ne položi popravni ispit iz jednog ili oba predmeta u redovitom kolovoskom roku, nastavničko vijeće može odobriti uvjetan upis u naredni razred, s tim da je obvezatan najkasnije do kraja rujna tekuće godine položiti ispit predmeta iz kojeg je upućen na popravni ispit.

Uslučaju da ispit ne položi, učenik se vraća u prethodni razred da ga ponovi.

Učenik srednje škole može tijekom naobrazbe ponoviti samo jedan razred.

Članak 99.

Učenik je završio razred, odnosno naobrazbu, kada je završio sve obveze utvrđene nastavnim planom i programom i nema nedovoljnih ocjena.

Članak 100.

U srednjoj školi ocjenjuje se i vladanje učenika.

Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljava i loše.

Ocjenu iz vladanja utvrđuje razredno vijeće na prijedlog razrednika.

Članak 101.

Učeniku koji u tijeku naobrazbe pokazuje izvanredne sposobnosti i ima odličan uspjeh, može brže napredovati, odnosno završiti dva razreda u tijeku jedne školske godine.

Pravilima srednje škole utvrđuje se način bržeg napredovanja, odnosno završetka dva razreda u tijeku jedne školske godine.

Članak 102.

O završenom razredu, odnosno naobrazbi srednja škola izdaje svjedodžbu.

Učeniku koji položi sa uspjehom maturalni, odnosno završni ispit srednje škole, izdaje se diploma o završenoj srednjoj školi.

Svjedodžba, odnosno diploma koju izdaje verificirana srednja škola ima važnost javne isprave.

Članak 103.

Svjedodžba, odnosno diploma stečena na teritoriji drugih kantona, ima istu vrijednost kao i svjedodžba, odnosno diploma, stečena u odgovarajućim srednjim školama na teritoriji Kantona.

Članak 104.

Na zahtjev učenika, njegovog roditelja, odnosno staratelja, srednja škola izdaje duplikat svjedodžbe, odnosno diplome, na temelju podataka iz matične knjige.

Članak 105.

Srednja škola vodi evidenciju i dokumentaciju o obrazovno-odgojnoj djelatnosti: matičnu knjigu, imenik učenika, dnevnika rada, registara i sl.

Podaci u matičnoj knjizi su trajne vrijednosti.

Bliže propise o sadržaju svjedodžbe, diplome, učeničke knjižice i način vođenja evidencije o dokumentaciji u srednjoj školi donosi ministar.

Članak 106.

Učenik može polagati dopunski, popravni, razredni i maturski, odnosno završni ispit.

Dopunski ispit može se polagati iz određenih predmeta ili oblasti u slučajevima promjene i daljeg nastavka srednje škole, te nakon provedenog postupka nostrifikacije ili ekvivalencije.

Nastavničko vijeće srednje škole utvrđuje obim polaganja dopunskog ispita.

Razredni ispit polažu redoviti učenici koji su iz opravdanih razloga ostali neocijenjeni na kraju nastavne godine, odnosno naobrazbe ili izvanredni učenici iz svih predmeta jednog razreda, odnosno naobrazbe, po odgovarajućem nastavnom programu.

Razredni ispiti se organiziraju u slučajevima kada je učenik opravdano izostao sa nastave više od jedne trećine planiranih sati u drugom polugodištu.

Izvanredni ispiti se ne organiziraju u gimnaziji.

Ukoliko se utvrde nepravilnosti nastale u postupku provođenja ispita, nastavničko vijeće poništava ispit.

Članak 107.

Bliže propise o organiziranju, načinu, vremenu i uvjetima polaganja ispita u srednjoj školi donosi ministar.

Članak 108.

Učeniku koji u tijeku četverogodišnje naobrazbe i odgoja po najsloženijem nastavnom planu i programu postigne, pored odličnog uspjeha iz svih nastavnih predmeta i primjernog vladanja, vrhunske rezultate, izdaje se posebna diploma za postignute rezultate.

Najsloženiji nastavni plan i program srednje škole podrazumijeva program redovite nastave u kojem je postignut odličan uspjeh iz svih nastavnih predmeta i primjerno vladanje u svim razredima srednje škole, dodatne nastave, program slobodnih aktivnosti, kao i postignute značajne rezultate na natjecanjima, smotrama i drugim izvannastavnim aktivnostima.

Obrazac posebne diplome iz stavka 1. ovog članka propisuje ministar.

Učeniku, koji postiže osobite rezultate u obrazovno-odgojnom procesu i drugim aktivnostima u srednjoj školi, mogu se dodjeljivati pohvale i nagrade, pod uvjetima i na način utvrđen pravilima srednje škole.

Članak 109.

Učeniku koji neredovito pohađa srednju školu, nemarno se odnosi prema radu i učenju, raznim aktivnostima u školi, ima nepravilan odnos prema drugim učenicima i nastavnicima te školskoj imovini, mogu se izreći odgojno-disciplinske mjere, kada se može očekivati da će se izricanjem mjera ostvariti cilj odgoja.

Odgojno-disciplinske mjere mogu biti:

- ukor razrednog starješine
- ukor razrednog vijeća
- ukor ravnatelja
- ukor nastavničkog vijeća
- premještanje u drugo odjeljenje
- isključenje iz srednje škole.

Ukor nastavničkog vijeća, premještanje iz odjeljenja u odjeljenje i isključenje iz škole, izriče nastavničko vijeće, o čemu se donosi rješenje.

Učenik, odnosno njegov roditelj ili staratelj, na odgojno-disciplinsku mjeru: ukor nastavničkog vijeća, premještanje iz odjeljenja u odjeljenje i isključenje iz škole, mogu podnijeti žalbu Upravnom odboru škole.

Članak 110.

Izrečena odgojno-disciplinska mjera povlači snižavanje ocjene iz vladanja učenika.

Odgojno-disciplinska mjera važi za školsku godinu za koju je izrečena, a u tijeku školske godine može se ublažavati ili ukinuti.

Članak 111.

Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, dužini trajanja odgojno-disciplinske mjere, njenom ublažavanju, ukidanju i posljedničnom odnosu na ocjenu iz vladanja učenika, kao i o nadoknadi učinjene materijalne štete, utvrđuju se posebnim propisom koji donosi ministar i pravilima škole.

Članak 112.

Učenici obrazuju zajednicu učenika odjeljenja i zajednicu učenika škole.

Zajednicu učenika škole sačinjavaju predstavnici zajednica odjeljenja.

Zajednice učenika škola mogu se udruživati u zajednicu učenika srednjih škola općine i zajednicu srednjih škola Kantona.

Bliže odredbe o radu zajednice učenika škole utvrđuju se pravilima srednje škole.

Članak 113.

U ostvarivanju utjecaja na poboljšanje kvaliteta odgoja i naobrazbe, roditelji učenika srednje škole formiraju savjet roditelja. Bliži propis o formiranju i radu savjeta roditelja donosi ministar.

Članak 114.

Srednja škola je obvezna da na početku školske godine, odnosno naobrazbe, upozna učenike sa njihovim pravima, odnosno dužnostima i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom i pravilima srednje škole.

V. NASTAVNICI, STRUČNI SURADNICI I SURADNICI

Članak 115.

Programske sadržaje općeobrazovnih nastavnih predmeta mogu realizirati nastavnici koji su završili odgovarajuće fakultete, na kojima se obrazuju nastavnici VII stupnja visoke stručne spreme.

Stručno-teorijsku i praktičnu nastavu u srednjim školama mogu izvoditi nastavnici koji su završili odgovarajući fakultet VII stupanj - visoke stručne spreme i dopunsku psihološko-pedagoško i metodičku naobrazbu, stečenu na fakultetu koju obrazuje nastavnike.

Praktičnu nastavu u srednjim školama mogu izvoditi instruktori sa završenim najmanje V stupnjom stručne spreme, specijalisti sa dopunskom psihološko-pedagoškom i metodičkom naobrazbom i sa pet godina odgovarajućeg radnog iskustva u struci.

Članak 116.

Odgovarajuća stručna sprema za izvođenje nastave pojedinih predmeta utvrđuje se na temelju stručnog zvanja, koje je upisano u diplomi a sukladno profilu i stručnoj spremi nastavnika, utvrđenom odgovarajućim nastavnim planom i programom.

U spornim slučajevima o stručnoj spremi iz stavka 1. ovog članka, rješava Ministarstvo, a nakon prethodno pribavljenog mišljenja odgovarajuće visokoškolske ustanove.

Članak 117.

Pedagoške, psihološke, andragoške, socijalno-zaštitne, programerske, zdravstvene, knjižničarske i druge stručne poslove odgojno-obrazovnog rada u srednjoj školi, obavljaju stručni suradnici sa završenim odgovarajućim fakultetom VII stupanj stručne spreme.

Organiziranje i realiziranje poslova stručnog suradnika u srednjoj školi planira se i obavlja sukladno Pedagoškim standardima.

Članak 118.

Za učestvovanje u obrazovno-odgojnom radu i obavljanju poslova, pod neposrednim rukovodstvom nastavnika, srednja škola može izabrati za suradnika: laboranta, knjižničara, suradnika za nastavu i drugu osobu koja ima završenu srednju stručnu spremu odgovarajućeg usmjerenja.

Članak 119.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici biraju se na temelju natječaja.

Bliže odredbe o uvjetima i postupku izbora nastavnika, stručnih suradnika i suradnika sadrže pravila srednje škole.

Članak 120.

Svi zaposlenici srednje škole moraju izvršiti ljekarski pregled najkasnije do 30 rujna tekuće školske godine.

Troškovi ljekarskog pregleda padaju na teret Vlade Kantona.

Osoba koja boluje od zarazne, duševne bolesti ili psihičkog poremećaja, alkoholizma ili narkomanije, ne može raditi u srednjoj školi.

Odluku o visini troškova ljekarskog pregleda donosi Vlada Kantona, na prijedlog Ministarstva.

Članak 121.

Pravilima srednje škole utvrđuje se raspored radnog vremena nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u okviru 40-satnog radnog tjedna i korišćenje dnevnog odmora u tijeku radnog dana, sukladno Pedagoškim standardima.

Članak 122.

U okviru 40-satnog radnog tjedna nastavnici mogu imati najviše 25 nastavnih sati svih vrsta i oblika neposrednog obrazovno-odgojnog rada, koji se realizira u srednjoj školi, s tim da se norma sati utvrđuje sukladno Pedagoškim standardima.

Članak 123.

Iznimno, nastavnik može najduže za jedno polugodište, pod uvjetima utvrđenim pravilima škole, imati i više od 25, a maksimalno 35 nastavnih sati tjedno neposrednog obrazovno-odgojnog rada sa učenicima.

Članak 124.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici u tekućoj školskoj godini koriste godišnji odmor kolektivno, po završetku nastavne godine.

Godišnji odmor nastavnika, stručnih suradnika i suradnika traje najmanje 30 radnih dana.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici, koji zbog bolovanja i drugih opravdanih razloga ne iskoriste godišnji odmor u tijeku ljetnjeg odmora, mogu ga koristiti do 30 lipnja naredne godine.

Dužina korišćenja godišnjeg odmora nastavnika, stručnih suradnika i suradnika utvrđuje se pravilima škole.

Članak 125.

Nastavnici imaju pravo i dužnost da organiziraju i obavljaju neposredan obrazovno-odgojni rad, prate, podstiču i pomažu razvoj učenika, stručno se usavršavaju i izvršavaju druge zadatke, utvrđene zakonom i pravilima škole.

Članak 126.

Nastavnik, stručni suradnik i suradnik, koji prvi put zasniva radni odnos u srednjoj školi, obvezatan je da, nakon isteka najmanje jedne godine a najkasnije do dvije godine neposrednog obrazovno-odgojnog rada, odnosno rada u srednjoj školi, položi stručni ispit za samostalno obavljanje obrazovno-odgojnog rada, odnosno rada u srednjoj školi.

Verificiranje nastave nastavnika, stručnog suradnika i suradnika za vrijeme obavljanja odgojno-obrazovnog rada prije položenog stručnog ispita, vrši mentor.

Do momenta stjecanja uvjeta za samostalan odgojno-obrazovni rad nastavnik, stručni suradnik i suradnik radi po instrukcijama i pod nadzorom mentora.

Stručni ispit se polaže pred stručnim povjerenstvom koje imenuje ministar.

U stručno povjerenstvo mogu se imenovati stručne osobe Ministarstva, profesori odgovarajućih fakulteta i stručni nadzornici Pedagoškog zavoda, te istaknuti nastavnici iz škola.

Program polaganja stručnog ispita, sastav povjerenstva pred kojim se polaže stručni ispit, način polaganja i izdavanja uvjerenja o položenom stručnom ispitu, zatim oblici, način i program stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih suradnika i suradnika, kao i vođenje evidencije o stručnom usavršavanju, bliže se reguliraju propisima koje donosi ministar.

Članak 127.

Kvalitet samostalnog izvršavanja poslova i zadataka i osuvremenjavanje obrazovno-odgojnog procesa u srednjoj školi, nastavnici, stručni suradnici i suradnici ocjenjuju se jedanput u tri godine.

Rezultati ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u srednjoj školi omogućavaju stjecanje zvanja pod odgovarajućim uvjetima.

Postupak ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u srednjoj školi, ocjene rada, stjecanje zvanja na temelju ocjenjivanja i vođenje dokumentacije o njihovom radu, bliže se uređuju propisima koje donosi ministar.

Članak 128.

Nastavnik koji za svoj rad bude dva puta ocijenjen nezadovoljavajućom ocjenom gubi pravo na dalji rad u nastavi.

Članak 129.

Iznimno, nastavnik može izgubiti pravo na dalji rad u nastavi u slučaju kad mjerodavni organ srednje škole, Pedagoški zavod, koji vrši stručni nadzor ili prosvjetna inspekcija utvrdi da nastavnik ne izvršava svoje dužnosti sukladno ovom zakonu, drugim propisima i pravilima srednje škole.

Članak 130.

U slučaju prestanka prava nastavnika da obavlja neposredan obrazovno-odgojni rad, srednja škola će takvog nastavnika rasporediti na druge poslove, odnosno radne zadatke koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Ako nastavnik kome je prestalo pravo da izvodi nastavu ne bude raspoređen na druge poslove, odnosno radne zadatke, ostaje u školi dok ne zasnuje radni odnos u drugoj ustanovi, ili dok mu ne prestane radni odnos po drugom temelju, ali najduže jednu godinu od dana prestanka prava na izvođenje nastave, nakon čega mu prestaje radni odnos u školi.

Za vrijeme dok se nalazi u školi, nastavniku pripadaju sva prava iz radnog odnosa.

Pravilima srednje škole utvrđuju se bliže odredbe o postupku za utvrđivanje izvršenja dužnosti nastavnika iz članka 125. ovog zakona.

VI. STRUČNI NADZOR

Članak 131.

Nad organiziranjem i izvođenjem nastave i drugih oblika obrazovno-odgojnog rada i radom nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u svim srednjim školama, radi daljeg unapređenja obrazovno-odgojnog rada vrši se stručni nadzor.

Stručni nadzor obuhvaća naročito:

- praćenje primjene i realiziranja nastavnog plana i programa, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja, obima, oblika, metoda i postupaka obrazovno-odgojnog rada

- praćenje i ocjenjivanje rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u nastavi kao i rada ravnatelja i pomoćnika ravnatelja u srednjoj školi

- pružanje stručne pomoći u planiranju, programiranju i organiziranju obrazovno-odgojnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika, a posebno talentiranih učenika.

Članak 132.

Stručni nadzor obavlja Pedagoški zavod.

Srednja škola je obvezatna da omogućiti nesmetano vršenje stručnog nadzora i uvid u dokumentaciju i evidenciju koju vodi.

Članak 133.

O obavljenom stručnom nadzoru podnosi se izvješće nastavničkom vijeću i Upravnom odboru srednje škole, te Ministarstvu.

Na temelju izvješća o stručnom nadzoru, nastavničko vijeće srednje škole donosi ocjenu rada i napredovanja nastavnika, stručnog suradnika i suradnika.

Bliže odredbe o vršenju stručnog nadzora donosi ministar.

VII. UPRAVLJANJE SREDNJOM ŠKOLOM

Članak 134.

Organ upravljanja u srednjoj školi je Upravni odbor, a organ rukovođenja je ravnatelj srednje škole.

Organ kontroliranja poslovanja u srednjoj školi je Nadzorni odbor.

Članak 135.

Srednjom školom upravlja Upravni odbor koji ima tri člana.

Članove Upravnog odbora srednje škole imenuje i razrješava osnivač.

Jedna trećina članova Upravnog odbora imenuje se iz reda nastavnika, stručnih suradnika i ostalih djelatnika škole, jedna trećina iz reda roditelja, odnosno staratelja učenika, a jedna trećina su predstavnici osnivača.

Ako je osnivač srednje škole Sabor Kantona, članove Upravnog odbora srednje škole imenuje i razrješava u ime osnivača Vlada Kantona.

Prilikom imenovanja Upravnog odbora škole, Vlada Kantona je dužna voditi računa o ravnopravnoj zastupljenosti polova.

Članovi Upravnog odbora srednje škole imenuju se na razdoblje od četiri godine.

Po isteku razdoblja iz prethodnog stavka, ista osoba može biti ponovo imenovana za člana Upravnog odbora.

Ravnatelj i pomoćnik ravnatelja srednje škole ne mogu biti imenovani u Upravni odbor srednje škole.

Članak 136.

Upravni odbor srednje škole, pored poslova utvrđenih zakonom, obavlja i slijedeće poslove:

- utvrđuje prijedlog upisa učenika u prvi razred
- odlučuje o prestanku prava nastavnika, stručnih suradnika i suradnika na dalji obrazovno-odgojni rad
- razmatra plan upisa učenika
- odlučuje o prigovoru roditelja, odnosno staratelja učenika na rad nastavnika i stručnih suradnika
- odlučuje o žalbama roditelja, odnosno staratelja učenika na odgojno disciplinsku mjeru
- odlučuje na prijedlog nastavničkog vijeća ili ravnatelja o prigovoru nastavnika, stručnih suradnika i suradnika, izjavljenom na ocjenu o radu
- imenuje i razrješava ravnatelja škole
- usvaja pravila srednje škole
- usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad ravnatelja
- donosi financijski plan i usvaja godišnji obračun
- usvaja izvješće o financijskom poslovanju
- donosi akt o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji i druge opće akte škole
- odlučuje o prigovorima zaposlenika na odluke ravnatelja o pravima i obvezama iz radnog odnosa
- rješava pitanja odnosa sa osnivačem
- odgovara osnivaču za rezultate rada srednje škole
- podnosi osnivaču najmanje jedanput godišnje izvješće o financijskom poslovanju i
- vrši i druge poslove sukladno pravilima srednje škole.

Članak 137.

Srednjom školom rukovodi ravnatelj, koji se imenuje za vrijeme od četiri godine.

Ista osoba može biti imenovana za ravnatelja srednje škole najviše dva puta uzastopno.

Za ravnatelja srednje škole može biti imenovana osoba, koja pored općih uvjeta ispunjava i uvjete za nastavnika ili pedagoga škole, ima visoku stručnu spremu VII stupanj stručne spreme i najmanje pet godina radnog iskustva u obrazovnoj ustanovi, te da se ističe organizacionim sposobnostima.

Članak 138.

Ravnatelja škole imenuje Upravni odbor srednje škole uz prethodnu suglasnost osnivača i prethodno pribavljeno stručno mišljenje Pedagoškog zavoda.

Prethodnu suglasnost za imenovanje ravnatelja srednje škole, čiji je osnivač Sabor Kantona, daje Vlada Kantona na prijedlog ministra.

Iznimno, u uvjetima ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti, ravnatelja srednje škole, čiji je osnivač Sabor Kantona, imenuje Vlada Kantona.

Ako ravnatelj nije imenovan, Upravni odbor će, bez natječaja, imenovati vršitelja dužnosti ravnatelja iz reda nastavnika i stručnih suradnika u školi.

Vršitelj dužnosti ravnatelja ima sva prava i dužnosti ravnatelja.

Vršitelj dužnosti ravnatelja može rukovoditi srednjom školom do imenovanja ravnatelja, a najduže šest mjeseci od dana njegovog imenovanja.

Članak 139.

Upravni odbor srednje škole raspisuje natječaj za ravnatelja, koga objavljuje u javnim glasilima.

Kandidat za ravnatelja srednje škole, uz prijavu na natječaj, dostavlja i svoj program razvoja škole za razdoblje na koji se imenuje.

Članak 140.

Ravnatelj srednje škole obavlja slijedeće poslove:

- rukovodi radom škole
- zastupa i predstavlja školu prema trećim osobama i odgovara za zakonitost rada srednje škole
- predlaže program obrazovno-odgojnog rada i aktivnosti za njegovo unapređivanje istog u okviru godišnjeg programa rada i poduzima odgovarajuće mjere za njihovo realiziranje
- odlučuje o prijemu i raspoređivanju zaposlenika srednje škole na poslove i utvrđuje ocjenu o njihovom radu, sukladno općim aktima škole
- podnosi izvješće o uspjehu i postignutim rezultatima obrazovno-odgojnog rada Upravnom odboru škole, osnivaču i Pedagoškom zavodu koji vrši stručni nadzor
- odgovara Upravnom odboru za rezultate rada srednje škole
- izvršava odluke stručnih organa i organa upravljanja
- utvrđuje prijedlog unutarnjeg ustrojstva i drugih općih akata srednje škole
- odlučuje o pravima i obvezama djelatnika iz radnog odnosa u srednjoj školi
- podnosi Upravnom odboru izvješće o financijskom poslovanju i
- vrši i druge poslove sukladno zakonom i pravilima srednje škole.

Članak 141.

Upravni odbor srednje škole može razrješiti ravnatelja srednje škole i prije isteka vremena na koje je imenovan:

- na zahtjev ravnatelja
- ako utvrdi da je odgovoran za neuspješan rad ili nezakonit rad srednje škole i
- u drugim slučajevima predviđenim zakonom ili pravilima srednje škole.

Članak 142.

Prijedlog za prijevremeno razrješenje ravnatelja u postupku utvrđivanja odgovornosti za neuspješan rad ili nezakonit rad srednje škole, može dati osnivač, Vlada Kantona, Ministarstvo, Pedagoški zavod, predsjednik, odnosno član Upravnog odbora ili Nadzorni odbor.

Članak 143.

Srednja škola, u kojoj se nastava organizira u preko 16 odjeljenja, može na poslovima rukovođenja općim aktom utvrditi poslove pomoćnika ravnatelja.

Za pomoćnika ravnatelja može biti imenovana osoba koja ispunjava uvjete za ravnatelja škole iz članka 138. stavak 3. ovog zakona.

Imenovanje pomoćnika ravnatelja vrši Upravni odbor srednje škole, na prijedlog ravnatelja škole iz reda nastavnika škole.

Postupak izbora pomoćnika ravnatelja i ovlaštenja i dužnosti utvrđuju se pravilima srednje škole.

Članak 144.

Nadzorni odbor srednje škole ima tri ili pet članova.

Predsjednika i članove Nadzornog odbora imenuje i razrješava osnivač.

Ako je osnivač srednje škole Sabor Kantona, predsjednika i članove Nadzornog odbora srednje škole imenuje i razrješava u ime osnivača Vlada Kantona.

Predsjednik i članovi Nadzornog odbora srednje škole imenuju se na razdoblje od četiri godine i mogu biti ponovo imenovani.

Jedan član Nadzornog odbora imenuje se iz reda stručnih djelatnika zaposlenih u srednjoj školi.

Broj članova Nadzornog odbora određuje Vlada Kantona.

Članak 145.

Nadzorni odbor srednje škole:

- analizira izvješće o poslovanju srednje škole
- vrši nadzor nad uporabom sredstava za rad
- pregleda i kontrolira godišnje izvješće o poslovanju i godišnji obračun
- pregleda i provjerava urednost i zakonitost vođenja poslovnih knjiga
- izvješćiva osnivača, Upravni odbor i ravnatelja o rezultatima nadzora i
- vrši druge poslove sukladno zakonu i pravilima srednje škole.

VIII. STRUČNI ORGANI SREDNJE ŠKOLE

Članak 146.

U srednjoj školi djeluju stručni organi:

- nastavničko (u gimnazijama profesorsko) vijeće, koje sačinjavaju nastavnici i stručni suradnici
- razredno vijeće
- stručni aktivni nastavnika određenih nastavnih oblasti.

Članak 147.

Nastavničko vijeće je stručni organ, a obavlja slijedeće poslove i zadatke:

- stara se o organiziranju obrazovno-odgojnog rada u školi i poduzima mjere za unapređenje tog rada
- analizira uspjeh učenika i rad razrednih vijeća
- na prijedlog ravnatelja određuje razrednike
- vrši izbor oblika nastave i, suglasno tome, vrši raspored učenika po odjeljenjima i podjelu predmeta na nastavnike, odnosno utvrđuje organiziranje nastave u (40-satnom) radnom tjednu
- odobrava učenicima završavanje dva razreda u tijeku jedne školske godine
- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i poduzima mjere za njegovo izvršenje
- osigurava nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature
- utvrđuje prijedlog i razmatra izvršenje godišnjeg programa rada srednje škole, rada stručnih organa, tijela i povjerenstva
- utvrđuje program i prati realiziranje stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih suradnika i suradnika

- analizira rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika i predlaže ocjenu o njihovom radu i unapređivanju
- vodi brigu o profesionalnoj orijentaciji učenika
- imenuje povjerenstvo za polaganje ispita
- odobrava i organizuje polaganje prijemnih ispita, mature, odnosno završnog ispita koji se obavlja u školi sukladno ovom zakonu, te razmatra i usvaja izvješće o ispitima
- donosi odluku o obesnaživanju ispita
- stara se o zajednici učenika škole
- razmatra izvješće o izvršenom stručnom nadzoru, po potrebi inspeksijskom pregledu, poduzima odgovarajuće mjere i vodi brigu o izvršavanju tih mjera i
- obavlja i druge poslove predviđene zakonom i pravilima škole.

Radom nastavničkog vijeća rukovodi ravnatelj srednje škole ili stručna osoba koju on odredi, ako općim aktom srednje škole nije drugačije utvrđeno.

Članak 148.

Razredno vijeće obavlja slijedeće poslove i zadatke:

- analizira uspjeh učenika i rad nastavnika u odjeljenju
- neposredno radi na profesionalnoj orijentaciji učenika
- predlaže oblike nastave koji će se primjenjivati u odjeljenjima u cjelini i za pojedine grupe učenika, ili učenika pojedinačno
- usklađuje rad nastavnika u obrazovno-odgojnom procesu
- utvrđuje zaključne ocjene
- analizira rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika i predlaže mjere za unapređenje obrazovno-odgojnog rada u odjeljenju i
- vrši i druge poslove utvrđene zakonom i pravilima srednje škole.

Članak 149.

Bliže odredbe o radu stručnih organa i razrednika sadrže pravila srednje škole.

IX. DOMOVI UČENIKA

Članak 150.

Odredbe ovog zakona o statusu, osnutku, radu i prestanku rada, posebnom društvenom interesu, javnosti rada, godišnjem programu rada i izvješću, nadzoru nad radom, o upisu, pravima i obvezama učenika, o izboru, ocjenjivanju i napredovanju odgojitelja, stručnih suradnika i suradnika, organu rukovođenja, organu upravljanja i vođenju dokumentacije i evidencije odnosi se i na domove učenika u kojima se osigurava odgoj i naobrazba, smještaj i ishrana, kulturna djelatnost, tjelesna rekreacija i zadovoljavanje drugih potreba učenika srednjih škola.

Članak 151.

Za osnutak doma učenika osnivač je dužan da, pored općih uvjeta, utvrđenih ovim zakonom, osigura sredstva i uvjete sukladno Pedagoškim standardima i normativima higijensko-tehničkih i prostornih uvjeta za rad doma učenika.

Pedagoške standarde i normative iz prethodnog stavka donosi Ministarstvo.

Članak 152.

Dom učenika ima pravila koja donosi Upravni odbor doma učenika.

Programom odgojno-obrazovnog rada utvrđuju se poslovi, ciljevi, zadaci i sadržaji, vrsta i obim odgojno-obrazovne aktivnosti u domu učenika.

Jedinstven program odgojno-obrazovnog rada za sve vrste domova učenika donosi ministar.

Članak 153.

Stručni organ doma učenika je pedagoško vijeće, koje sačinjavaju svi odgojitelji, stručni suradnici i suradnici doma učenika.

Dom učenika može imati i druge stručne organe, koje obrazuje, u ovisnosti od svojih potreba, sukladno pravilima doma.

Bliže odredbe o sadržaju i načinu rada stručnih organa doma učenika sadrže pravila doma učenika.

Članak 154.

Za odgojitelja u domu učenika može biti izabrana osoba koja ispunjava uvjete za nastavnike, pedagoge ili psihologe u srednjoj školi sa završenim VII stupnjem stručne spreme.

Članak 155.

Za ravnatelja doma učenika može biti imenovana osoba koja, pored općih uvjeta, ispunjava uvjete za odgojitelja u domu učenika i ima visoku stručnu spremu - VII stupanj stručne spreme i koja se ističe organizacionim sposobnostima.

Ravnatelja doma učenika imenuje Upravni odbor doma učenika, nakon provedenog natječaja i uz suglasnost osnivača i stručno mišljenje Pedagoškog zavoda koji vrši stručni nadzor.

Ravnatelj doma učenika imenuje se na četiri godine s pravom ponovnog imenovanja.

Članak 156.

Upravni odbor doma učenika raspisuje natječaj za ravnatelja doma, koji se objavljuje u javnim glasilima.

Natječaj za ravnatelja doma sadrži uvjete iz ovog zakona i pravila doma učenika.

Članak 157.

Dom učenika ima pravila doma učenika, koja donosi Upravni odbor.

Pravila doma učenika, pored odredaba utvrđenih ovim zakonom, sadrže i odredbe koje se odnose na:

- stručno usavršavanje odgojitelja, stručnih suradnika i suradnika doma učenika
- suradnju doma učenika sa srednjim školama i drugim odgovarajućim ustanovama
- način upisa i prijama u dom učenika
- zdravstvenu zaštitu učenika u domu
- druga pitanja kojima se posebno regulira rad u domu.

Bliže propise o radu doma učenika donosi ministar.

X. POTREBE I INTERESI KANTONA U SREDNJOJ NAOBRAZBI

Članak 158.

Potrebe i interesi Kantona u srednjeg naobrazbi i odgoju, u smislu ovog zakona, su:

- organiziranje opće i stručne naobrazbe na dostignućima suvremene znanosti, tehnologije i društvenog razvoja za stjecanje znanja i vještina za rad i nastavak naobrazbe

- unapređivanje djelatnosti srednje naobrazbe i osiguravanje uvjeta rada prema zahtjevima nastavnih planova i programa
- osiguranje dostupnosti srednje naobrazbe prema sposobnostima i mogućnostima učenika, a posebno talentiranih učenika koji postižu natprosječne rezultate
- stipendiranje redovitih učenika
- izdavanje školskih udžbenika i priručnika.

Članak 159.

Srednja škola stječe sredstva za rad iz sredstava osnivača, proračuna Kantona, sredstava fonda, od nadoknade za obavljanje intelektualnih, obrazovnih i drugih usluga, od osobnog učešća korisnika usluga, prodajom materijalnih dobara i iz drugih izvora, pod uvjetima određenim zakonom ili aktom o osnutku srednje škole.

XI. KAZNENE ODREDBE

Članak 160.

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 KM kaznit će se za prekršaj srednja škola, ako:

1. otpočne sa radom prije nego što ispuni uvjete za rad (članci 15. i 16. ovog zakona);
 2. izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu o završenom razredu, odnosno naobrazbi prije upisa u Registar srednjih škola (članak 17. ovog zakona);
 3. bez odobrenja Ministarstva prekine nastavu (članak 17. ovog zakona);
 4. organizuje rad specijalnog odjeljenja ili odjeljenja glazbene škole i počne sa radom prije nego što ispuni uvjete za rad (članak 18. ovog zakona);
 5. organizira manifestaciju u srednjoj školi suprotno odredbama članka 37. stavak 2. ovog zakona;
 6. ne uporabljava školske udžbenike sukladno članku 44. ovog zakona;
 7. obavi dopunske popravne, razredne i maturalne ispite suprotno propisu donesenom na temelju članka 106. ovog zakona.
- Za prekršaj iz prethodnog stavka kaznit će se i odgovorna osoba novčanom kaznom od 400 do 1.500 KM.

Članak 161.

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj srednja škola, ako:

1. učenici u tijeku dana, odnosno tjedna imaju veći broj od broja nastavnih sati utvrđenih člankom 33. ovog zakona;
2. ne realizira godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom i programom (članak 34. ovog Zakona);
3. ne donese godišnji program rada za tekuću školsku godinu (članak 37. ovog zakona);
4. organizira eksperimentalnu nastavu suprotno članku 42. ovog zakona;
5. vrši vrednovanje rada, sistemsko praćenje razvoja učenika i usmjeravanja učenika suprotno člancima 93., 94. i 96. ovog zakona;
6. ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju obrazovno-odgojne djelatnosti sukladno članku 105. ovog zakona;
7. ne vrši ljekarski pregled zaposlenika srednje škole sukladno članku 120. ovog zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stavka kaznit će se i odgovorna osoba u srednjoj školi novčanom kaznom od 300 do 1.000 KM.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 162.

Sve srednje škole dužne su ispuniti uvjete iz članka 15. i 16. ovog zakona i, sukladno članku 17. ovog zakona, upisati se u Registar srednjih škola u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 163.

Postojeće srednje škole, koje osiguraju uvjete za realiziranje nastavnog plana i programa srednje škole, mogu izvršiti upis učenika u I razred po odredbama ovog zakona od školske 1996/97. godine.

Postojeće srednje škole dužne su da usklade svoju organizaciju, djelatnost i pravila sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 164.

Učenici koji su započeli naobrazbu po nastavnim planovima i programima sukladno zakonu o srednjoj školi ("Službeni list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine", br. 39/90 i "Službeni list Republike Bosne i Hercegovine", br. 3/93, 24/93 i 13/94) imaju pravo da završe svoju naobrazbu po tim nastavnim planovima i programima, a najduže dvije godine nakon okončane naobrazbe posljednje generacije u toj školi.

Članak 165.

Sabor Kantona donijeće dugoročni plan, predviđen člankom 10. ovog zakona, u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 166.

Sabor Kantona preuzima prava i obveze osnivača prema postojećim srednjim školama i domovima učenika, koji imaju status javne ustanove, počev od stupanja na snagu ovog zakona.

Sabor Kantona će u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona urediti imovinsko-pravne i druge odnose iz stavka 1. ovog članka.

Članak 167.

Ministar će donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona bliže propise o:

- postupku utvrđivanja uvjeta, sadržaju i načinu vođenja Registra srednjih škola (članci 16. i 17. ovog zakona)
- osnutku i radu eksperimentalnih škola (članak 42. ovog zakona)
- sadržaju i načinu polaganja prijemnih ispita i mature u gimnaziji i srednjoj tehničkoj i srodnoj školi, te sadržaju i načinu polaganja završnog ispita u srednjim stručnim školama (članci 50., 62., 69. i 70. ovog zakona)
- participaciji troškova naobrazbe u srednjim školama
- sadržaju svjedodžbe, odnosno diplome, učeničke knjižice
- indeksa i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u srednjoj školi
- programu i načinu polaganja i organiziranja stručnog ispita, oblicima, načinu i programu stručnog usavršavanja kao i vođenju evidencije o stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u srednjoj školi
- postupku ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika, ocjenama, stjecanju zvanja na temelju ocjenjivanja i vođenju dokumentacije o njihovom radu

- vršenju stručnog nadzora
- radu doma učenika.

Članak 168.

Pedagoški zavod će donijeti metodologiju izrade godišnjeg programa rada srednje škole, načela organiziranja ekskurzije i logorovanja, program profesionalne orijentacije učenika i program odgojno-obrazovnog rada domova učenika u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 169.

Ministarstvo će donijeti:

1. nastavne planove i programe za sve vrste škola, predviđene ovim zakonom;
2. pedagoške standarde za sve vrste srednjih škola;
3. normative školskog prostora, opreme i nastavnih sredstava: za gimnazije, umjetničke škole, vjerske škole, tehničke i srodne škole, stručne škole i specijalnu srednju školu;
4. normativ higijensko-tehničkih uvjeta za rad domova učenika.

Do donošenja akata iz prethodnog stavka ovog članka, koristiće se postojeći nastavni planovi i programi.

Članak 170.

Zatečeni nastavnici sa završenim V i VII stupnjem stručne spreme, koji su stekli pravo na izvođenje nastave u srednjim školama po odgovarajućem nastavnom planu i programu donesenom na osnovu Zakona o srednjoj školi ("Službeni list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine", br. 39/90 i "Službeni list Republike Bosne i Hercegovine", br. 3/93, 24/93 i 13/94) mogu izvoditi nastavu iz odgovarajućih predmeta i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 171.

Zatečeni odgojitelji u domu učenika sa završenim VI stupnjom stručne spreme, koji su na osnovu Zakona o srednjoj školi

("Službeni list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine", br. 39/90 i "Službeni list Republike Bosne i Hercegovine", br. 3/93, 24/93 i 13/94) stekli uvjete za samostalan odgojno-obrazovni rad, mogu vršiti poslove i radne zadatke odgojitelja u domu učenika i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 172.

Zatečeni nastavnici srednje škole sa 15 i više godina radnog iskustva u nastavi, koji se ističu svojim stručnim i pedagoškim radom i koji su ocijenjeni najvišom ocjenom, mogu brže napredovati, odnosno steći nastavničko zvanje, utvrđeno posebnim propisom koji proizilazi iz ovog zakona.

Članak 173.

Odredbе članka 48., 58., 62., 82. i 95. primjenjuju se od školske 2002/2003. godine.

Članak 174.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi na području Tuzlanskog kantona Zakon o srednjoj školi ("Službeni list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine", br. 39/90 i "Službeni list Republike Bosne i Hercegovine", br. 3/93, 24/93 i 13/94).

Članak 175.

Prečišćeni tekst Zakona o srednjoj školi obuhvaća: Zakon o srednjoj školi ("Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona", 4/96), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi ("Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona", br. 9/97), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi ("Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona", br. 5/98), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 9/99) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 3/02), u kojima je označen dan stupanja na snagu tih zakona.

**“Službene novine Tuzlanskog kantona”,
broj: 11/2002. od 19. avgusta/kolovoza 2002. godine**

SADRŽAJ

ZAKONODAVNO-PRAVNA KOMISIJA

193. Zakon o osnovnoj školi (bosanski jezik)	449	194. Zakon o srednjoj školi (bosnaski jezik)	470
193. Zakon o osnovnoj školi (hrvatski jezik)	459	194. Zakon o srednjoj školi (hrvatski jezik)	484